

DACIA

Rio de Janeiro

Decembrie 1957

Tribună de luptă românească

30

de ani de la întemeierea
Mișcării Legionare
1927 — 1957

Anul XII
Număr festiv

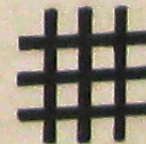
Rio de Janeiro
Decembrie 1957

DACIA

Tribună de luptă românească

INCHINARE:

- Comemorării a 30 ani de la înființarea
Miscării Legionare.
1927 - 1957
- Comemorării a 12 ani de la apariția
«Daciei»
1945 - 1957

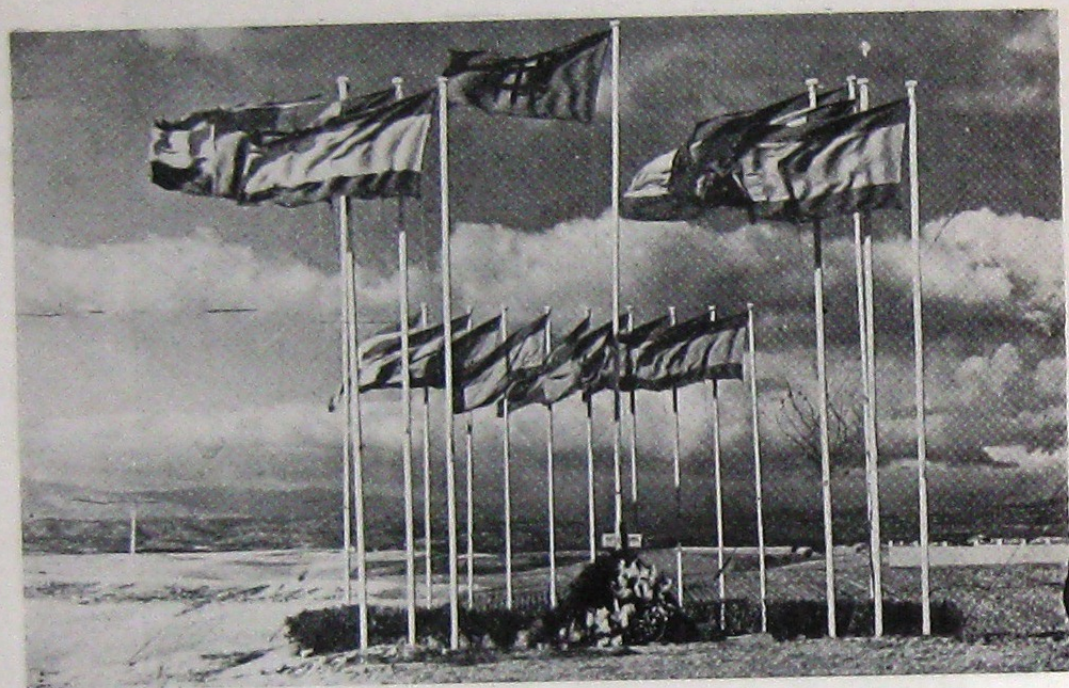
Corespondenta:
Caixa Postal 236, Niteroi, Brasil

Cuprinsul:

HORIA SIMA	— Neam si Legiune
GRIGORE MANOILESCU	— Gânduri pentru legionarii de mâine
MARCEL PREOTESCU	— Prahova, un simbol legionar
OVIDIU GAINA	— Legiunea între legendă si realitate
FILON VERCA	— Un drum spre casă
NIC. IANCU	— Mărturii : supra evenimentelor din Ianuarie 1941
GENERAL PLATON CHIRNOAGA	— Legionarii si războiul national contra Uniunii Sovietice
DR. CONSTANTIN SASSU	— Valoarea epocală a fenomenului legionar
I. P. OANA	— Rarăul, o conceptie din spiritualitatea legionară
NICOLAE GHEORGHIU	— Ică Tănase
N. TEBAN	— La 6 Septembrie 1940
SANDU MARIN	— Lagărul din Vaslui la 21-22 Septembrie 1939
MARIN BARBULESCU	— Momente dintr'o prigoană
CHIRILĂ CIUNTU	— În propagandă prin Bucovina
DIONISIE GHERMANI	— F. D. C. Bucuresti. Vara 1940
ING. DUMITRU MIHAESCU	— Frânturi din lupta legionară
DUMITRU LEONTIES	— Legionarul Aurelian Mândrilă
ING. NICOLAE ROSCA	— Închisoarea Suceava
I. G. DIMITRIU	— Prof. Mihaıl Tase
OVIDIU TARLEA	— 3 Septembrie 1940
I. G. DIMITRIU	— Prof. Ion Copuzeanu
GRIGORE ARBORE	— Comemorarea «Daciei»

ASA SE NASC LEGENDELE...

CRUCEA DE LA MAJADAHONDA

"Drapelul sus și rândurile strănse!"

«Încordarea de viață la care s'au ridicat ei — dacă ne depășește pe noi, vorba noastră, gândul nostru și depășește toată istoria românească — apoi depășește prin același salt tot sufletul de azi al lumii.»

(Victor Puiu Gârcineanu — Răscumpărarea — 1937)

UMAI legionarii cari au trăit vremurile de înfiripare ale Legiunii și numai cei cari, în tot acest răstimp, dela întemeiere și până astăzi, nu s'au clintit depe poziția adevărului, pot cuprinde cu ochii minții măreția destinului legionar. Cei străini de mișcare sau cei înstrăinați de ea nu vor vedea în istoria Legiunii decât un sir de izbucniri și convulsii, urmate de lungi ani de suferință. Tabloul succeselor politice obținute de aceste energii în mars nu e reconfortant: o victorie electorală în 1937, anulată după câteva zile; o semi-guvernare în 1940; un guvern în exil în 1944-1945. Lumea care s'a alăturat nouă pentru că considera iminentă o lungă perioadă de guvernare legionară, a suferit decepții crude. Perspectivele de realizare ale mișcării au fost zdrobite cu regularitate sub roțile unei noi prigoane.

Judecat strict rational, acest gen de luptă care depe culmile triumfului apropiat te coboară în abisuri de suferință, pare aventuros și lipsit de sens. Spiritele realiste, adică oamenii care se orientează exclusiv în funcție de conjunctura în care trăiesc, au dreptul să fie alarmați și să protesteze. Ei se așteptau la biruința legionară, biruință de atâtea ori promisă și oridecâteori se înalță la orizont acest mesaj îmbucurător, deatâteaori peisagiul se schimba brusc, făcând loc unui nou capitol de sbucium și tristeti. Indoielile băteau la poarta sufletului. Dorința de a evada din această zonă de primejdii permanente în care naviga mișcarea este umană. Eroismul, luat ca act singuratec, e o manifestare destul de răspândită a spiritului omenesc; eroismul de durată, consecvența în urmărirea unui ideal, se întâlnește mai rar. Această specie de eroism e rezultatul unei intense explorări lăuntrice. Numai legionarii care au ajuns la un anumit grad de iluminare interioară își pot da seama că există și o logică intrinsecă a evenimentelor, o istorie mai reală decât aceea care se desfășoară în văzul tuturor, și care, prin natura ei, reclamă perpetuarea spiritului de sacrificiu.

Pentru a interpreta just istoria celor treizeci de ani de viață legionară, trebuie să-i descoperim impulsul fundamental. Ce-a determinat dela nașterea cursul ei accidentat? Dece legionarii numai

ARHANGHELUL MIHAIL
Patronul și ocrotitorul Legiunii

arareori au avut parte de bucurii și au purtat pe frunte aproape fără întrerupere cununa martiriului?

Miscarea legionară a luat naștere din frământările generației care a pătruns în universități după întâiul război mondial. Dar, spre deosebire de alte organizații politice, miscarea legionară a depășit tendințele efemere ale unei epoci, clădindu-și existența în permanentele neamului. Corneliu Zelea Codreanu, întemeietorul mișcării, a pornit la mobilizarea tineretului în numele unei concepții de viață, destinate să transforme individul care ajungea în posesiunea ei într-o energie națională. Individul era inițiat în arhitectura launtrică a neamului nostru, pentru a câștiga stabilitate internă și pentru a da un sens constructiv puterilor lui de creație. Adeviziunea individului la mișcare se opera din interior, după ce și-a însușit datele fundamentale ale sufletului și istoriei românești. Legiunea avea o îndoită viață: o activitate politică propriu zisă, în care se recunosteau semnele distinctive ale unui partid, și o preocupare educativ-spirituală, care servea de suport celei dintâi. Cuibul, unitatea de bază a organizației, în care își făcea legionarul educația, era icoana în mic a patriei. Rezultatul trecerii individului prin această școală trebuia să fie câștigarea deprinderii de a cerceta ființa neamului și de a intra în dialog cu el, pentru a-i înțelege și urma aspirațiile.

Concepția de viață legionară stabilea perspectiva justă de realizare a individului, succesiunea de planuri în care avea să se desfășoare viața lui pentru a atinge plenitudinea de manifestare. «Individul în cadrul neamului; Neamul în cadrul și în slujba legilor Dumnezeui», iată formula la care s'a oprit Căpitanul, pentru a defini esența filosofiei legionare. Formula epuizează toate aspectele existenței și se aplică cu egal succes în societate și în viața sufletului omenesc. În istoria omenirii, turburările provin din faptul că unul sau altul din termenii relației individ — neam — Dumnezeu nu e pus în valoare sau chiar oprimat, împiedecat să se afirme, iar în viața launtrică a individului subplantarea personalității de diverse complexe sufletesti se datorește acelorasi cauze. Un individ care nu respectă această ierarhie de valori, care se pune pe sine în centrul existenței, sau care crede că se poate dispensa de unul din termenii superiori, Dumnezeu sau Neamul, se auto-mutilează, își amputează propria lui ființă de o serie de posibilități creatoare. Armonia originară a sufletului omenesc e sfâșiată și

efectele nefericite ale acestei desordini interne se pot urmări și în viața popoarelor.

Când se vorbește de «destinul național», «destinul unui popor», expresiile nu sunt lipsite de sens. Neamurile ca și indivizii au personalitatea lor. Au caractere specifice, după care se disting unul de altul; în istorie, în cultură, ele se vor afirma conform acestor predispoziții. Neamurile se nasc cu o zestre spirituală. «Destinul unui popor» este trecerea din stadiul potențial în stadiul de manifestare a originalității lui creatoare. Destinul național nu trebuie confundat cu un ideal oarecare și cu atât mai puțin cu un obiectiv politic de mai puțină importanță. Un ideal, când este bine ales, reprezintă o funcțiune tranzitorie a destinului, un moment de incorporare al lui. Destinul este proiecția inalterabilului național în istorie; este specificul reacțiunii lui față de eveniment; e modul său de comportare în istorie și în cultură. El reprezintă constanta istorică și culturală a unui popor și îl însoțește dela naștere până la dispariție.

Destinul unui neam decurge asadar din personalitatea lui. Dar nu trebuie să-i corupem înțelesul confundându-l cu noțiunile de fatalitate sau predestinare. El e creație liberă. Singura «predestinare» a unui neam este să se realizeze conform geniului său particular, aducând o contribuție proprie la cultura omenirii. Aici intervine munca individului. Responsabilitățile lui depășesc sfera restrânsă a vieții lui personale și se extind asupra colectivității din care face parte. Individul este chemat să desțelenească ogorul spiritual al unei națiuni. Mărirea sau pieirea popoarelor atârnă în primul rând de vrednicia lui.

Generația de tineri care și-a strâns mai târziu rândurile în cadrul mișcării legionare venea cu o notă distinctivă față de celelalte partide. Tinerii acestia se atasaseră de ființa interioară a neamului, îi simteau bătăile de inimă, îi recunosteau carenta istorică și voiau să intruchipeze ceva din tainele și frumusețile lui. Noua generație era pusă în alternativă să se piardă în meandrele politicianismului sau să-și creeze un instrument propriu de afirmare în politica țării, care să corespundă concepției ei de viață. În aceste momente de cumpănă, când nu se stia cari tendințe vor iesi biruitoare, a apărut Corneliu Codreanu. La semnalul lui s'au risipit toate nehotărârile și noua generație a optat pentru politica destinului național.

După război se pune problema unei noi orientări în toate domeniile. Rupându-se de destinul neamului, vechea generație n'a fost în stare să dea un nou impuls energiilor naționale, să elaboreze un

nou ideal pe măsura necesităților schimbate ale vremii. Odată cu realizarea României Mari, părea că s'a oprit în loc istoria. Pregătirea zilei de mâine nu turbura conștiința oamenilor politici. «Să păstrăm ce avem», era tot ce se putea afla ca înțelepciune politică dela vechea clasă conducătoare. Tinerilor li se recomanda să se bucure de roadele victoriei. Atâtea posibilități li-se deschid. Fiecare să-și vadă de rosturile lui, pentru că a trecut vremea idealurilor. Iar dacă îl atrage politica, să se aciuze pe lângă cei ce dețin puterea. În definitiv, nu-i mai aproape de trup cămasa decât haina?

Miscarea legionară s'a ridicat contra acestei mentalități statice în viața publică, contra imobilizării elanurilor creatoare ale națiunii. Imobilismul în politică e tot ce poate fi mai funest pentru viitorul unei națiuni. Odată cu întregirea României, nu s'au realizat toate aspirațiile poporului nostru. A cere unei națiuni să trăiască fără ideal, e o absurditate. Idealurile nu tin o vesnicie — e drept — dar funcțiunea idealului rămâne permanentă. S'a împlinit un ideal, idealul unității naționale; acum altul trebuie să-i ia locul. Conștiința națională nu poate fi suspendată în vid, nu poate fi împiedecată să gândească asupra viitorului. A transforma o generație într-o organizație de acaparatori ai bunului public, nu e un ideal. E o lichidare a patrimoniului național.

Noul ideal nu putea fi scos din cărți sau împrumutat de peste hotare. El trebuia să se contureze din consultarea liniilor de forță ale neamului. Destinul național trebuia solicitat să-și găsească o nouă aplicație, o nouă intruchipare istorică, potrivită cu împrejurările schimbate în care ajunsese poporul român. Ceeace se cerea după război, era ca naționalismul extensiv, realizat în mare măsură, să fie urmat de un naționalism intensiv. După satisfacerea revendicărilor teritoriale ale poporului nostru, trebuia să se pună accentul pe consolidarea internă a țării; o umplere a acestui spațiu, o descătușare a energiilor naționale, împiedecate până acum să se afirme din cauza vicisitudinilor istorice. O creație imbelșugată în toate domeniile: economic, social, cultural. Masele populare trebuiau scoase din inerție, bucurându-se de o largă solitudine din partea guvernantilor. Ridicarea nivelului de trai al populației nu-i numai o chestiune de dreptate socială — cum predică curentele socialiste. Abia după ce mulțimile sunt salvate din mizerie și nestiință, geniul unui neam se poate manifesta în toată plenitudinea. Baza de selecție a talentelor se amplifică. În loc de a reprezenta o pătură restrânsă din populație, se lărgeste până la marginile unei națiuni.

Aceasta era direcția ce voia să o împrime miș-

careă legionară statului. Chiar păstrarea hotarelor nu era posibilă fără de o profundă înnoire a vieții publice. Numai un popor maturizat politicește și de înalt nivel creator e respectat în viața internațională. Vidul politic dintr'o o țară atâta poftă de cuceri-re a altor popoare. O Românie Mare «cu picioarele de lut» nici nu se putea cel puțin apăra.

Politica externă în măsura mai mare chiar decât politica internă trebuia supravegheată de spiritul națiunii. În acest domeniu greselile sunt și mai puțin îngăduite, pentru că pot duce la pierderea independenței naționale. Fără îndoială, politica externă evoluiază cu lumea care se schimbă împrejur. Dar efortul de adaptare trebuie să se miste totuși pe o anumită constantă și anume, să nu piardă din vedere linia destinului național. Orice schimbare de politică externă trebuie să se facă cu garanțiile necesare că acest destin nu va avea de suferit. În definitiv, rostul politicii externe este să ferească națiunea de alterarea eului său istoric. O politică externă nu se face pe bază de expedient. Ea este bună numai atunci când urmărește să creeze națiunii condițiuni optime de dezvoltare a puterilor ei creatoare.

Procesul de degenerescență al vechii clase conducătoare era atât de înaintat încât nu a reacționat nici chiar atunci când a pierdut controlul puterii și o curtezană de origină străină ajunsese să împartă demnitățile statului și să hotărască de viața și de moartea națiunii noastre.

Miscarea legionară s'a luptat să ridice nivelul politic al țării. Problemele ce le aducea în discuție opinia publică întemeietorul Legiunii, primeau atmosfera îmbăcșită a vieții publice. Manifestele lui, discursurile lui, limbajul ce-l ținea în orice prilej, vibrau de iubire de neam. Interese individuale, partide, stat, putere, politică externă — toate aceste noțiuni încălcite de politicieni — erau revalorizate de pe pedestalul națiunii eterne. Legiunea cerea ca politica țării să se pună de acord cu permanentele neamului.

Acest fel de a concepe responsabilitățile guvernării isbea în comoditățile de gândire și de trai ale vechii clase conducătoare. Cum doctrina legionară exercita o mare atracție asupra tineretului, vechile partide se vedeau subplantate în existența lor. Valul de popularitate stârnit de propaganda legionară amenința să-i înlăture dela conducere. Conflictul era inevitabil. El nu putea fi evitat decât în două moduri: sau ca vechea clasă conducătoare, în fața crâșmeritei tineretului să facă un efort de reexa-

minare a propriilor ei concepte politice sau ca noua generație să renunțe la cucerirea ei spirituală.

Făcând această confruntare de poziții, pentru a stabili originile conflictului între noi și lumea veche, nu vrem să afirmăm ca mișcarea legionară ar deține un fel de monopol al patriotismului pur. De parte de noi aceste gânduri. Noi ne socotim continuatori ai tuturor acelor eroi și martiri ai neamului românesc care s'au identificat cu destinul lui. Ne simțim solidari cu marile fapte de arme din trecutul nostru, cu marii domnitori, cu marii revoluționari și oameni politici, cu viziunii scrisului și gândirii românești, cu generația care ne-a dat Uniunea, cu generația care și-a vărsat sângele în războiul de întregire. Toate aceste pulsatii ale trecutului le-am absorbit în ființa noastră, le-am cultivat și am voit să le perpetuăm. Noi nu ne-am rupt din făgăsul neamului. Hiatus-ul victii naționale s'a produs la conducătorii de după război. Cu excepții onorabile, și lăsând deoparte pe oamenii de treabă, membri ai vechilor partide, care însă n'au jucat un rol decisiv în viața publică, profesioniștii politici românești s'au instrăinat de Eminescu și de sângele curs în transee.

Noi reluăm prin propriul nostru efort vechile tradiții, în timp ce conducerea politică împingea pe nesimțite țara în sfera unor interese străine de neam, uitându-și de cele mai elementare obligații față de el.

Ciocnirea era inevitabilă. Stat și Națiune deveniseră două entități ostile. Statul fusese acaparat — în special de la venirea Regelui Carol al II-lea pe tron — de o minoritate antinațională, care se folosea de forța lui de represie pentru a înnăbși elanurile națiunii. Soarta legionarilor ar fi fost cu totul alta dacă s'ar fi arătat ceva mai nepăsători cu soarta neamului. Dacă Corneliu Codreanu ar fi acceptat să intre sub tutela carlistă în 1938, dacă în 1940 ar fi fost de acord să astrigăm «Trăiască Legiona și Generalul», în loc de «Trăiască Legiona și Căpitanul», sau dacă în timpul refugiului în Germania n'am fi văzut nici-o dificultate să ne numim «mișcare național socialistă» în loc de mișcare legionară, desigur că legionarii nu ar fi fost purtați ani după ani din închisoare în închisoare și de la loc de execuție la loc de execuție; dacă oportunismul ne-ar fi călăuzit activitatea noastră politică, nu ne-am fi angajat în întreprinderea plină de primejdii și fără perspectivă a guvernului dela Viena; iar, mai recent, dacă legionarii s'ar fi arătat mai permeabili propagandei comuniste, n'ar fi fost excluși

dela toate amnistieile, reducerile de pedepse și eliberările efectuate de actualul regim.

Valul de persecuții prin care a trecut mișcarea și teribilele ei pierderi de vieți omenești se datorează onoarei de a reprezenta cu consecvență destinul național. A fost o luptă inegală, deoarece forțele destructive interne, oricâteori au pornit la atac contra noastră, și-au asigurat concursul unei forte externe.

Dacă mișcarea legionară nu ar fi avut un substrat sufletesc, de multă vreme ar fi înclinat steagul. Dar ca instrument al destinului național, trebuia să onoreze această poziție. Capitulara mișcării nu privea numai propria ei existență, ci ar fi avut repercursiuni asupra totalității naționale. Odată cu dispariția Legiunii, s'ar fi întrerupt firul imanentelor istorice ale neamului nostru. Noi am fi fost bucuroși ca această sarcină uriasă să o împărțisim cu celelalte partide, dar cum ele și-au întors fata dela națiune, au rămas singuri legionarii să străbată acest drum anevoios și să primească toate loviturile.

În politică, într-o campanie militară, numai succesul hotărâște de valoarea unei acțiuni. O acțiune impecabil concepută, dacă pe teren esuiază, nu poate fi bună. Mai trebuie să ne lămurim însă despre ce fel de succes este vorba. Succesul unui individ, succesul unei conspirații, sau al unui partid?

Dacă succesul se răsfrânge numai asupra acestora, acțiunile de mai sus nu pot fi clasificate între acțiunile politice. Politica are un singur înțeles: ansamblul de mijloace care promovează realizarea istorică și culturală a unei colectivități etnice. Politica se face de indivizi, de grupe, dar ea părți integrante ale națiunii. Un succes politic presupune asadar că națiunea a avut ceva de câștigat de pe urma lui. În Februarie 1938, biruința clicii de conspiratori din jurul Regelui Carol a însemnat o gravă înfrângere pentru națiune. Dacă plecăm dela această semnificație, succesele politice se judecă după un alt criteriu: după gradul de reprezentare al destinului național, după aportul lor la înălțarea unui neam în istorie. Dar se mai poate întâmpla și altceva: nu un succes, nu o mare biruință, ci o lovitură primită, o mare durere a națiunii să îndeplinească aceeași funcțiune. Tragerea lui Horia pe roată sau uciderea lui Tudor Vladimirescu, au actualizat destinul neamului în conștiința poporului român cu o intensitate incomparabil superioară unei victorii. Tocmai prin aceste pilde înfricoșătoare de statornicie în slujba neamului — aceste înfrângeri aparente — destinul național s'a propagat în masa românească cu un dinamism nemai întâlnit până atunci.

Tot astfel repetatele prigoane pe care le-a suferit mișcarea nu pot fi trecute printre înfrângeri, dacă destinul național, surghiunit dela suprafața victii politice românești, surghiunit din stat, nu și-a mai găsit alt mijloc de expresie decât mucenicia noastră; pentru a ne usura soarta ar fi trebuit ca noi însine să dezertăm din frontul națiunii și să facem cauză comună cu prigonitorii ei.

Politica oportunistă, idolul vechii clase conducătoare, n'a mai funcționat la 23 August 1944. Și ce n'au făcut autorii actului ca să funcționeze! Un aliat trădat, o țară asvârlită dementei sovietice, sațele golite de tineret, ca după o instrucție sumară, să moară cu zecile de mii în muntii Tarei. Și tot acest tribut sângeros impus din nou nației, numai pentru a se putea continua o existență politică parazită. Pentru a ispăși «crima» alianței cu Germania, au găsit tapi ispășitori tot pe legionarii care zăceau în fundul ocnelor sau erau trimiși pe front cu ordine de lichidare. N'au crutat nici pe Mareșalul Antonescu, acela care le făcuse la 21 Ianuarie neasteptatul și nemeritul serviciu să-i readucă la putere.

După atâtea dovezi de lealitate față de comunism, formațiile politicianiste ale țării au crezut că au câștigat bunavoința noilor stăpâni și că furtuna din Răsărit va trece din nou peste capul lor, așa cum s'a petrecut și pe timpul când Nemții dominau Europa. Deastădată însă tocmă acest joc usurafec al oportunismelor, pe care l-au practicat toată viața lor în detrimentul țării, le-a fost fatal. Ei n'au putut să vadă că la 23 August nu s'a operat o simplă schimbare de front, ca atunci când și-au căutat salvarea la Berlin, ci au împins țara în aria de bătaie a unei revoluții. Dacă ar fi fost oameni politici autentici, meseria lor, formația lor intelectuală, i-ar fi împiedecat să facă această gresală grosolană. Cui ei nu erau oameni politici, nu puteau citi pe hartiă avertismentele destinului național. În zilele când s'a revărsat puhoiul sovietic în România, țărani au dat dovadă de mai mult simț politic decât ei. Și tot alt destin, destinul implacabil al unei revoluții, i-a luat în primire, transformându-i în martiri fără voie.

Ce moment de neuitat, când puscăriii perpetui ai statului român, legionarii, au primit în celulele lor transfigurate de suferință, pe prigonitorii lor de ieri. Prigonitori de toate categoriile politice: prigonitori din vechi partide, carliști, antonescieni. Au împărțit cu ei patul, hainele, mâncarea, suferințele și speranțele. Abia când au poposit îndărătul gratiilor, au înțeles ce-i tine pe acești oameni, ce forta uriasă de rezistență se degajează din comuniunea spirituală cu Neamul și cu Dumnezeu. Sub

acțiunea instrumentelor de tortură, chinuți de foame, suferind de frig și umezeală, umiliți și batjocoriti, au făcut amara experiență că nu se poate călăi fericierea personală pe nefericirea neamului. După ce comunistii i-au despuiat de averi și onoruri, după ce le-au răpit libertatea și i-au supus la cazne grele, au descoperit însăși că închisorile nu erau populate cu infractorii statului și că în întunerecul lor zăcea pus sub zăvor însuși sufletul neamului.

Ei însisi au fost siliți acum de evenimente să lupte în primele linii ale destinului național. După ce au căzut în mâinile comunistilor, nu le-a mai rămas alt titlu de afirmare în fata asupritorilor decât alipirea de neam și credința în Acela care guvernează toate popoarele. Suferința le era usurată, gândindu-se că chinurile lor nu sunt zadarnice, că prin celule și prin propriul lor suflet trece frontul națiunii, angajate într-o luptă pe viață și pe moarte cu cutropitorii. Destinul unui popor, care, în vremuri de pace, părea o nebuloasă a gândirii, reală doar în mintea câtorva exaltați, acum, când toate valorile naționale erau supuse unui proces sistematic de falsificare, pentru întâia oară s'a revelat acestor conștiințe cu o intensitate dureroasă.

Astăzi mișcarea legionară nu mai e singură în reprezentarea destinului național. Funcțiunea ei în cadrul neamului nostru s'a generalizat. Imprejurările năprasnice prin care trece poporul român sub ocupația sovietică a obligat imensa lui majoritate să se alipească strâns de ființa lui, pentru a-i apăra integritatea spirituală.

Tragedia de astăzi a poporului român nu va fi zadarnică, dacă unitatea de destin, plămădită sub regimul tiraniei comuniste din sacrificii fără număr, va deveni, după eliberarea României, o achiziție durabilă a clasei conducătoare. Partidele de mâine trebuie să învețe ceva din teribila lecție a istoriei: din programele lor de guvernare să nu lipsească politica destinului național.

Gânduri pentru legionarii de mâine.

AND va fi acel mâine nu stim... Poate într'o lună, poate într'un an, poate peste zece. Dar va veni odată acel mâine în care Românii vor putea să-si hotărăscă singuri soarta; poate pentru întâia dată în istorie, într'adevăr liberi.

Prefacerile în fata cărora vom sta în toate domeniile vieții naționale vor fi atât de mari, atât de adânci, atât de hotărâtoare pentru rosturile neamului nostru într'un lung răstimp, încât suntem îndreptățiți să privim epoca ce va urma eliberării ca o nouă întemeiere a țării, ca o nouă rânduire a vieții neamului, o nouă «descălecare».

Dacă materialul din care se va ridica zidirea noii Români va fi în mod necesar acela — bun sau rău — pe care ni l-a pregătit omnia politicianilor dintre cele două războaie și anii de robie comunistă, spiritul în care se va zidi România de mâine trebuie să fie cu totul nou. Un duh tânăr, creator, «îndrăznet în cele bine chibzuite», trebuie să stăpânească viața națională de mâine.

Nu reîntoarcere nostalgică la vre un trecut politic — oricare ar fi el — ci pregătirea voinică a viitorului neamului românesc în veacul care vine.

Nu reforme timide ale instituțiilor de Stat de ieri sau de azi, ci instituții noi pe măsura nevoilor naționale de mâine.

Nu refacerea economică bazată pe compromisuri și cărpeli, ci crearea metodică a bazelor de dezvoltare ale unei economii naționale care să poată vietii și prospera în cadrul noulor conditii economice ale lumii.

Nu izolare externă, ci însoțire cu toate popoarele din spațiul dunărean în spirit de confraternitate și respect reciproc.

În toate ramurile vieții naționale nu reîntoarcere, reforme, refacere, reluare, restructurare, reorganizare, ci zidire nouă și temeinică pentru ziua de mâine.

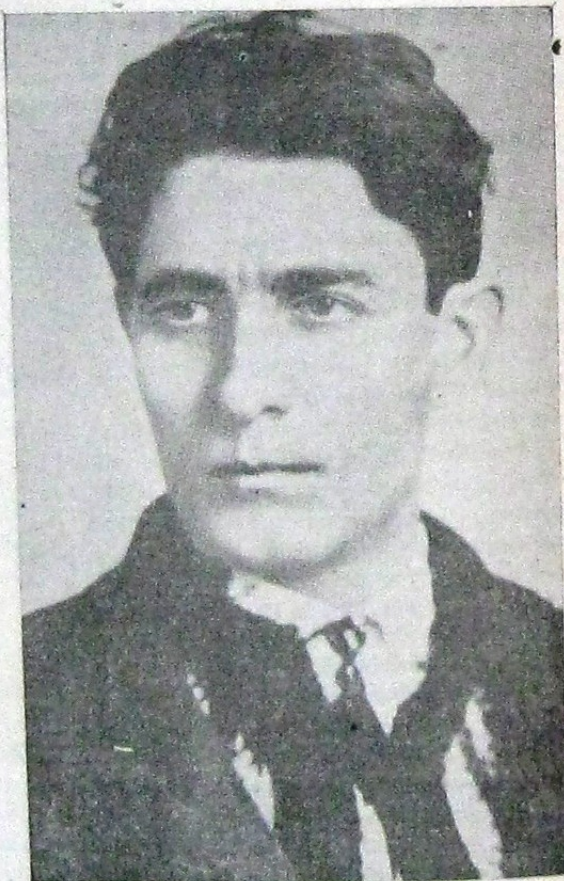
Intr'un asemenea climat de înnoire din temelii, care poate fi contribuția legionarilor, care poate fi aportul spiritului legionar la zidirea României de mâine?

Legionarii au visat totdeauna o Românie nouă, curățită de păcatele trecutului, înviorată de un suflu tânăr, creator. În începuturile ei Legiunea a fost și luptă însă să ducă o luptă cu teluri negative: să lupte împotriva comunismului, împotriva politicianilor corupți cari stăpâneau țara, împotriva străinilor cari dominau viața economică. Dar chiar în acele timpuri străbătea ca o prefigurare a zilelor de mâine, gândul constructiv manifestat în taberile de muncă, în comerțul legionar, în studiile gânditorilor politici și mai ales în grija pregătirii omului nou,

capabil să facă față nevoilor de mâine ale neamului.

Dacă a reușit în ceva, a fost tocmai în pregătirea omului nou. Nu a omului nou considerat individual — legionarii având și ei păcate, ca toți pământeni — ci a omului încadrat în viața neamului. În vremurile de luptă, legionarii au făcut dovada aceluși spirit de sacrificiu conștient, rar întâlnit în istorie. Au murit cu sutele, cu miile, în prigoana lui Carol II și a oamenilor lui, în război și în robia comunistă.

Îndrăznind să înfrunte teroarea roșie în fel și chip, fățiș sau în taină, ei au contribuit hotărâtor la formarea spiritului național, de răzvrătire

CORNELIU ZELEA CODREANU
Intemeietorul și Căpitanul în vechi al Legiunii

disprețuitoare contra «forteii» stăpânitorilor de azi, răzvrătire mărunță, de fiecare zi, la fiecare om care caracterizează starea de spirit din țară, astăzi.

Desigur acei care azi în România se socotesc legionari sunt mult deosebiți de acei de acum treizeci de ani. Legionarii din prima generație, cei încadrați în Legiune înainte de 1937, au murit mai toți în lupta legionară, în război, în prigoana comunistă. Nu stim câți mai trăim dintr'acei vreo două sute, cari în fata sicriilor celor căzuți în Spania, au depus «jurământul Mota-Marin». Dintre puținii care am supraviețuit, unii au murit suferind — mai ales aici în refugiu — își reneagă trecutul, se rusinează că au fost legionari sau se pretind a fi legionari, atunci când nu mai sunt demult în suflet. Toti am îmbătrânit.

Ce n'a murit, ce n'a îmbătrânit, e spiritul legionar. El nu trăiește azi numai într'acei ce se recunosc legionari, ci în întreaga generație menită să zidească România de mâine.

Formele în care acest spirit se va manifesta mâine, după eliberarea țării, vor fi desigur total deosebite de cele ale începuturilor; ca și în trecut ele vor fi impuse de nevoile Țării și Neamului în acel răstimp. Cum aceste nevoi vor fi cele de creație rodnică în toate domeniile vieții naționale, efortul legionar în viitor va trebui să fie în primul rând constructiv.

Ce pot aduce legionarii mai mult decât ceilalți

Români în acest domeniu, este spiritul lor tradițional de sacrificiu, desprinderea de egoismul individual, de grup, de clasă sau de partid, pentru a-si folosi toată puterea de muncă numai și numai în folosul neamului.

Aceasta depășire a egoismului individual, care a dus pe legionarii de ieri la acceptarea voluntară a morții, trebuie să se manifeste la legionarii de mâine într'o formă de eroism poate și mai greu de făcut, eroismul de durată al servirii exclusive a neamului și a țării în viața de toate zilele.

Generația legionară care va activa în momentul liberării țării, trebuie să renunțe la orice poftă, la orice ambiție de moment, nu numai pentru ea dar chiar pentru întregul neam, să se jertfească pentru a pregăti o temelie trainică României de mâine. Răspunderea ei în fata generațiilor de mâine e uriasă. Niciodată o generație nu va putea să facă atâta, bine sau atâta rău, ca cea care va conduce România după eliberare. De vrednicia ei atarnă dacă neamul românesc își va cuceri un loc de frunte în credință, în știință, în artă și chiar în conducerea politică a omenirii de mâine sau va fi pentru ea doar o sarcină, o națiune «ne-dezvoltată» cersind ajutor ca să poată trăi.

Răspunderea e uriasă, dar ce minunată e misiunea istorică a legionarilor de mâine, cea de a duce la îndeplinire îndemnul profetic al lui Mota:

«Să faci, Căpitane, o țară ca soarele sfânt de pe cer!»

Grupul vâcărestenilor

PRahOVA, UN SIMBOL LEGIONAR.

PRahOVA, mai mult de cât un nume, este un simbol care exprimă o bucată din pământul românesc, cu muntii, cu ape și cu oameni la un loc, cu lacrimi și zâmbete, cu flori și sânge, cu suflelele mortilor noștri locuiți de odihnă al visurilor noastre.

În Prahova, istoricul de mâine va găsi, cu mai mare ușurință poate de cât în alte părți, evidența caracterului românesc, care a permis continuitatea, peste secole intunecate, Neamului nostru.

Trecutul, cu toată plenitudinea manifestărilor sale, ne îndreptățește să tragem această concluzie. Și încerc să evaluez aceste manifestări, prin ceva care subordonează existența noastră unor necesități interioare și cari, la rândul lor, sunt produsul unei concepții de viață.

Acest mod de a considera viața și lumea, care fac parte integrantă din însăși structura Românilor, își evidentiază cu claritate profundul său sens, în Prahova.

Orî ce socoteli s'ar face, ele sunt dintru început greșite, dacă nu se ține seamă de acel coeficient, pe care-l reprezintă sufletul românesc.

Și aceasta este speranța noastră. Căci ori cât de diabolici și bine pregătiti vor fi dușmanii noștri, nu ne vor înțelege și de aceea nu ne vor putea distruge.

Privind în urmă, vedem în Prahova un tip de Român, în care sunt armonizate cu măiestrie în jurul unui puternic sentiment de libertate, notele predominante ale provinciilor din Nordul, Sudul, Estul și Vestul Țării.

Prahoveanul e vesel, comunicativ, sprinten la minte, are o bogată imaginație și e înzestrat cu spirit comercial. E dărz, perseverent, e larg la suflet, fără a fi risipitor și are un puternic sentiment de dreptate. Născut la poalele muntilor, înălțimile nu-l sfiesc, e îndrăznet, iar odată cu câmpia care se întinde până pe malurile Dunării, orizontul i-e larg, încurajându-i dorința de libertate care se manifestă puternic pe toate planurile vieții sale.

Până la coteropirea Țării de către comunisti, prahoveanul, fie că tăia piatra sau lemnul, fie că lucra pământul, era foarte rar simbrîias. Producea și își comercializa produsele singur, de cele mai multe ori limitat la bratele familiei sale.

Marea industrie, care l-a atras, cum era și normal, nu l-a desrădăcinat, nu l-a proletarizat. Fabrica n'a reușit să-l scoată complet de la ogor, vie, pomar, ori micul său atelier, nu numai sufleteste, dar și de fapt, în cea mai mare parte a anului.

Nici armata și nici slujbele publice nu aveau mari atracții pentru prahoveni. Marea majoritate

a celor ce puteau studia alegeau profesiunile libere, împlinindu-și serviciul militar la regimente, alături cu prieteni din sat.

În politică, era mereu în opoziție, chiar dacă partidul său era la putere și ploienii se scuzau de proastele administrații municipale, invocând faptul că, în majoritatea cazurilor, nici primarii, nici consilierii și nici funcționarii superiori nu erau prahoveni.

Prahovenii n'aveau timp de pierdut...

Viața se desfășura multumitor și numai când presiunea camarilei și a regelui Carol II, începuse a se face simțită, prahovenii la început mai mult din spirit de frondă de cât din convingere, și-au dat seama că și ei aveau ceva de spus.

Aceasta era atmosfera la începutul campaniei electorale din 1937.

Dacă până atunci au rămas departe de fr-

HORIA SIMA
Șeful Mîscării Legionare

măntările politice, abuzurile și făradelegea guvernelor le-au dat de gîndit.

La începutul campaniei, Organizația Legionară de Prahova era slabă.

În afara Grupului Studentesc și Grupului F.d.C., putine erau elementele de valoare ale organizației județene.

Partidele politice, cari nu voiau de cât votul prahoveanului, lăsându-l în voia Domnului restul timpului, îi erau mai dragi, căci voia Domnului era mare pentru Prahova. Când însă voia Domnului a fost înlocuită cu voia lui Carol II, Organizația Legionară din slabă a devenit foarte puternică, iar alegeri județului, care în mod practic fusese până atunci împărțit între liberali și țărăniști, acordă Mîscării Legionare majoritatea voturilor.

Prigoana care a urmat, a scos în evidență, mai mult de cât o stare de spirit, o conturare a prahoveanului așa cum până atunci nu avusese ocazia de a se manifesta.

Dându-și seama că regele nu glumeste, prahovenii l-au luat în serios.

Cu cât atacul era mai puternic, cu atât Organizația se întărea mai mult. Opinia publică era de parte noastră, apăreau noi elemente și din ce în ce mai bune, iar, după condamnarea Căpitanului, marea majoritate a prahovenilor așteptau zi de zi începutul unei revoluții pentru dărămarea guvernului. Nimeni nu-și mai făcea nici o iluzie.

Cred că niciodată în trecut, prahovenii n'au adunat atâtea arme și explozibile ca în acea epocă. Dinamită, grenade, arme de toate felurile, — unele bune de muzeu, — ne soseau fără să facem nici un efort. Nu exista organizație care să nu-și aibă depozitul bine îngrijit, ascuns în vreo pivniță, în casa sau fabrica vreunei persoane, pe care poliția n'o putea bănui.

Cu tot aparatul statului politist a lui Carol II, cu jandarmii și sutele de agenți cari forfoteau pretutindeni, organizația noastră nu a avut nimic de suferit până în toamna anului 1939.

Orî considerând mijloacele de cari poliția dispunea și înversunarea cu care se ducea prigoana, putem trage concluzia că ar fi fost imposibilă nu numai menținerea unei organizații de rezistență cu capacitatea de luptă a organizației prahovene, dar ar fi fost imposibilă însăși supraviețuirea Organizației fără sprijinul efectiv al prahovenilor indiferent de credințele politice anterioare.

Gh. Teodorescu, Miti Dumitrescu, Lucian Caramiău și Mihail Tase oameni excepționali și adevărate călânze ale spiritului prahovean, împreună cu Cezar, Traian și Gabriel Popescu, Nelu Moldoveanu, Gigi Paraschivescu, Ovidiu Isaia, Jean Ionescu, Marin Stănculescu, Ion Vasiliu, Nicu Comănescu, Gogu Ștefănescu, Alecu Cojocaru, Dumiru Filip, Zosim Danielescu, Const. Ștegărescu, Carol Căzănescu, Badea Popescu, Ion Ciupală, Gh. Cărciumaru, Victor Enăchescu, Măntăluță, Ion Samoilă, și mulți alții, n'au format, așa cum adversarii socoteau, un grup de «zăltați», formând «grup»,

numai după moarte. Ei veneau din toate cercurile sociale, cu formații profesionale și intelectuale diferite, bine pregătiti pentru viață, dar dominați toți de o unică idee, aceea a dreptății, a libertății și a demnității naționale.

Era problema care li se punea lor, problema care ni-se punea nouă tuturor (problemă care încă ni-se pune).

Epoca frondei, epoca de desinteres pentru bunul mers al treburilor Țării trecuse. Trecuse și epoca credinței în cinstea regală.

Nemulțumirile se transformau în revoltă, care se accentua în măsura în care prahovenii își dădeau seama, că metoda de guvernare a regelui nu era o simplă metodă de autoritate, cât o reînviere a celor mai abjecte metode levantine, unde corupția, nepotismul, bunul plac, își dădeau mâna, aruncând pe umerii Țării un sirag de crime și silnicii.

Lege a început să dispară încă de pe timpul când jandarmul o făcea și o executa din motive politice și la ordinul politicianilor. Dar acum nu mai exista nici lege, nici justiție. Regele și oligarhia călcând cu brutalitate legea, în momentul când aceasta nu le mai servea, trecând prin foc și sabie o generație întreagă, au provocat revolta care era cu atât mai adâncă, cu cât fără de legile se acumulau.

Dacă până lauciderea Căpitanului, prahovenii au fost ținuți în frâu datorită temei posibilelor represalii împotriva celor din închisori, din acel moment însă, revolta s'a transformat într'o neștrămutată hotărîre de dărămarea a Guvernului. Miti Dumitrescu a plecat în Germania, întorcându-se de acolo cu certitudinea morții Căpitanului și socotile personale încheiate. Drumul pe care îl avea de urmat era violent. Dar nu avea altul. El stia că «violenta nu schimbă nimic în sine. Ea însă redesteaptă și readuce aminte». Actul lui Miti Dumitrescu și al echipei lui, n'a fost un act determinat nici de exaltare, nici de ură. A fost, după însăși cuvintele lor, «expresia unei dureroase necesități».

«Atâta dor am, să știți voi și Neamul că am petluit cu sângele și sufletul nostru o credință. Istoria va judeca dacă am greșit sau nu, însă nu va putea uita «pretul» acestei greșeli, de va fi gresală»...

Atunci, Prahova și-a rupt cătușele aurite. Demnitarii Țării, cărora nu le lipseau alte calități pentru a fi într'adevăr buni conducători, în afară de cinste, de onoare, de caractere, au fost avertizați. Nici furia săngeroasă cu care s'au asvârlit asupra Țării întregi în noaptea de 22 Septembrie 1939 și după aceea, n'a potolit neînfricată hotărîre a prahovenilor de a merge mai departe pe drumul care nu mai avea întoarcere.

Tineretul prahovean, în acele timpuri, nu-și punea problema unei simple supraviețuirii, ci supraviețuirii unor principii cari îi erau mai scumpe de cât propria-i viață.

... «Din dragoste adâncă față de acest pământ, frământat de sângele atâtor martiri, din dragoste pentru Neamul acesta, vom încerca să rupem o frântură din trupul urias al viemelui conducător ce roade ființa Neamului»...

Nu era vorba de un fanatism orb, impletit cu iluzia unei morți eroice, ci moarte, era privită ca o consecință a luptei, care trebuia dusă chiar cu acest pret, dacă era nevoie.

Pretul fixat de rege era mare. Dar rezultatul la sfârșitul socotelilor compensa. Și prahovenii nu s'au sfiit să-l plătească.

Cu acest sentiment au intrat în luptă în 1937 și au continuat lupta în 1938 și 1939, până pe străzile Brașovului și Bucureștiului în 1940, și după aceea până astăzi. Esenta luptei nu s'a schimbat, chiar dacă întretimp a căpatat culori diverse. Și tot așa nici esenta spiritului prahovean nu s'a putut schimba.

Când în 1953 la procesul lui Ică Tănase, judecătorul comunist îl întrebă pe Ion Samoilă, veteran al luptelor prahovene, ce voia să facă cu armele pe cari Militia le găsi se asupra lui, acesta îi răspunse surprins:

«Ce puteam să fac cu ele? La icoană, nu voiam să le pun!»

Era exprimarea aceleiași neștrămutate hotărâri de a lupta, de a continua lupta până în ultima clipă. Era rândul său să cadă. El o știa. Dar tot atât de bine știa, că altul îi prinde steagul și merge mai departe, jalonând un drum spre învierea neamului românesc.

E un exemplu, dintre mii, de sublimă perseverență care merge până la jertfa supremă, dar nu poate ceda.

Această intransigentă nu are nimic de a face cu notiunile de percepție ori înțelegere, ci cu acele exigente interioare cari de undeva din fundul pământului merg prin om până la Dumnezeu...

... «Priviți cu încredere viitorul. Nu ultati că Neamul românesc are o misiune sădită în el de Dumnezeu și că există o linie de onoare a Neamului»...

Iluzia unei morți eroice, ci moartea, era privită ca o cari Militia le găsi se asupra lui, acesta îi răspunse

Au fost ultimele cuvinte ale lui Miti Dumitrescu, adresate Prahovei.

Din acel moment el s'a despărțit de tot ceace omeneste îl putea lega de pământ.

A mers senin, întru întâmpinarea morții, cu conștiința împăcată, privind viitorul.

Pentru el și pentru sutele și miile de prahoveni cari au căzut în lupte, în închisori sau prin fundurile Siberiei, «linia de onoare a Neamului» reprezenta însăși viața Neamului în istorie. Iar acesata se măsoară cu puterea de sacrificiu. Natiunile cari și-au câștigat un loc de cinste în lume, l-au câștigat numai prin idealismul, îndrăsneala, hotărârea și puterea de sacrificiu a fiilor lor.

Dumnezeu a vrut ca Intemeietorul Mișcării Legionare să împlinească, într'un anumit moment al

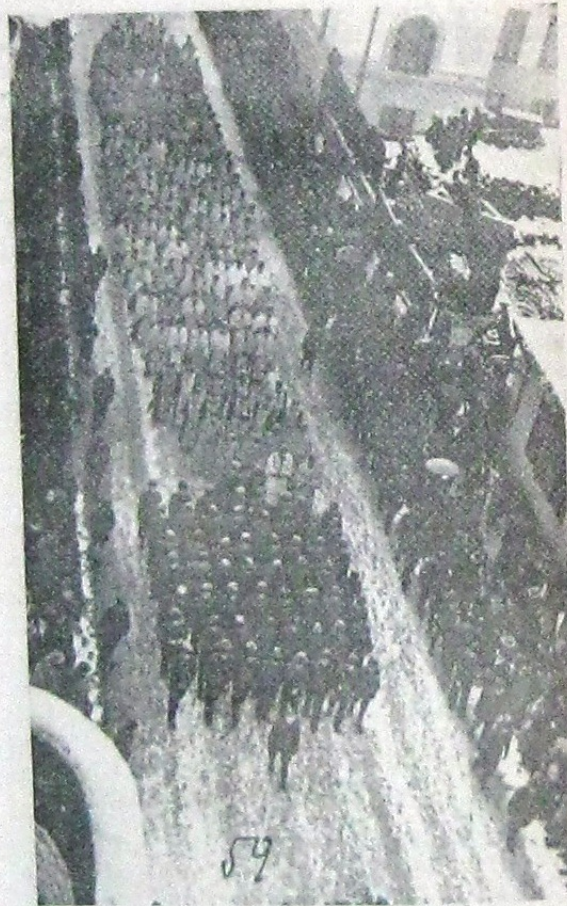
istoriei noastre, rolul de catalizator al virtutilor sufletului românesc.

Am dovedi puțină înțelegere, dacă am afirma că numai ideea Mișcării Legionare represintă chintesenta virtutilor românești.

Dar tot atât de puțină înțelegere am dovedi dacă n'am recunoaste, că în fond, Mișcarea Legionară n'a fost de cât o transpunere în fapt a acestor virtuti, cu ajutorul «materialului» de care Tara noastră dispunea la acea epocă.

Nu ceva «mai nou», ci ceva «mai bun» căutau prahovenii și cu ei toată Tara. Dar acel ceva «mai bun», nu l'au găsit în altă parte. Nu era în altă parte.

De aici de departe, fiilor Prahovei de totdeauna, cu umilintă închin aceste rânduri, cari nu vor să fie de cât o pioasă aducere aminte.

13 FEBRUARIE 1937

Eroii din Spania conduși spre Casa Verde

Ovidiu Găină

Legiunea între legendă și realitate.

A treizeci de ani dela înființarea Legiunii «Arhanghelului Mihail» se impune o revizuire a itinerariului parcurs. Orice itinerariu pretinde o revedere a peisagiului. Chiar dacă e vorba de o revedere imaginară și simbolică, legionarul de azi, legionarul din surghiun, din munti, din temniță sau din Siberia retraeste marelile momentelor trecute și se întreabă: INCOTRO?

De sigur, cititorii acestor linii — legionari încercați în lupte și amarul exilului — se vor întreba: Oare mai este necesară o revizuire a itinerariului parcurs devreme ce tot ce s'a făcut a fost desăvârșit sub semnul inexorabilelor prevederi și profetii

MOTA SI MARIN

Mărturisitorii credinței legionare

ale celor două culmi spirituale, Căpitanul și Mota? Nu incupe nici o indoială că chestiunea nu trebuie pusă în felul acesta. Ar fi o gresală dacă am considera lungul sirag de sângerări și pierderi drept o logică și normală consecință a unor preziceri. Noi Români nu avem un destin aparte. Soarta noastră est strâns legată de istoria culturii creștine, iar destinul legionar este unit și impletit cu iremediabilul destin al neamului nostru.

Dumnezeu ne-a pus strajă la gurile Dunării și la malul Nistrului nu pentru a juca un simplu rol de gintă jertfită pentru apărarea culturii creștine (sau, cel puțin, nu numai...) ci, în primul rând, pentru desăvârșirea noastră ca neam demn de a primi credentialele necesare mântuirii. Căci, în definitiv, la ce ne-ar ajuta o țară bogată, bine organizată, cu o industrie înfloritoare, un comerț strălucitor, o cultură autentică și originală, dacă, în fond, ne-ar lipsi condițiile elementare pentru obținerea mântuirii? Trebuie să revizuiți puțin tezaurul nostru spiritual. Trebuie să eliminăm tot ce strălucește și ne întunecă privirea obligându-ne a întoarce ochii spre tinte lipsite de valoare intrinsecă. Cu alte cuvinte, trebuie să avem curajul de a rupe cu valorile importate și lipsite de continut. Trebuie să ne întoarcem la vatră. La comorile sufletesti izvorite din elementele noastre ancestrale.

Oridecâteori se întâmplă un act de jertfă legionară conștiința noastră se cutremură. Cu o insistență din ce în ce mai actuală apar rândurile lui Mota și se transformă, parcă în legi inevitabile. Cei mai buni, cei mai puri, cei mai pregătiti pentru a fi primiți la sânul Mântuitorului ne părăsesc. Sunt înjunghiați pe același altar pe care — ani de-arândul — a curs sangele unui neinterupt sirag de sacrificatii.

Tenacitatea cu care se produc jertfele legionare și plăcerea pe care o simt adversarii de a le provoca (unindu-se și pactând fariseic numai când e vorba de a lovi în Legiune) a dovedit că atât legionarii cât și adversarii lor se află în mijlocul unui cerc de tragică fatalitate. E de necrezut, dar așa este. Timp de treizeci de ani legionarii au fost înjunghiați de către aceiași adversari (nuanțările subliniază identitatea). Timp de treizeci de ani Legiunea a constituit un motiv de sângeroase loviri din partea unor adversari care luptau pentru intronarea unor valori ce aparent reprezentau legalitatea, dar care, în fond, nu erau altceva decât niste vesminte amăgitoare ce învăleau niste simple concepte goale.

Revizuirea drumului parcurs ne umple de o tăcută și adâncă bucurie. Multumirea ce o simțim și care ne învăle întreaga ființă este datorită convingerii formate că Mișcarea Legionară reprezintă o pământescă unealtă a dumnezeestilor mâni.

În general se spune că legenda și mitul nu sunt altceva decât o proiectie a unor fapte istorice pier-

dute în întunerecul timpurilor și învăluite în poetica tunică a imaginației. În România se întâmplă invers. S'a născut legenda întâiu. Întâiu a luat nastere mitul. Iar după secole de plăcută rumegare a unei Miorite plină de poezie începe să se realizeze legenda.

Legenda Mioritei se realizează prin Legiune. Ciobanul moldovean, proprietarul fericit a unui imens patrimoniu, constient de avantajul obținut în comparație cu tovarășii de păstorie, se frezește deodată în fata unui fapt uluitor. Isi dă seama că posesiunea nepretuitelor valori sunt motiv de invidie și pizmă. În mod miselnic alți păstori vor să-i rapească tot ce are. Dar cum nepretuitele comori pe care le stăpânește nu-i pot fi răpite decât odată cu răpirea vieții (patrimoniul spiritual cucerit în timpul vieții) se hotărăsc să-l despoaie de tot ce are. Moldovanul află de groaznica hotărîre. Ar fugi. Si-ar putea salva parte din avut. Si-ar putea salva măcar viața. Dar acceptă destinul. Senin, liniștit, își ascultă sentința și primește să se facă părtaş al sorții. Acceptă sacrificiul pentru consfințirea binelui.

Sacrificiul este mare. Dacă ciobanul moldovean ar fi aflat de sentință într'o alta situație, dacă ar fi fost un om sărac, lipsit de orice mijloc, jertfa sa ar fi avut semnificația gestului unui om desna-dajduit care alege drumul cel mai scurt pentru terminarea unei existente lipsită de sens, și de miez. Cine renunță la ceva lipsit de valoare, în realitate nu renunță. Nu jertfeste. Nu simte durerea rușii. Dar Moldoveanul este bogat. Are tot. Posedă tot. Patrimoniul pastorului moldovean nu poate fi comparat cu acela al rivalilor. Afară de aceasta mai posedă ceva nepretuit: tineretea.

Renunță la tot. La tot ce ar putea visa un pământean. La tot ce aspiră muritorul. Și nu se plânge. Nu urlă. Nu se vîscărește. Stie că rivalii se vor face stăpânii bunurilor nemeritate. Stie că nu se va mai putea desfăta privindu-si averile și trăind din ele. Dar asta nu-l interesează. Se simte fericit deoarece va putea lua contact cu puterile care i-au prilejuit stăpânirea bunurilor.

Dar nu blestemă. Nu urăște. Nu atrage mânia proniei ceresti. Atitudinea sa este aceea a omului care nu poate urî. Nici măcar mâna care îi pregătește lovitura de grație nu o urăște. Nu vrea să-și păteze jertfa cu scîlpirea sângeroasă a unei priviri pline de ură. Dimpotrivă. Se pregătește parcă să poată muri cu ochii la cer. Spre Cel de Sus. Împăcat cu el, cu ucigăsi și cu El. Senin, calm; iertător, păsese spre viața de apoi.

Legionarii au realizat Miorita. Legionarii continuă să realizeze legenda cutremurătoare care a constituit axa existenței noastre bimilenare.

Au fost cei mai idealisti. Sunt cei mai idealisti. Si-au irosit tineretele în tabere de muncă voluntară. Isi trăiau vacanțele (pe care alții le foloseau cu scopul evident de a se bucura de avantajele tineretii) lucrând și zidind. Tot ce nu lucrau alții făceau ei. Asa se ridicau scolile, podurile, casele pentru să-

raci, mănăstirile și bisericile. (Mănăstirea înălțată la Buga a fost prima mănăstire zidită după cincizeci de ani! De atunci nu s'a mai zidit niciuna!).

Dar zidirea bisericilor la sate și orase era insotită și de o zidire interioară. Patrimoniul material era acompaniat de o uluitoare crestere și imborială a patrimoniului spiritului. Era o întrecere reciprocă. Pe măsură ce creșteau zidurile de piatră și ciment, se înaltau și cele sufletești.

Spectaculara cheltuire de forte sufletești și fizice a contribuit la formarea unui nou tip de român: Cel care jertfeste fără să ceară răsplată. Cel care dă tot fără să ceară nimic. Acesta a fost legionarul.

Intregul proces de deslântuire a energiilor spiritului legionar a provocat «sfatul» rivalilor. Sfatul și hotărîrea decapitării. Cel care avea tot trebuia să dea tot. Iar injunghierile au tinut lant. În mod sporadic se auzeau strigăte de furie sau gesturi de revoltă armată. Dar în comparație cu enorma cantitate de morminte tăcute, scrierile ce refuzau să se închidă senin au fost putine. Strigătul lor s'a înecat sub uriasa lespede a jertfei consimtite. Moldoveanul din legendă a găsit imitator perfect în cel real. Miorita mitică s'a identificat în mod desăvârșit cu Legiunea reală.

Aceasta este Legiunea noastră. Marea și uriasa noastră Legiune. Mândra Gardă de Fier a Căpitanului care a repus o legendă pe făgusul realității. Care a transformat un mit în realitate și istorie.

Dar procesul continuă. Acceptarea senină a jertfei — în vederea supremului bun: mântuirea — continuă să găsească adești, cu toată vitregia destinului. Rândurile Legiunii se rădesc. Anii trec. Fetiți-Frumosi de odinoară se transformă, treptat, treptat, în bărbați maturi cu tample argintii. Si totuși ridică senini fruntea și-si duc tragicul jug cu demnitatea contemplativului. Căci esentele pe care le doresc ei nu au izul pământestilor dorinti. Parfumul jertfei voluntare îl poate respira și pretui numai cine caută mântuirea. Numai ființa care încearcă să se ridice pe deasupra contingentului zilnic. Numai cei ce cred într'o viață vesnică a cărei atmosferă este pătrunsă de blîndul glas a Celui care a adus alinare cu duhul depe Muntele Măslinilor.

Filon Verca

Um drum spre casă.

« S pleca cu voi, locul meu este acolo, alături de cei ce suferă și mor. N'o pot face. Mă tin pe loc alte îndatoriri, dar sufletul meu insoteste pe fiecare. Să trăiți sin să ne întâlnim acolo. Să refaceti organizatia», ne adresează Comandantul ultimele cuvinte, pornite din marea grija pentru cei ce pleacă la luptă pentru o cauză sfântă tuturor. Ne-a strâns mâna pe rând, patruns de emoție. El gândea mai mult, decât ne putea spune — îi citeam în ochi și în suflet. Parcă vroia să ne strige: «strângeți tot poporul în jurul credinței noastre. Nu-l lăsați să piară în disperare. Totul încă nu e pierdut. Voi fiți ostasii ce salvează steagul, în jurul căruia toată suflarea românească și creștină să se regăsească în momente de grea cumpănă. Mentineți scânteia rezistenței în sufletele lor. Împărtașiți soarta cu ei, ca dușmanul să nu va sparfă și să nu vă împrășteie.»

Ce puteam noi, o mână de oameni, în fata colosului ce se prăvale peste lume, în proporții apocaliptice? Să întretinem vie flacăra românismului, să formăm o avangardă de lumină în întunerecul ce-a cuprins tara. Ne copleșea menirea. Eram atât de puțin și de slabi, că multi ne-au petrecut cu îngăduintă și un zâmbet retinut de ironie.

Domnul Iasinschi și Corneliu Georgescu isi iau rămas bun dela noi în sala băracii Breitenfurth. Pentru Bădia Corneliu Georgescu, despărțirea e o încercare prea grea. Bătrânul luptător, care a trăit începuturile miscării, ne privea ca pe niste copii ai lui. O parte din el se smulge și se întoarce în Poiana Sibiului, de unde chemarea Căpitanului, acum 20 de ani, l-a răscolit. Cuvântul lui sfârșeste în lacrimi, sfâșiat de emoție. Un alt început, pentru multi fără întoarcere, îi mângăie amintirile. Vremile sunt mai aspre acum și el le simte. Din sufletul lui ne desprindem. Durerea lui e durere de părinte ce-si trimite copiii la luptă. Mi-a facut rău despărțirea de el. Am plâns cu el. Ce oare? Dorul de viață? În fiecare din noi tineretea își cerea dreptul, niciunul n'a renunțat la ea. Dar, pentru a o mentine asa cum merita, ne înlestam cu moartea, ca să i-o smulgem. El o simtea mai mult ca noi. Viata lui a fost o vesnică înlestare. Nu ne descuraja atitudinea lui; trecutul lui era prea viu. A pus în noi nădejde, dragoste și teamă. Amintirile toate le regăsea în hotărîrea noastră.

Decembrie isi incepe drumul lung de iarnă. Câteva zile doar, un camion opreste în curtea lagărului și prima echipă, a mea, se pregătește să urce pentru plecare. Strângem mâini, ne îmbrățisăm, ceremonialul prea trist pentru unii și alții.
— Dumnezeu să v'ajute!, ne urează cei rămasi. În El era toata nădejdea, singura noastră nădejde.

Ne strângem tăcuti unii într'alții. Infrigurarea momentului ne luase graiul. Acum, ce-o fi să fie. N'am sărit niciodată cu parasuta. Imaginatia construiește febril tot felul de gânduri. S'o deschide? Nu n'o deschide? Dacă nu, când voi înceta să mai simt ceva? Cum o fi sfârșitul?

Ajungem la Wiener Neustadt, de unde se face plecarea. Peste puțin, cu parasuta în spinare, bine încinsi, urcăm treptele ce ne despart de pământ străin și avionul ia drumul spre casă.

Eram de mai bine de o oră în aer, când se anunță că ne apropiem de front. Parasutele erau agățate de coarda orizontală din interiorul avionului, iar noi gata la orice surpriză. Priveam pe fereastră focuri de artificii schimbate de beligeranți. Deodată o ploaie de lumină urcă spre cer în direcția noastră, nu prea departe. Trag capul înapoi și aștept cu inima ghem desfășurarea. Avionul ia înălțime în salturi verticale, aducându-mi stomacul la gură. Proiectile luminoase se spârgeau aproape, căutând tinta reparații. Numai fuga ne scapa.

Salturi, zig-zaguri continui. Așteptam ordinul de lansare. Din moment în moment un proiectil putea atinge motorul, pilotul și apoi doar săritura ne va mai scapa întregi. Am scăpat ieftin și acum aburam lin, ca pe unde.

La două ore dela plecare, iată-ne deasupra locului de lansare, Teregoa-Banat, asa cum l-am indicat. Ofiterul german imi comunică pregătirea, pe care o transmit băieților și toti într'o suflare așteptam momentul. O comandă puternică. Toti ne sculam în picioare, gata de salt. Nicu, primul, Ion după el, la mijloc eu, și încă trei în spate. Motorul isi imoia sgomotul și primul dispare, inghitit de prăpastie. La intervale scurte, golul ne inghite pe toti.

Nu stiu cât să fi durat până ce o smucitură mă trezește atârnat. Pluteam lin, balansat ca într'un hamac. Mă uit la ceas: 7,10. Sub mine, pete albe pe mare suprafață, semănate aproape. Sunt nouri, imi zic, până la pământ mai am mult. Dar un murmur de apă trece pe sub mine. Fără să mai am timp să-mi dau seama, un soc puternic imi lovește călcăiele și'n clipa următoare mă intinde la pământ, cât sunt de lung.

Aveam gânduri pioase de împlinit odată ajuns pe pământul părăsit acum trei ani, — ani lungi de dor și încercări — să-l sărut și să mă închin. Pământul era acum sub mine, dar ceremonialul se transformă în ridicol și puțin a lipsit să nu se incheie cu o dramă. Prea aspră a fost primirea. Nu mă mai așteptă, poate. Parasuta se umflă din nou odată ajuns la pamant și cu forță mă târăște înapoi. Prind cu mâinile pământul și mă proptesc în el, dar imi alunecă. Deodată mâna stângă mi se afundă și un fior de inghet imi prinde tot corpul. Am nămerit pârăul ce susura acum câteva clipe. Dreapta

se infundă și ea și mă trezesc proptit cu creștetul de malul opus. Trag piciorul stâng sub mine în sprijin și-l alunec încet în apă, celălalt la fel și ating fundul albiei. Nu era mai adânc de 70-80 de centimetri și lat tot pe atât. Bine înfipt în canal, cu pieptul proptit de mal, rezist parasutei umflate. Mi-aduc aminte că trebuia să mă desfac de ea, dar gândul că, scăpată de greutatea corpului, ar umfla-o vântul s'o poarte la întâmplare, mă face să mă înfiș mai tare în mal, lăsând doar capul afară pentru aer. Astfel fixat, prind corzile și le trag cu toată puterea spre mine. După câteva minute, cu opriri și reluări, reușesc s'o apropie de mine. Era mare cât un acoperis de casă și cu greu isbutesc s'o pui sub picioare, la fundul apei. Sigur acum că nu-mi va mai scăpa, o desleg de mine. Așez pe mal partea ce era legată de mine și scotând-o câte puțin o fac grămadă, după aproape o jumătate de ceas dela cadere.

În febra emoțiilor nu mi-am dat seama că apa m'a patruns până la oase. Era Decembrie petele albe ce le văzusem erau nămetii ce alimentau pârâul cu apă. Însemn locul de cadere, — loc de adunare pentru toți ceilalți — și ascund la marginea pădurii — ce nu era decât la zece metri de mine, — parasuta transformată într'un mic pachet. Nu m'am gândit apoi că cineva ar fi putut în acest timp să se apropie de mine și să mă someze. Revenit în fire, caut ceva ce mi-ar fi putut fi de folos în caz de nevoie, pistol, grenadă. Un pistol rusesc era așezat în diagonală, așa am sărit cu el. Îl desfac și-l iau în mâini. Scot magazia, încerc câteva manevrări și, multumit, îi lipesc din nou toba, gata de tras.

Aștept acum să vină ceilalți, așa cum s'a stabilit: adunare spre Vest și Est pe o axă de sbor spre centru, până mă întâlnesc pe mine. Să stau pe loc, înghet și m'or găsi rece; să misc, pierd locul. Însemn bine punctul de cadere, scot busola, fluierul între dinți și numărând pașii, o iau spre Est. Din când în când mă opresc, fluier, ascult, dar nimic. Picicarele mi-au înghetat în bocanci odată cu apa din ei și mentineau temperatura constantă pe lângă corp, adică... în jurul lui zero. Pentru a nu pierde direcția după acul luminos, orientare sigură în noaptea, cobor și urc, strabat stufisuri dese ce-mi taie calea și-mi sgârie obrazul, fără să ocolească niciun obstacol, căci cea mai mică deviere, la întoarcere, nu m'ar mai aduce de unde am plecat. Mă opresc din când în când, răsuflex, fluier și ascult. Ceasul arată zece, mărsăluiesc deci de mai bine de două ore. S'a încălzit tot corpul în mers, până și apa din bocanci și din haine. În schimb, oboseala afăr-nă grea, ca apa de pe mine. O jumătate de oră încă tot înainte. La fluierul meu însă nimeni nu răspunde. M'asez puțin pe mușchiul moale, la rădăcina unui

bra. De acum voi rămâne aici, cu fluierul în gură, să fluier până m'o prinde somnul.

Intr'un târziu, un suier anemic, fricos, sună pe aproape. Să fie de-ai noștri? Uit fluierul între dinți și mă îndrept, călcând ușor, spre locul de unde venea sunetul. Acum se aude mai tare, mai aproape, îmi pare chiar că deslusesc o umbră. Cu «mandolina» pe brate, gata la orice surpriză, micșorez distanța ce mă desparte de el. Când colo ce să vezi? Un altul ca mine, cu arma în poziție de tragere, scruta întunerecul. Îi măsoară silueta. Era Nicu. Mă pitesc întins pe burtă și suflu din corn conventional. Îmi răspunde de mai multe ori, s'apoi asteaptă.

— Mai frate, da frumos mai fluieri, parc'ai fi la oi.

— Tu esti, bată-te norocul, explodează plin de bucurie. Ne-am îmbrățisit parcă ne-am fi regăsit după ani de zile.

— Unde sunt ceilalți?, îl întreb repede.

— Păi nu-s cu tine?

— Sunt singur ca și tine, după cum vezi.

— Ion ar trebui să fie pe aproape, el a sărit imediat după mine.

— Ar trebui, precum și tu ar fi trebuit să mă găsești de aseară, de când tot vă aștept.

— Eu nu m'am miscat din locul ăsta. Abia am pus materialul la adăpost și m'o sleit. N'am mai putut să plec. Așteptam să se facă ziuă, să mă odinesc s'apoi să vă caut.

— Unde-ai căzut tu?

— Aici.

— Cum? Chiar pe locul ăsta?

— Păi da.

Era la cincizeci de metri de mine abia după șapte ore ne regăsim. De necrezut, eram doar, ia o palmă de loc unul de altul! Eu n'am fluierat până nu m'am despărțit de parasută, iar când am început eu să fluier, el nu mai putea să m'audă fiind pe fundul apei.

— Povestea mea e cam lungă, reia el. Am căzut cu materialul, aproape 80 de kilograme, dincoace de pârâu. Ca să-l ascund, trebuia să trec pârâul, unde pădurea era mai aproape. Cum pârâul nu era prea lat, mă gândeam că am să trec sacul dintr'o smucitură. Până să viu la pârâu, vreo zece metri, l-am târât greu, și acolo, în loc să-l trec, l-am scăpat în apă. Până să-l scot, a trecut jumătate noaptea și acum cad din picioare de oboseală.

— Esti cam stropit pe haine, o leacă de foc n'ar strica. Ce zici?

— N'ar fi prea rău, răspunde el. Dar dacă ne trădează lumina? Nu era vorba de foc, dar gândul numai la căldură ne încălzea parcă oasele.

Am rămas amândoi ca după potop, dar acum ce-a fost s'a dus. Nu mai căutam pe nimeni, nu mai aveam niciunul și nici altul putere să ne urnim. El, cel puțin, nu se mai putea ține pe picioare. Alegem un braț să ne ascundem sub el, unul mai des. După câțva timp cădea o moină amestecată cu apă. Nu ne puteam aseza jos, căci apa începea să-și sare pârâie. La urmă hotărîm să ne odihnim din picioare.

re. Ne așezam spate'n spate, proptiti de trunchiul bradului. Ne lipim unul de altul și curând somnul ne duce în marea fără urme, unde adorm toate: frigul, apa, gândurile și poate ultimul frământ.

Cândva, într'un târziu, deschid ochii. Deasupra, o bucată de cer strecura lumină printre crengi. Eram singur, întins într'o parte pe pământ și un dig îngust de nisip și frunze se formase dealungul corpului. Nicu nu mai era lângă mine. A plecat? Rotesc ochii și-l văd grămadă, nu departe de mine. Ne-am despărțit în somn, fiecare a căzut într'o parte, și așa ne-au prins visurile.

Mai trăiește? Prima teamă, odată revenit din amotire. Încerc să misc întâi eu, dar corpul dela pământ nu răspunde. Misc mâinile cu greu, și ele de plumb, numai ochii mi-au rămas întregi. Nicu dormea cu obrazul jumătate lipit de pământ. Un dig de frunze cu noroiu se lipise de corp, ca un început de groapă. Eram neputincios, dar groaza-mi răscolea viața rătăcită încă prin vine. Ridic mâna, o îndrept

spre frunte, o implint în păr și sgudui capul. Continui mișcările și reușesc să degajez un picior prin friționare. În câteva minute, scutur tot corpul, dar... rămâne tot întins. Strig, dar nu-mi răspunde. Mă duc până la el și-i pun mâna pe obraz. Era rece ca de mort. Îl sgudui, strig. În disperare, atât mai puteam face.

Deodată pleoapele i-se deschid. L-a trezit strigătul meu. O rază a ochilor apare ca de dincolo de lume, amară, lină. Mă privea străin. Nedumerit. Îl sgudui mai tare, îi strig în urechi. Într'un târziu se desmeticește.

— Unde-s ceilalți?

— Care ceilalți?

— Păi...

Nu s'au sculat încă... Cine stie unde or fi, răspund ca pentru mine.

Atât de cruntă a fost întoarcerea acasă și de acuma doar începe greul.

La înmormântarea eroilor de la Majadahonda

Mărturii asupra evenimentelor din Ianuarie 1941.

REZISTENTA opusă de legionari față de încercarea generalului Antonescu de a elimina cu forța pe reprezentanții Miscării Legionare de la conducerea țării — încercare ce a reușit cu concursul dat de armata germană — a fost botezată «rebeliune». Sau mai complet: rebeliunea legionară din 1941.

Insuși Antonescu a fost acela care i-a dat numele de rebeliune, iar această denumire tendențioasă a fost difuzată prin presă, radio și viu grai cu o persistență adevărat diabolică, încât lumea și-a însușit-o cu timpul. Dar chiar și unii legionari, când vorbesc de evenimentele din Ianuarie 1941, pentru a se exprima cât mai scurt și pe înțelesul celor cari nu le cunosc decât sub denumirea lansată de Antonescu, recurg la același cuvânt de «rebeliune», fapt care a fost interpretat de dușmanii noștri, mereu la pândă, ca un fel de recunoaștere, de mea culpa.

Încadrarea acțiunii legionare din 1941 în articolul de cod penal care definește și pedepsește delicte de rebeliune este pur și simplu imposibilă. În fața aceleiași imposibilități juridice ne-am gândi dacă am vrea s-o încadrăm în «răzvrățire», infracțiune mult mai gravă decât rebeliunea, clasificată de codul penal român drept crimă.

Ca unul care am trăit în mijlocul acelor evenimente, ce e drept nu în capitala țării, dar în unul din cele mai importante orase din provincie, simt nevoia de a împărtăși atât camarazilor cari nu știu decât din auzite de așa zisa, rebeliune, cât și celorlalți români, unilateral și fals informați, o seamă de lucruri menite a le spulbera eventuale nedumeriri.

Orasul Sibiu, unde m'am aflat în timpul desfășurării evenimentelor despre care vreau să vorbesc, era, după cum bine știu, unul din cele mai puternice și importante centre militare din țară, astfel că — au declarat-o însăși dușmanii noștri — numai datorită înaltei tinute de patriotism și înțelepciune a legionarilor, s'a evitat baia de sânge ce fără îndoială ar fi rezultat în urma ordinelor date de Antonescu. Nu negăm totuși că în mare măsură a fost și meritul generalului L., Comandantul Corpului VI Armată, bun român și constiu, în acele clipe critice, de marea răspundere ce purta.

Dar să lăsăm să vorbească faptele.

Cu câteva zile înainte de data la care urma să se producă lovitura de Stat a generalului Antonescu, prefectul județului a fost chemat la București, pentru a lua parte la o conferință a prefectilor. Acelas truc a fost folosit față de mine, care indeplineam funcția de chestor al poliției: am primit ordin telefonic de a mă prezenta la Inspectoratul regional din Alba Iulia, pentru a participa la o «consfătuire». La fel s'a procedat pe întreaga țară.

Tinând seamă de faptul că toți prefectii și chestorii erau legionari, nu e greu de ghicit rostul acestei măsuri luate de Conducătorul Statului. În ziua loviturii, toate prefecturile de județ și polițiile din țară, în lipsa titularilor lor, urmau să fie ocupate de armată, iar aceștia înlocuiți cu ofițeri, oameni de încredere ai generalului Antonescu.

Cam așa s'au petrecut lucrurile.

Prefectii de județ habar n'aveau ce se pune la cale, ce rosturi ascundea în realitate convocarea lor la București. La rândul lor, chestorii și șefii de poliție stiau, încă de prin luna lui Noemvrie, că Generalul caută a «scăpa» de legionari, pentru a rămâne singur și absolut stăpân pe frânele țării. Totuși, nu cred să fi bănuit ca invitația ce primiseră în 19 Ianuarie, de a se prezenta la inspectoratele regionale respective, ar sta în vreo legătură directă și imediată cu lovitura ce o pregătea Antonescu regimentului național-legionar. Cu toate acestea, la Sibiu zilele de 20-23 Ianuarie s'au succedat sub un aspect cu totul diferit de acela din alte orase de provincie, datorită deosebitei vigilente legionare, astfel că în momentul în care armata a primit ordinul de a ocupa principalele instituții: Prefectura, Chestura de Poliție, Posta, Telefoanele etc., acestea se gaseau deja sub puternică pază legionară. La luarea acestor măsuri de siguranță preventivă, a participat însăși Poliția de Stat, în urma dispozițiilor ce le-am dat în ajunul plecării mele la așa zisa consfătuire din Alba Iulia.

Măsurile de siguranță ce luasem, în lipsa prefectului de județ, (care se afla deja la București), păreau în acele momente, lipsite de orice justificare și total exagerate. Totuși, am avut motive puternice de a proceda astfel. Discutasem mai înainte cu camaradul Nistor Chioreanu, șeful Regiunii Sibiu, manifestându-mi îngrijorarea cu privire la atitudinea curioasă pe care o are de-o vreme încoace generalul Antonescu. A fost de părere că vād lucrurile prea în negru. Bănuelile ce le nutream încă de mai demult, mi-s'au întărit însă în momentul în care, două zile după convocarea prefectilor la București, o identică convocare, adresată de astă dată șefilor de poliție, a venit să determine absenta acestora, pe timp de 48 de ore, dela instituțiile pe cari le conduceau. În afară de aceasta, imi era încă vie în memorie «nota informativă» ce mi-o prezentase cu o lună înainte gardianul public I. R.

«În scurt timp lucrurile se vor schimba radical. . . La 24 Ianuarie nu va mai exista nici-o «cămăse verde». Generalul va primi singur defilarea trupelor. . .»

Acestea fură cuvintele unui cunoscut Lt. Colonel din localitate, rostite în timp ce iesia dintr'un

restaurant, acompaniat de un alt ofiter. Gardianul în cauză, care făcea serviciu de noapte la o incrușare de strazi, fusese, fără să vrea, martorul conversației dintre cei doi ofițeri. Această informație de altfel, am adus-o imediat la cunostinta subsecretarului de Stat Biris, prin telegrama cifrată din 12 Decembrie 1940.

La Inspectoratul de Poliție Alba Iulia, «consfătuirea» anunțată începu dimineata, intrerupându-se la amiazi pentru 2 ore. După masă urma să continue, conform programului.

În timp ce luam masa la un restaurant, împreună cu alți chestori și șefi de poliție, — tocmai demonstram colegului N. dela Făgăras inutilitatea «consfătuirii» la care participam — aflam printr'o stafetă, că în chiar acel oras, înainte de zece minute, chestura a fost ocupată de armată, conducerea ei fiind luată de un ofiter.

Fără a mai pierde o singură clipă, am urcat în masina care aștepta în fata restaurantului, pornind în ce mai mare grabă spre locul unde prezenta mea, în astfel de momente, era una din obligațiile de prim ordin, impuse funcției ce detineam.

Ajuns la Sibiu, am avut satisfacția să constat că măsurile ce luasem în ajunul plecării, nu fuseseră nicidecum exagerate.

În oras domnea liniste relativă. Străzile erau, într'adevăr, mai puțin populate ca de obicei. Lumea vorbea de o lovitură comunistă. Nimeni nu stia în mod precis despre ce este vorba. Versiunea că ofițeri ramasi credinciosi regelui Carol ar incerca răsturnarea regimului, era considerată ca cea mai verosimilă.

Chestura de Poliție, păzită de un puternic cordon de gardieni publici și legionari — aceștia din urmă sub conducerea însăși a șefului garnizoanei legionare, instr. leg. G. B. — se găsea în aceeași situație în care o lăsasem cu o zi înainte.

Comandantul militar suprem din localitate, văzând că o ocupare cu forța a instituțiilor întâmpină serioase greutăți și alarmat pe deasupra că un mare număr de ofițeri, subofițeri și trupă refuzaseră să lupte împotriva legionarilor, — unii din ei trecuseră fâțis, cu armament cu tot, de partea acestora — se hotărâră să înceapă tratative cu capii instituțiilor civile și reprezentanți ai Miscării Legionare.

Întretimp, din satele din împrejurime și chiar din unele mai îndepărtate, începură să curgă înspre oras coloane întregi de țărani, demonstrând în cea mai perfectă ordine și disciplină, în favoarea regimentului legionar, iar lumea, ce forma «spalir» de-alungul trotuarelor, îi primea cu urale și cu flori — scump cumpărate la florării.

În mijlocul acestei multimi, am vazut un mare număr de ofițeri și soldați germani, cari, fără excepție, prin strigăte de «Heil der Eisernen Garde» și «Heil Horia Sima», țineau să-si manifesteze fâțis simpatia pentru Miscarea Legionară.

Scurt după ce am sosit la Chestură, a apărut în

fata portii acesteia, un ofiter în grad de maior, acompaniat de o escortă militară, cerând să fie lăsat să intre în localul poliției.

I-s'a comunicat că poate intra, însă fără escortă.

Deasemeni i s'au dat asigurări că, după ce se va achita de misiunea ce are, va putea părăsi chestura în orice clipă va dori, fără a fi împiedecat de nimeni. După câteva minute mi s'a comunicat că maiorul — comandantul unui regiment de artilerie din localitate — s'a hotărât să intre singur.

Semnificativ a fost faptul că după ce i-am garantat cu cuvântul meu de onoare cele i-au fost comunicate la poarta chesturii de catre un comisar și de chiar șeful garnizoanei legionare, mi-a solicitat «cuvântul de legionar» (!) — pe care, bineînțeles, i l-am dat.

Scurt în urmă a fost condus în cabinetul meu, care se afla la primul etaj, unde l-am primit cu toată atenția cuvenită. Dela primele cuvinte schimbate cu maiorul, mi-am dat seama că am de-aface cu un om educat, cu un om cult. Conversația ce a urmat a fost dusă într'un limbaj foarte ponderat; un comisar, ce intrase la un moment dat, pentru a-mi prezenta niste hârtii spre semnare, a povestit afară, spre mirarea tuturor, că «dl. chestor discută cu dl. maior ca și cum ar fi doi prieteni vechi.» (De altfel, în cursul acestei intrevăderi, s'au servit și cafele turcești.)

În executarea misiunii primite dela superiori săi, ofiterul mi-a înmănat apoi o hârtie ce conținea doar câteva rânduri bătute la masină, semnată de insuși Comandantul Corpului de Armată din localitate. Textul acestei hârtii era cam următorul: «DL. Maior . . . este delegat de noi cu conducerea Chesturii Poliției Sibiu. . . Vetă face imediat predarea. . . etc.»

Desigur, ca functionar public, numit și întărit în funcțiune de guvernul prezidat de insuși generalul Antonescu, am refuzat să dau urmare acestei invitații (somație) redactată și semnată de un comandant militar, lipsit, în acest caz, de orice calitate legală.

Discuția ce a urmat — și care a fost aproape în întregime fonografată — mai târziu a fost bătută la masină în 6 exemplare, din care unul sau poate chiar mai multe se mai găsesc și astăzi pe undeva.

Îată ce i-am răspuns — cu aproximatie — maiorului, în timp ce-i restituam ordinul scris prin care mi se cerea predarea chesturii:

«Numirea mea în fruntea instituției ce conduc nu mi-a fost retrasă până în clipa de față sub niciuna din formele prevăzute de lege. Din partea Ministerului de Interne, vă dau cuvântul domnule Maior, n'am primit nici un fel de ordin; nu am nici-o cunostintă să fi fost decituit sau suspendat din serviciu. Mă găsesc deci în exercitiul legal al funcției în care am fost numit, iar datoria mea este de a apăra, în acest oras, ordinea legală împotriva oricăror încercări de tulburare sau răsturnare a ei. din orice parte ar veni. . . Tinând seamă că nu ne aflăm

nici sub stare de asediu, refuz categoric a lua in considerare un ordin venit dela o persoana sau autoritate lipsita de competenta...

Maiorul a recunoscut ca situatia ce s'a creiat este intr'adevar confuză, ca el insusi nu intelege nimic din prezenta se petrece; el execută doar un ordin.

Discutia s'a continuat apoi pe un ton mai familiar, iar la sfarsit am adăugat zămbind:

«Ce ati zice d-voastră, domnule Maior, care sunteti comandant de regiment, dacă intr'o bună zi m'as prezenta la d-voastră cu o hârtie semnată — să zicem, de prea sfintia sa Mitropolitul Ardealului — cerând să-mi predati comanda regimentului...? Mi-ati preda-o?»

Refuzul meu de a mă supune unui ordin provenind dela o persoana incompetentă, a fost strict legal. Ilegalitatea si abuzul de putere s'a dovedit a fi de partea celor ce pâniseră a pune mâna, pe frânele fării, întrebuintând in acest scop sretlicul si forta brută. Dacă m-as fi lăsat induplecat si as fi pre-dat serviciul — asa cum mi-se cerea prin acel sfert de coală de hârtie — luându-mi apoi pâlăria si plecând linistit acasă, iar evenimentele ar fi luat altă turnură — si ar fi luat fără indoială, dacă n'ar fi sosit acel faimos ordin al lui Hitler, in urma căruia armata germană stationată in tară si-a schimbat brusc atitudinea — oare n'as fi fost tras la răspundere pentru lasitate si părăsire de serviciu? As fi fost trimis in judecată — si cu drept cuvânt — iar invocarea celui faimos ordin din sursă incompetentă nu mi-ar fi folosit la nimic.

Pentru această atitudine a mea, am fost declarat «rebel» (!) si, potrivit dispozitiilor date de generalul Antonescu, trimis in judecata Tribunalului Militar, pentru «crimă de răzvrătire».

Fiind acesta unul din primele procese de «rebeliune» ce s'au judecat, «instrucțiunile speciale» dela Bucuresti nu sosiseră încă, astfel că Justitia si-a făcut datoria, după lege si constiintă: atât eu, ca principal acuzat, cât si ceilalti coacuzati, am fost achitati.

Scurt in urmă însă, au început presiunile «de sus», iar Tribunalele Militare nu au mai pronuntat decât sentinte de condamnare... din ordin.

Pentru cei cari s'ar indoi de veracitatea afirmatiei făcute mai sus, voi reda in cele ce urmează un epizod elocvent, menit a le spulbera orice rest de indoială si care le va evidentia in acelas timp, ce a insemnat «justitia» militară in timpul dictaturii lui Antonescu.

Mai lipseau circa zece zile până la judecarea procesului de «rebeliune» al unuia dintre principalii sefi legionari din Sibiu: Dr. Nistor Chioreanu. Acuzatul nu se afla sub stare de arest, dar ca legionar, nu intelegea să fugă de răspundere. Magistratii militari stiau prea bine acest lucru. Si mai stiau — cred — că acuzatul in chestiune, in ipoteza că judecătorii ar fi fost liberi a judeca după constiintă, trebuia să iese achitat din acest proces.

Era pela sfarsitul primăverii 1941, intr'o dimineată cu soare, când, in timp ce treceam grăbit prin

fata Academiei Teologice, mă aud chemat pe nume. Pe trotuarul opus, l'am zărit atunci pe Lt. Colonel Magistrat Bălută-Dumitrescu, care imi făcea semne ca să trec strada. Am urmat invitatiei, si in timp ce traversam strada, mă tot întrebam in gând, ce o fi dorind dela mine? Lt. Colonelul Bălută-Dumitrescu fusese presedintele completului care judecase procesul meu dela inceputul lunei Aprilie, iar de atunci — in afară de un scurt salut schimbat când ne întâlneam pe stradă nu ne mai vorbisem niciodată.

Ajuns pe celalt trotuar, in fata catedralei, n'am apucat să spun vre-un cuvânt de salut, căci Lt. Colonelul B. Dumitrescu, dând semne de mare grabă, a si început cu voce scăzută:

«Fii atent la ce-ti spun, — imi dau seama că risc mult, dar am incredere in dumneata, stiu că nu mă vei nenoroci. Nu vreau decât să vă ajut, mă intelegi? Ati suferit destul, e păcat să mai suferiti de geaba... Anuntă-l neintârziat pe colegul dumitale Chioreanu, până nu e prea târziu, să fugă, pricepi?»

Am primit ordin să-l condamn... Nici quantumul de pedeapsă nu mai depinde de noi! Il asteaptă doisprezece ani de reclusiune. Pentru el, pentru familia lui si pentru constiinta mea, este mai bine ca să dispară... Hai, să nu ne vadă vre-un nechemat că stăm de vorbă împreună!...

Locotenent-Colonelul Bălută-Dumitrescu era presedinte de Tribunal Militar si prezida, de mai bine de două luni, unul din cele două complete cari judecau procesele tentate legionarilor. Era magistrat militar de carieră. Nu era legionar si nici in listele prietenilor Miscării Legionare n'a figurat vreodată.

Orice alt comentariu ar fi superflu.

Camaradul Chioreanu a fost anuntat despre primejdia ce-l paste. Si a «dispărut», refugiindu-se, până la urmă, in Germania. A fost condamnat in lipsă la doisprezece ani.

N'au făcut rău cei ce, încă de prin Ianuarie, inainte de a începe arestările si faimoasele procese de «rebeliune», si-au luat calea spre alte țări, punându-se la adăpost de suferinta si nedreptățile regimului antonescian. O bună parte dintre acesti legionari, fără indoială, si-au salvat in felul acesta viata.

In această ordine de idei, mi-aduc aminte că imediat după terminarea asa zisei rebeliuni, am fost invitat să intru urgent in contact cu locotenentul german Von Papen (fiul diplomatului Franz v. Papen), care isi avea biroul in hotelul Boulevard. Iată ce mi-a spus atunci:

«Antonescu hat sein Versprechen nicht eingehalten. Es war festgelegt, dass nach der Streckung der Waffen, alle Legionaere frei nach Hause ziehen duerfen und dass keinem was zu leide geschehen werde. Nun sehen wir dass unzählige Verhaftungen und sogar standesrechtliche Erschiessungen

vorgenommen werden. Wir bedauern es sehr. Unsere Lage ist peinlich... Ich habe soeben den Befehl erhalten all denen von Ihnen die sich irgendwie bedroht fuehlen, ins Ausland fliehen zu helfen...»

«Antonescu nu si-a respectat promisiunea. Fusese stabilit ca după predarea armelor, toti legionarii să se poată intoarce liberi la casele lor si ca să nu li-se întâmple nici-un rău. Acum totusi vedem că se produc nenumărate arestări si chiar executii pe loc. Regretăm aceasta foarte mult. Situatiua noastră e penibilă... Am primit chiar acum ordin ca să ajut tuturor acelora dintre dumneavoastră, care se simte in vre-un fel amenintat, pentru a se refugia in străinătate.»

Intr'adevăr, locotenentul Von Papen si-a tinut cuvântul. Gratie lui, au reusit să părăsească tara un anumit număr de legionari, mai cu seamă dintre aceia cari se refugiaseră din alte orase si judete, cautând azil la Sibiu.

«Situatiua penibilă» la care făcuse aluzie Lt. Von Papen, era o consecintă a faptului că mai înainte, atât el, cât si alti ofiteri germani, ne asiguraseră, că dacă legionarii vor depune armele, nu vor fi pasibili de nici-o pedeapsă, — aceasta in baza cuvântului dat de insusi generalul Antonescu.

Dar să revenim la procesele de «rebeliune».

Intr'o zi mă întâlnesc, pe o stradă dosnică, foarte putin populată, cu maiorul magistrat D., cu care eram in relatii de prietenie, si printre altele, ii spun: «Lumea cam bânueste că judecati si condamnati din ordin. E un fapt destul de trist... Legionarii vor face bine să dispară, să nu se mai prezinte la procese. Dece să vie ca oile la abator...?»

Maiorul D. a încercat să mă intrerupă, — parea nervos. Mi-a spus că e mai bine să nu vorbim despre lucrurile acestea — «situatiua e cu adevărat exceptională» — a adăugat, intinzându-mi mâna si dându-mi să inteleg că e foarte grăbit. Dar nu a contrazis cu nici un cuvânt aluzia mea la condamnările «din ordin».

Intretimp sentintele date de Lt. Colonelul Bălută-Dumitrescu in procesele contra legionarilor erau vădit mai blânde decât cele aduse de către celalt complet de judecată. Faptul nu putea rămâne neobservat. Si intr'adevăr, omul a fost «luat la ochiu» — cum s'ar zice — iar intr'o bună zi s'a văzut transferat. Unii vorbeau că ar fi fost suspendat. Nu stiu care a fost adevărul. Tin doar să precizez că dacă susnumitul judecător militar a pronuntat pedepse «mai blânde», cum spuneam mai sus, a făcut aceasta in primul rând fiindcă asa ii dicta constiinta. In ce-i priveste pe legionarii cari au beneficiat de această blândete, nu cred să fi resimtit vre-o bucurie deosebită alegându-se cu pedepse între 5 si 7 ani temnită grea, in loc de 10 sau 12 ani. Totusi, noi nu-l vom uita niciodată pe acest brăv magistrat militar, a cărui constiintă s'a zvârcolit cât a putut in favoarea dreptății si a omeniei. Fără indoială, a

riscat. Si-a riscat cariera si... poate mai mult decât aceasta.

Să fi trecut un an dela cele relatate mai sus, când intr'o bună zi aflu despre moartea — întâmplată in imprejurări destul de nebulose — a brăvului locotenent-colonel Bălută-Dumitrescu.

Am avut o strângere de inimă. Unii camarazi cari au observat cât de mult m'a afectat această stire, nu au putut intelege. Ei nu stiau ce stiam eu...

Iar ziarele au scris: sinucidere (!).

Dumnezeu in ceruri stie. Noi nu putem decât să ne rugăm Lui, pentru odihna sufletului aceluia care a fost Lt. Colonelul Bălută-Dumitrescu.

(S. 24 Iunie 1944).

La Carmen Sylva

Legionarii și războiul național contra Uniunii Sovietice.

N istoria popoarelor, după perioade de mari frământări interne și externe, urmează epoci de liniște în care națiunile se refac material și spiritual, printr'un efort general îndreptat către idealuri pornite din adâncurile sufletesti ale poporului. Dacă în astfel de epoci națiunile au norocul să fie conduse de oameni clar-văzători și cari, înțelegând svâcnirile și aspirațiile instinctului național, se integrează lor, ele se vor putea desvolta armonios, pe o linie ascensională, către culmile idealurilor. Dacă însă interesele de partid, de clan sau personale sunt prea puternice și nu pot fi lăsate în umbră, ciocnirea dintre aceste interese și aspirațiile neamului este inevitabilă și se pot produce conflicte foarte grave, care să împiedice orice progres.

Aceasta a fost situația în România după primul războiu mondial. Împlinirea idealului național prin împingerea frontierelor pe liniile etnice de margine ale neamului, a așezat România în fruntea tuturor statelor din Sud-Estul european. Unitatea de limbă și voința unanimă de unire usurau mult conducerea noului Stat românesc, nepunându-i probleme interne provocate de desbătări regionale.

Acordarea dreptului de vot universal și împroprietărirea țăranilor puseseră capăt unor vechi teme de agitație în masele poporului.

S'ar fi putut, așa dar, porni la clădirea pe baze solide a Statului; dar o umbră neliniștită începuse să se întindă dinspre Răsărit. Comunismul, de-abia infiripat în Rusia, căuta să-și facă loc și în România. Este drept că țăranul și intelectualul român se dovediseră imuni față de această ideologie, în timpul când trupele rusești contaminate se găseau încă pe teritoriul nostru; dar muncitorii din fabrici începuseră să plece urechea tot mai mult la propaganda comunistă, făcută de agenții Rusiei. Manifestații și mișcări de stradă au avut loc la Iasi și București. S'au găsit chiar oameni politici cunoscuți cari s'au așezat în fruntea manifestațiilor cu drapelul roșu. Autoritatea de stat nu reacționa nici într'un fel și lăsa lucrurile să se desfășoare în voia lor, cu și cum nu și-ar fi dat seama de pericol.

În aceste împrejurări, studentimea naționalistă dela Iasi s'a ridicat cea dintâi și prin exponenții ei cel mai valoros, Corneliu Codreanu, a început acțiunea anticomunistă. Aici trebuie căutate originile mișcării legionare ale cărei baze au fost puse la 24 Iunie 1927. Răsunetul pe care l-a avut în rândurile poporului român, numai după câțiva ani de existență, a fost atât de larg, pătrunzând

în toate clasele sociale, încât se poate afirma că ideologia mișcării legionare, așa cum era propovăduită, manifestată și pusă în practică de aderenții ei, a răspuns aspirațiilor profunde ale instinctului național.

Prin realizarea idealului național, poporul român s'a simțit chemat la o nouă viață și si-a creat o altă viziune a conducerii Statului și a felului în care înțelegea să-și exprime drepturile politice proaspăt castigate. Nu mai era mulțumit cu ceea ce fusese mai înainte și era în căutarea unei alte orientări.

Partidul țărănesc, care la început a atras o mare parte a masei alegătorilor, prin nouitatea spiritului pe care se presupunea că-l aduce în obiceiurile noastre politice și prin titulatura pe care și-o alesese și care cuprindea într'însa un întreg program politic, a decepționat de ia prima guvernare. Celelalte partide erau bine cunoscute și nu aduceau nimic nou. Această stare nu era marcată de nemulțumiri grave, prevestitoare de revoluții, dar nici nu se manifestau entuziasme în masă pentru vre-o idee. Cel mult, câte un om politic de mai mare suprafață, Maresalul Averescu sau Iulu Maniu, reușeau pentru un timp să se ridice la înălțimi de mit, pentruca apoi, după ce și-au dovedit puțința sau neputința la guvernare, să fie readuși la valoarea lor umană reală și să se retragă la Turcu-Severin sau la Bădăcini.

Nemulțumirile erau provocate mai ales de evidența slăbiciunii a oamenilor politici, cari nu reușeau să iasă din sfera intereselor personale sau de partid. Măsluirea urnelor în favoarea partidului dela guvern, declararea de localități contaminate pe timpul perioadei alegerilor, intervențiile autorităților și alte metode tot atât de incorecte, au arătat că democrația în România avea un sens și o aplicare specială, care nu corespundea de loc imaginii pe care și-o făcuse nația după primul războiu mondial.

Cei doi ani de transee, în care țăranul și intelectualul au luptat cot la cot, au suferit și s'au bucurat împreună, au atacat și au săngerat unul lângă altul, au creat o mentalitate nouă, bazată pe încredere reciprocă. Soldații disciplinați, cari vedeau în ofiterii lor comandanți hotărâți și capabili, întorși acasă și deveniți țărani, vroiau să găsească la reprezentanții lor politici și la autoritățile statului aceiași corectitudine și loialitate.

Spectacolul care s'a oferit însă a fost decepționant și, după câțiva ani, avântul provocat de democraticul vot universal a scăzut simțitor, făcând loc unui dezinteres tot mai larg pentru treburile publice. În locul entuziasmului general și al efortului comun, care ar fi trebuit să urmeze după îm-

plinirea idealului național s'a creat o atmosferă de nemulțumiri, un fel de stare de asteptare și o diluire în ceată într-o descoperirea unui drum spre lumină.

Astfel când Corneliu Codreanu a început activitatea de educare a poporului, pentru formare de caractere și de buni cetățeni, glasul lui a fost ascultat tot mai cu atenție și natural, acțiunea legionară a fost privită cu tot mai mult interes de o mare parte a națiunii.

Îngrijorat de această popularitate în creștere, nu numai între țărani și muncitori dar și între intelectuali, Regele de tristă memorie Carol al II-lea, folosindu-se de politicieni ahtiați după putere în orice condiții, a început o prigoană fără crutare. Mii de tineri, printre cari intelectuali de mare valoare, a căror vină era că se ridicaseră în contra 'voței de clasă, în contra comunismului, în contra rețelilor politice și predicați o viață privată și publică bazată pe principiile crestine, au căzut victimă sadismului regal. În repetate rânduri Mișcarea legionară a fost dizolvată și legionarii urmăriti, închisi și împușcați. În aceste tragice împrejurări interne s'a dovedit lipsa totală de spirit democratic a partidelor politice. Nimeni dintre oamenii politici din acea vreme, nici în nume personal, nici ca reprezentant al vre-unui partid, nu s'a ridicat să vestească actele sălbatece prin care se manifesta autoritatea de stat din voința Regelui, în contra Mișcării legionare. Chiar Iuliu Maniu, care încarna pe democratul autentic, n'a găsit cu cale să protesteze nici atunci când Corneliu Codreanu și ceilalți 13 legionari au fost asasinati în pădurea Tâncăbesti.

Situația internă ajunsese extrem de încordată când evenimentele din 1939-40 și nepriceputa conducere în politica externă au aruncat România în prăpastie. Urmarea a fost îșgonirea odiosului Rege Carol și venirea la conducerea Statului a Maresalului Antonescu, sprijinit politic de Mișcarea legionară.

Normal ar fi fost ca acum agitațiile interne să se termine, cu atât mai mult, cu cât era de prevăzută că războiul care pustia Europa ne va atrage și pe noi. Totuși n'a fost așa. Maresalul Antonescu rău sfătuit și cu bună știință rău informat că mișcarea legionară ar avea intenția să-l înlăture dela conducere, a provocat acțiunea dela 21 Ianuarie 1941. După trei zile de tulburări, ordinea a fost restabilită. Mișcarea legionară acuzată de rebeliune și legionarii, parte reintrați în închisori, iar alții, un grup destul de numeros, au luat calca exilului în Germania.

Aceasta era situația când România a intrat în războiul pentru eliberarea Basarabiei și Nordului Bucovinei și pentru înlăturarea imensului pericol ruso-comunist. Războiul a fost acceptat de toată suflarea românească ca o necesitate vitală; era încordarea supremă a neamului pentru a se salva dela distrugere.

Desigur că legionarii nu puteau lipsi dela această înclăstare și cei cari se găseau în închiso-

ri sau refugiați au cerut să fie chemați la unitățile lor militare și trimiși să lupte pe front. La acest act românesc al legionarilor, maresalul Antonescu a răspuns cu o asprime prin nimic justificată. Pentru cei care întâmplător se mai găseau la vreme și care au răspuns la ordinul de mobilizare, s'au dat ordine să fie puși sub supraveghere în cadrul unităților respective. Pentru cei din Germania, s'a cerut guvernului german să-i închidă în lagăre. Pe cei aflați în închisori i-a trimis să fie instruiți la Sărata, la un loc cu condamnati de drept comun și apoi s'au făcut cu ei unități speciale. S'au dat ordine severe să nu li se acorde concedii anuale la care aveau dreptul toți ostașii de pe front și să nu fie propuși nici la decorare, nici la înaintare, indiferent de faptele de arme pe care le-ar face.

Deși puși în atât de umilitoare condiții, legionarii și-au făcut datoria luptând cu tot elanul pe frontul din Răsărit, conștienți de responsabilitatea fiecăruia în parte și a tuturor românilor la un loc, când țara era angajată în războiu.

În același timp, elemente aparținând altor partide, rămase acasă, în loc să-l sprijine pe maresalul Antonescu în conducerea războiului, conspirau în contra lui și-i pregăteau răsturnarea. Mai mult decât atât, s'au întâmplat fapte de dreptul uluitoare. Membri ai partidului Național-țărănesc (nu știu despre alții) mi-au mărturisit că fiind pe front au primit instrucții de la partid să trimită la centrală toate informațiile pe care le puteau avea despre trupele noastre. Centrala le dădea englezilor, iar aceștia le transmiteau rusilor.

Cât de departe se găseau cei ce făceau opoziție maresalului Antonescu de mândra și românească atitudine a bătrânului șef de partid Petre Carp, în primul războiu mondial? Adversar politic al lui Ionel Brătianu, în perioada de neutralitate a României (1914-1916) a susținut cu tărie necesitatea intrării României în războiu alături de puterile centrale. După ce însă România s'a alăturat Franței și Angliei, Petre Carp a încetat orice acțiune în contra guvernului. După ce Bucureștiul a fost ocupat de germani, aflându-se în capitală, a refuzat să primească pe maresalul Mackensen, care l-a anunțat că dorește să-i facă o vizită. Petre Carp își dădea seama că în timp de războiu toată nația trebuie să fie unită, chiar dacă părerile politice se deosebesc.

Rezultatul manevrelor opoziției a fost 23 August. Anunțarea precipitată a unui armistitiu care nu exista, arestarea maresalului Antonescu chiar în interiorul palatului regal, transformarea în prizonieri a unui număr de peste 100.000 de ostași români, capabili încă să lupte și trecerea cu arde alături de cei cari ne-au dusmănit întotdeauna, constituie indubitabili fapte care au atras prăbosirea noastră.

Ridicându-se în contra situației create în România, membrii Mișcării legionare aflați în Ger-

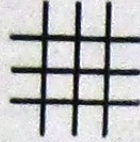
mania, împreună cu alți patrioți români, au constituit un guvern la Viena și au organizat o divizie de infanterie, din care numai un regiment a intrat în foc împotriva rusilor, în regiunea Stetin, pe Oder. Această manifestare politică legionară a reprezentat prima rezistență activă în contra stăpânirii rusești. Ca forță militară a însemnat foarte puțin, dar simbolic ea a exprimat refuzul Românilor liberi de a accepta situația din țară.

Actul de la Viena este un protest și rămâne în

istorie ca un act de înalt patriotism, în care ideea de sacrificiu pentru țară a fost voluntar consimțită de toți Români — legionari și nelegionari — cari au luat parte la realizarea lui.

Datorită acțiunii politico-militare a Mișcării legionare dela Viena, drapelul românesc a fluturat încă până în ultimile ceasuri ale războiului pentru apărarea civilizației creștine, în contra invaziei ostilor lui Anticrist.

A fost careul dela Waterloo.

Dr. Constantin Lassu

Valoarea epocală a fenomenului legionar.

S'AU scurs deabia trei decenii dela întemeierea Legiunii în Iasul binecuvântat de nobile reminiscențe și de jertfe rodnice. Dela 24 Iunie 1927, decând cea dintâi generație a României întregite și-a conturat aci, în minunata cetate spirituală a Națiunii, un profil istoric excepțional, pare ca au trecut veacuri și milenii, nu intervalul scurt al unui singur sir de oameni.

Intr'adevăr, perioada noastră de tranziție spre noi forme de conviețuire națională și socială e sguduită până în străfunduri de repetate erupțiuni vulcanice și de mari răsturnări de straturi pe plan istoric, existential cum s'au produs aproape numai în semi-eternitatea erelor geologice, până ce pământul a dobândit consistenta și stabilitatea pe care i-o cunoaștem.

Traectoria de foc purificator lăsată de trăirea patetică, de o intensitate rar întâlnită, a generației legionare, n'a corespuns numai ritmului prăpăstios a unei epoci revolutionare, a determinat participarea activă a neamului românesc, prin sacrificiul elitelor sale la procesul istoric, — de valoare universală, — de nasterea unei lumi noi. Jertfa legionară reflectează asadar într'un fel concentrat, ca o oglindă providențială, toată adâncimea tragică a destinului național. Drumul de calvar pe care a păsit, în deplină constiință, generația eroică a Legiunii, a ferit toată națiunea de o sinucidere rusinoasă prin înec în minciună putregă și nihilism, așa dupăcum suferințele neamului românesc în decursul timpului au contribuit în

mod decisiv la apărarea civilizației europene în clipele de primejdie.

După primul război mondial, când puterile constructive și elanurile idealiste ale ordinii burgheze de import, de natură materialistă, se consumaseră în acțiunea de formare a României moderne, neamul se afla din nou la un greu impas. Felul economic dezastruos de infăptuire a reformei agrare și escamotarea rusinoasă prin furturi de urne a exprimării votului universal, au dovedit că un ciclu istoric se încheiase, că energiile creatoare ale ordinii social-politice se sleiseră, că deosebirea dintre țara legală și cea reală luase forme de adreptul catastrofale; că națiunea era supusă unor regimuri de uzurpațiune, ce nu s'au dat îndărăt să omuleze chiar principiile de bază ale sistemului democratic parlamentar, a carei ficțiune se complăceau totuși să o afiseze cu o ipocrită ostentatie.

Prin asemenea nesocotiri cinice ale voinței naționale, guvernele dintre cele două războaie mondiale au săvârșit chiar acte de înaltă trădare, căci au redus autoritatea actelor de autodeterminare, dela 24 Ianuarie 1859 pe care se întemeia clădirea României moderne pana la 1 Decembrie 1918.

Si în alte părți, însă într'o formă atenuată, s'a evidentiat tristul adevăr că toate creațiunile legate de imperfectiunea omenească după implinirea rostului avut, sunt sortite pieririi. Chiar și în Apus, democrația parlamentară trecea în acel timp printr'o criză destul de accentuată, cu toate ca acolo ea reprezenta stadiul necesar al unei creșteri organice. Debutând cu strălucire prin arta

renasterii, civilizația modernă, născută din spiritul inventiv, mercant, speculator, al cetăților comerciale italiene, s'a transformat apoi, ca în Elada antică, într'o construcție îndrăzneată de deducții rationaliste fascinante, spre a decada, până la sfârșit, în masinismul rigid al unei concepții materialiste și a se mistui în convulsii de autonegațiune spirituală plină de dramatism. În momentul actual partidele comuniste din țările occidentale reprezintă forma negativistă cea mai alarmantă a decepției produse de faptul că planurile generoase ale protagoniștilor ideologici din secolul luminilor și cuvintele înaripate ale tribunilor revoluționari burghezi din veacul trecut, nu s'au implinit integral. Libertatea și egalitatea de drept n'au putut preveni sau împiedeca nici o inegalitate și exploatare economică provocătoare, nici asupririle naționale și nici repetarea catastrofală a unor conflagrații internaționale imperialiste, de o violență și amploare necunoscută înainte. În scurt timp, dezamăgirea și-a găsit o expresie intelectuală de nouădată, prin întoarcerea romantica spre un trecut dominat de tendințe transcendente și de obsesia absolutului, printr'o prosternare estetică a elitelor în penumbra mistică a catedralelor medievale. Premisa nemarturisită a pesimismului filosofic schopenhaurian, a imprecățiilor anticreștine ale lui Nietzsche sau ale concepțiilor lui Spengler, sunt diferite expresii ale repulsiei față de «minciunile civilizației contemporane». Nota individualistă a civilizației moderne a fost exagerată de Max Stirner, până la lansarea unui egoism absolut, iar trăsăturile ei laiciste au fost mărite și îngrosate de critica socialistă până la postularea unui ateism necondiționat. Simțind totuși setea după o nouă ordine existențială, dialectica marxistă a căutat să o canalizeze în sens partizan, înoculându-i mit proletar, dirijat «știentist», prin teoria materialismului istoric economic și a legilor sale crezute incontestabile, după care evoluția ar decurge cu precizie și indiferență mecanică spre o fericeire-deplină pe acest pământ, într'un viitor nu prea îndepărtat. Singurul său defect era însă că acest ideal, se îndepărta tot mai mult, pe măsură ce timpul înainta. Experiența săngeroasă bolșevică a risipit cu nemaipomenită cruzime toate iluziile de acest fel, demonstrând adversitatea de neîmpăcat între azasia dictatură a proletariatului, titlul eufemistic dat celui mai crunt despotism totalitar, și cerințele elementare ale unei vieți omeneste demne de acest nume. Statul sovietic s'a desvâluit ca o formă satanică de asuprire a unui cerc restrans de profesioniști ai teroarei, organizați în partidul comunist. El s'a demascat ca un anacronism scandalos, ce încearcă prin forță brutală să tie pe loc evoluția istorică firească. Comunismul coboară ființa umană la cea mai joasă treaptă, o sileste să-și renegheze propriile resurse de viață, ca să se recsemneze la starea de mizerie în care a fost adusă.

Deoarece simpla existență a unor forme superioare de conviețuire colectivă este o permanentă primejdie pentru statele comuniste, ce nu

poate fi conjurată la infinit nici prin izolare ermetică de restul lumii, nici prin propagandă criminală sau prin conjurații copios plătite ori acțiuni subversive montate cu perfidie. Uniunea Sovietică se vede constrânsă să sleiască resursele bogate ale Rusiei într'o industrie girantică de armament, pentruca, la momentul oportun, să suprimă prin acțiuni militare fulgerătoare feluritele trepte de libertate relativă din restul lumii. Evident că o amenințare de atari proporții, ce stă la pândă folosind orice slăbire a puterii de rezistență în lumea liberă, nu poate fi combatută și biruită cu mijloace politice sau militare obișnuite, ci ea poate fi numai distrusă printr'o idee forță, printr'un ideal spiritual, în măsură să însuflească încrederea oamenilor. Toată lumea a simțit instinctiv această nevoie. Așa se explică răsunetul puternic stărnit înaintea ultimului război mondial de cartea emigrantului rus Berdiaev, asupra unui nou ev mediu, în care preconiza revenirea la o formă spiritualizată de viață, cu o disciplină colectivă liber consimțită, împușcând automat de recunoașterea unanimă a unei ierarhii a valorilor. Setea mistuitoare după noi forme de viață este atât de adâncă înrădăcinată că a supraviețuit marilor cataclisme prin care am trecut, cu toate că triumful răului în lume, căderea extraordinară a comunismului și a materialismului empiric para a dovedi contrariul. Există totuși unele indicii simptomatice asupra direcției pe care dezvoltarea istorică o va lua. Ea poate fi dedusă atât din opiniile marelui teolog catolic Romano Guardini, cu privire la sfârșitul epocii moderne, cât și, mai ales, din noua concepție a microfizicii care a înlocuit principiul causalității mecanice prin cel al finalității. Papa Pius al XII a remarcat și subliniat în diferite rânduri marea importanță a acestei revoluții spirituale tocmai în acel sector științific care s'a arătat prin definiție refractar unei evaluări spirituale.

Fermentii dinamismului actual, înainte așezându-se permis din nenorocire instalarea unor dictaturi aventuriere care au trecut cu cinism peste toate angajamentele luate, pentru a practica un imperialism anaeronic, amoral, primitiv, revanșard sau grandilocvent. Dupăcum ereziile n'au fost însă instare să anuleze valoarea religiei creștine, tot așa nici aceste aberații falimentare și de rea credință nu pot să compromită la infinit dorința legitimă de înnoire.

Pe când în alte părți dorința de înnoire a vieții n'a denăsit până acum sfera discuțiilor teoretice, la noi ea s'a cristalizat în fapta, prin geniul Capitanului. Valoarea istorică a fenomenului legionar va fi scoasă tot mai mult în evidență, în pofida tuturor detractorilor izvorite din rea credință sau din trândăvie de gândire. Când vecinătatea amenințătoare a colosului roșu moscovit deoparte și degenerarea până la caricatură a vieții noastre de stat, în epoca lui Alecu Constantinescu P., a afacerii Skoda și a celor două dictaturi ca-

tastrofale pe dealtăparte, se întreceau diabolic să frângă resorturile intime ale existentei noastre etnice, să ne împingă printr-o demoralizare la un egoism personal desnădăjduit, ce echivala cu o renunțare de a trăi ca națiune. În acest moment decisiv Căpitanul ne-a ridicat prin jertfa sa răscum părătoare și a camarazilor săi de sacrificiu, la înalțimi de epopee, redând neamului românesc dreptul la viață și încrederea în misiunea sa pe acest pământ. Asa a făcut Stefan cel Mare când a scuturat suzeranitatea Portii, primită în mod rusinos de predecesorul său pe tronul Moldovei, și Mihai Viteazul, când a chemat creditorii la vistierie. Pilda celor două mari figuri din trecut ne-a dat energiile sufletesti ca să înfruntăm în decurs de secole toate vicisitudinile istorice, cutoatecă, în decursul vietii lor, nu și-au atins decât în mod trecător tînta propusă, neatîrnarea și unirea. Jertfa Căpitanului și a martirilor legionari a reînviat această putere sufletească, ajutând Națiunea să nu se lase doborata de jugul crunt al cutropitorului și a cozilor de topor din slujba sa și să creadă cu tărie în clipa izbăvirii ce trebuie să vină.

Factorii constitutivi ai vietii noastre nationale reapar asadar dinamizati în creatia Căpitanului, altoindu-se pe un străvechi, fond spiritual al substratului nostru etic. Nu poate fi lipsit de semnificatie faptul că Legiunea a luat ființă la un an după ce a apărut Getica lui Vasile Pârvan. Idealismul dac, structurat de disciplina romană și transfigurată de credința creștină, s'a topit în steaua polară care a luminat drumul lui Mota și Marin dela Majadahonda, jertfa Căpitanului și a martirilor legionari, în lagăre și închisori în batalioanele de sacrificiu din războiul cu Sovietele și în atâtea echipe din lupta, de rezistență, ca a martirului Ică Tanase confinuă dăruirea pe altarul Patriei...

Acest drum de glorie n'a putut fi parcurs decât prin credința fără margini cerută de Căpitan în prima sa circulară dela toți cei cari vor să-l urmeze. Ea suportă comparația cu religiozitatea neconditionată ce a umplut sufletul și a condus bratul lui Stefan Vodă cel Mare și Sfânt, cum s'a mărturisit, după lupta dela Vaslui, în memorabila scrisoare circulară trimisă principilor creștini cu urmatoarele cuvinte: «Iară noi, din partea noastră, făgăduim pe credința noastră creștinească și pe jurământul Domniei noastre, că vom sta în picioare și ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinească, noi cu capul nostru».

Fara indioală că pentru o societate care trăia în cultul vietii usoare și se pleca în fata ascensiunilor imorale, asa cum era societatea noastră în momentul când lua ființă Legiunea, proclamarea unor asemenea intentii reprezenta o bravură prea minunată ca să poată fi tolerată. Tonul coluros ce exprima deplină sinceritate și hotărîre, era ceva nou, ce distona cu decorul unei ipocrizii colective, dornic să ascundă toate nelegiuirile sub haina strălucitoare a unei retorici sententioase. Moralei exterioare, conventionale și fariseice, ce practica cu pasiune și virtuozitate minciuna, înșelăcunea, denuntul și crima, i se opunea una interioră, reprezentată de Căpitan, ce se baza pe respectul demnității omenesti și pe un simț al onoarei, ce condamnă cu revoltă necinstea sufletească, ca o renegare și o insultă a flacării divine ce trebuie să pălpăie în orice făptură. O asemenea tinută intransigentă, care nu cade la tranzacție asupra valorilor, se numeste caracter. El coincide cu maturizarea poporului nostru și numai el îi dă putința să scuture tutela imorală a levantinismului oportunist și dizolvant, ca să păsească pe propria sa răspundere, cu capul ridicat, pe calea destinului.

Fuziunea originală a elementelor multiple ale poporului românesc într-o sinteză dinamică și generatoare de viață, conferă Legiunii valoarea ei epocală. Această valoare nu poate fi redusă, după cum nici esența ei dinamică nu poate fi paralizată prin inchistarea în forme statice de natură conjuncturală și lipsite de orizont. Caracterul spiritual deosebeste esential Legiunea de toate curentele totalitare care, în fond, sunt doar rămășițe retrograde ale unui imperialism agresiv. Spiritualitatea Legiunii, cu finalități transcendente, se afirmă prin concepția bărbătească a onoarei, ce înfățișează polul, opus al resemnării fataliste, cuprinsă în dictonul «capul plecat sabia nu taie». Această spiritualitate îi dă acea putere tainică care o plasează în centrul de polarizare al năzuințelor de eliberare a Neamului Fiindecă națiunea cutropită nu nutrește dorința de a schimza regimul actual de uzurpatie brutală cu cel ipocrit din trecut, ci e setoasă de o libertate clădită pe temeiurile eterne de viață, într'un stil propriu și potrivit cu procesul tragic, în curs de desfășurare, prin care trece întreaga omenire spre noi forme exsistentiale.

9. P. Oană

Rarăul, o concepție din spiritualitatea legionară.

«De acolo, pe cărările înverzite, m'am ridicat încet în munte, ducând poveri în suflet, durerile umilintei de ieri și chinurile nelămuririi pentru ziua de mâine. Pare că nu mai aveam nici un prieten în lumea din afară de muntele acesta: Rarăul, cu schitul de pe el.»
(C. Codreanu, Pentru Legionari)

bosit de frământările marilor hotărîri, urcă încet, încet, spre culmile Rarăului, acolo undeva într'un schit singuratec. În liniștea și taina înălțimilor, sufletul chinuit al Căpitanului avea să găsească o deslegare. O forță nevăzută îl mîna acolo de unde îi putea veni ajutorul, pe un munte, unde avea să stea de vorba cu măreția naturii.

Plecând dela acest moment cu totul caracteristic din istoria unei mișcări cu pronunțată spiritualitate, vom înțelege atât sensul acestei urcări spre piscurile unui munte, cât și problema atât de subtilă a influenței mediului cosmic asupra spiritului omenesc.

Luând două elemente din cadrul naturii, cu totul diferite, muntele și marea, vom constata diferența sufletului și fizicului locuitorilor acestor spații. Stabil, linistit, senin, contemplativ și mistic, omul dela munte se confundă cu stîncile, cu vîrfurile ametitoare, cu vultanii văzduhurilor, cu orizonturile îndepărtărilor nemărginite, cu lumina pătrunzătoare a înălțimilor... La mare, pescarul, cu pasul rar ca legănarea valurilor, cu nostalgia nesfârșitelor drumuri fără pulbere, pe care le-a cutreierat și spre care tinde mereu, aspru ca furtunile cari l-au biciuit de-atâtea ori.

Din tot cadrul naturii, muntele, mai mult decât celelalte elemente a format o preocupare de prim ordin, jucînd un rol transcendental în viața omului. Rolul mitologic ce l-a avut în antichitate își are o puternică rațiune. Dar acest rol mistic am putea zice, nu l-a avut numai în vechime și numai în lumea păgână, ci l-a avut întotdeauna și cu un caracter preponderant și în religiile spirituale și chiar în lumea creștină. Lăcaș al zeilor, de pe înălțimile Olimpului se coborau nemuritorii ca să guverneze lumea, spre aceste înalțimi tindea mintea filosofilor, de-acî, conducătorii ostilor și ai cetăților asteptau ajutorul.

De pe înălțimile Tibetului coboară mereu sirurile de eremiti, ca să mărturisească celor dela câmpie concepția unei vietii superioare. În spațiul Incas, pe înălțimile cordiliere ale Anzilor se crează toată mitologia și spiritualitatea acestui popor transcendental. Această notiune a înălțimilor a

creat o concepție de viață, o adevărată filosofie Incas, care definește pe acest om de la munte cu o notiune caracteristică de «om al înălțimilor».

Cogeonul, e muntele sacru al Dacilor nemuritori. Într'o pesteră din înălțimile lui sălășluia Zamolxis, care-si împărtășea credinciosii cu sulțile eternității.

Pe muntele Sinai, Dumnezeu coboară din slăvele cerurilor și face contactul direct cu pământul, înmănînd Tablele Legii lui Moise.

Mântuitorul nostru pe muntele Măslinilor se urcă cu ucenicii după El, ca să le spună cele ce sunt scrise să se'ntâmpale: sîngerarea și agonia.

Pe munte seamănă credinciosilor, cuvîntul Domnului, în sublimele Fericiri.

În 1948, mă trimite să muncesc în agricultură lângă Paris, la o fermă. El voia să știe de rostul fiicării. Să nu ne pierdem, la ora chemării să ne adune la datorie... Astăzi Tânase nu mai e în viață. Este mort trupește. Dar noi totți, cari l-am cunoscut și iubit, îl simțim aproape, în momentele noastre grele, din viața de pribeag. Ică Tânase trăește în inimile noastre, puternic, cald și duios ne conduce firul vieții, așa cum a făcut-o întotdeauna. Poate că sunt alți prieteni mai buni, și ca-

ri pot scrie despre el o carte întreagă; rândurile acestea însă scrise de un admirator al lui, pleacă din inimă, să meargă la alte inimi cari l-au cunoscut și așa să spunem basmul despre el. Sunt convins că numai făcându-ne datoria și luptând eștit pentru binele și liberarea Tării, vom multumi marele și curatul suflet al lui Ică Tânase.

Jertfa lui Ică Tânase este o piatră mare, pusă la baza României de mâine.

Să ne închinăm jertfei lui sfinte...

N. Teban

La 6 septembrie 1940.

A să auda glasul noului șef al Măscării legionare, Horia Sima, au venit o mare întreaga de Români. Marea piața din Dealul Mitropoliei din București gemea de lume. Cât vedeai cu ochii numai cămăși verzi, ba și albe. Doamne, așa o fi fost și pe câmpia Blajului la 1848?

O regulă cum nu se poate decât regula legionară. O disciplină de necrezut la tinerii veniți din toate colturile Tării, clodotind de bucuria biruinței, cu focul nestins ale dreptății în vine, cu ochii înlăcrimați de suferințele trecute și fericirea căzută asupra Tării prin mâna vitează a Comandantului.

Se proslăvea în ziua minunii sfântului Arhanghel Mihail, amintirea Căpitanului biruitor de dincolo de moarte... Biruința lui... Jertfa lui...

Dusmanii sărbătoriseră cu cupe de sampanie îngreperea Gărzii de Fier. Credeau că ucigând elita și pe Căpitan, Garda s'a nimicit complet. Se'nseleseră însă.

Căderea tiraniei se vestea prin trîmbițe de aramă, cari sunau peste codri, muntii, și câmpii. Sufletele nevinovate, arse pe rug, strangulate, înecate în băltoace, veniau să chinuască pe asasinii lor. Nu să-i ucidă, ci să le arate măreția biruinței legionare, splendoarea ei sub binecuvântare dumnezeiască. Splendoarea pentru care se jertfiseră ei bucurios.

Ce înseamnă acea imensă manifestare românească? Înseamnă un cutremur de supunere a întregii lumi nelegionare dornică să se vadă în cămășă verde, o nesfârșită iubire și o convingere că biruința Măscării este coborâtă din cer și deci binecuvântată de Dumnezeu.

Sufletul legionar era unul singur, plin de mândrie și de demnitate, întărit prin jertfa Căpitanului. Sufletul legionar dealtădată și de totdeau-

na, nealterat și viteaz. Ce mândri eram totți în uniformele verzi și cum priveam în jurul nostru, la lumea care ne admira. Unire, unire, ce suflu sfânt flutură în tine...

Freamăt deodată. Un «Drepti» tare, răspicat sparge văzduhul. Domnul Radu Mironovici, Comandant al Bunei Vestiri dă raportul Sefului Măscării. Natura întreagă a încremenit să asculte graiul de stăncă al viteazului comandant și citor de Legiune alături de Căpitan. Îmi sună și-acum în urechi acel freamăt. Într'o clapă din pieptul a mii de cămăși verzi sbucnește «Sfântă tinerete legionară»... care urcă în slăvi.

Cântam cu lacrimi de bucurie, să amintim lui mii întregi biruința Căpitanului, care a învins Moartea...

Bucureștii cel blestemat care ca un Moloh nu se mai săturase de jertfă legionară era în sărbătoare. Verdele stejarilor îl copleșise. Sufală greu sub povara biruinței. Acum strănsese la sânul pe totți cei ce supraviețuiau mării prigoane a unui rege descreierat și pervers: temnitele lagărele, umbrele mortilor, cei vii din toate colturile Tării stăteau laolaltă.

Steagul tricolor pretutindeni se'nfrățise cu steagul verde al Legiunii. Erau îngemănate!

Muzicile de pretutindeni cântau cântecele legionare. Lumea se bucura nespun. Balcoanele înflorite cu covoare frumoase aruncau flori în uriasa caloană ce se pregătea să defileze înaintea Comandantului.

Așa a fost atunci, la 6 Septembrie 1940, și deatunci au trecut ani și ani.

Măcar acum și aci, să ne strângem suferința în noi să ne gândim la momentele de glorie dela 6 Septembrie 1940 și tot ar fi o mângăiere pentru viitor...

Sandu Marin

Lagărul din Vaslui la 21-22 septembrie 1939

JUNSESEM în lagărul din Vaslui în dimineața zilei de 19 Septembrie 1939, deci cu două zile înainte de împuscarea camarazilor nostri. După ce ni s'au făcut formalitățile de rigoare, am fost duși în dormitorul nr. 1 dela etaj, care dădea cu ferestrele spre comandamentul lagărului. Aci ne-au fost fixate posturi duble de sentinela la usă, iar la nevoie, eram conduși de-o sentinela ca să nu putem lua contact cu «cei vechi» închisi mai demult decât noi. «Cei vechi» însă au aranjat de-asa fel lucrurile, că s'au stabilit numai-decât legăturile între noi. De pildă, când întâlnea pe vreunul «nou» îi da mâna zicându-i «noroc, măi» și'n același timp îi strecura și-un bilețel, pentru camaradul «X» sau «Y», fixându-i ora și locul. Și'n felul acesta simplu, se putură afla vesti reciproce. Așa, am putut vorbi pentru ultima dată cu camarazii Radu Dobre și Dorin Constantiniu dela SIB, împușcați a doua zi amândoi de jandarmii romani, alcoolizati și criminali. Era pe la oora noaptea, cand ma trezesc ca în dormitorul nostru apare un om în varsta, marunt și cu barba mare neagra. Era cap. Ungureanu din Craiova, care ne spune ca'n lagar se petrece ceva curios, și răpuit îl pune în legatura cu pecepșirea lui Armand Calinescu de-o echipa pranoveana. Mai inuit, ne este anunta intamplarea.

Capitanul Ungureanu ne spune că un grup de băieți sunt stransi în curte spre a fi trimisi la Ciuc. Se obișnuia așa ceva în «lumea deținuților». «Comunicății» din ziar însa mi-a dat alt gând prin cap. Am răcut noi tot ce-am putut, ca sa comunicăm vestea din ziar și celor vechi, ca sa știe și să ia eventuale masuri de aparare. Intrarea jandarmilor în lagar și prin camere ne-a trezit pe toți, și într'o clipă s'a stăut auevărul. Un camarad macedonean Adrian Bogdan striga în tăcerea lor ca: «Cimorul a roșt împușcat». Sigur, ca în alinau acestei vesti, totul de camarazi niemi ucigera a uneies ca mergeau la jertfa. Și răpuit ca erau legat cot la cot, cu otgon gros, și ca nu-si usaseră niciun bagaj cu dansu, ie-au dat sa interaga moartea lor... Au roșt mintu de un ouiter de jandarmi, ca n'au masini ca sa-i transporte, și vor merge pe jos. Iar ca sa nu ruga vreunul, i-au legat pe totti...

Pentru ultima dată i-am vazut strecurându-se pe sub pomii curtili, ca niste umbre din alta lume pornind în convoi mortuar spre... gara Vaslui. După o cupa dela iesiarea din curte se-aude o muzica militara ca intonează cu toată forța un mars, și'n același timp trăsesc rafale de ZBuri hăuind văile dimprejur și acopexind cu totul marsul «triumfal».

Cei 7-8 majuri alcoolizati de cu vreme n'au tras exact să-i ucidă imediat, ci cu oscilații, așa că unii au fost răniți ușor, iar unul singur, zicete Tudose Toader, ar fi scăpat teafăr, a fugit vreo 2 km înainte, dar a fost prins de soldatul unei divizii de infanterie care inconjurase de cu seară, pe rază oarecare, lagărul, hănuindu-se c'ar putea sa se'nțelese ceva... Ceilalti au fost usurati de viața de care nu se despărteau cu gloante în cap.

Toate astea din ordinul unui rege nebun și criminal, condus de o camarilă odioasă. Noi totți, cei rămasi, am căzut în genunchi și ne-am rugat lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor fratilor nostri omoriti miseleste.

Camaradul Petrică Nicolau ne indeamna să luăm contact cu ceilalti mai vechi și să vedem ce trebuie să facem dacă se face un alt lot pentru executare. În scurt tot lagărul a fost pus în miscare, dar nimeni n'a reactionat cu nimic. Destinul, este mai presus de om... O tristete și o jale se asternuse peste noi toti, vechi și noui, și nimeni nu se gândea la moarte, care ar fi fost o izbavire...

Intr'adevăr atunci am putut să-mi dau seamă ce înseamnă iubirea legionară. Să-ti simți mereu tratele lângă tine, desi sufletul lui sburase spre alte zări, în eternitate... la sânul lui Dumnezeu...

Toti erau obsedati de neuitata imagine: 28 de camarazi de elita, ucisi banditeste la margine de drum, lasati descoperiti să-i vadă lumea și sa-i judece după niste pancarte puse lângă ei prin care erau aratati ca tradatori de tara și ca așa vor pieri toti, cari vor face așa. Metode sugerate de dusmani straini de neamul nostru, metode necunoscute de poporul roman. Ne'ntreabam mereu unii pe altii, ce-or fi zis ei în ultima clipă, la ce s'or fi gândit, ce imagini vor fi avut înaintea lor? Ne cruntau întrebări de soiul acesta și ne mai gândeam iarăși că nu se poate că sângele nevinovat să nu ceară răzbunare. Și, Doamne, a venit, așa de cruntă și înfloritoare, ca să fie pildă pentru nenunțării ani ce-or trece de-acum încolo...

Momente dintr'o prigoană.

MAI 1938

CAPITANUL arestat... Iagărele deschise cu generozitate pentru legionari... O bestie slugarnică a unui rege dement își ia rolul de călău...

...Sumbre sunt zilele acestui an, 1938.

Grupul timisoarean, alături de totii camarazii lor din toate unghiurile țării, aduce prinos de jertfă pe altarul credinței ce-i insuflase, El, Căpitanul, caruna tortele întunericii îi pregăteau mormanul.

O după masă de sfârșit de Mai. Nu stiam de cât timp ajunsese în camera lui Fritz. (Petru Fleschin). Cu ochii mari, îl văd că se ridică de pe pat, și, răsând, parcă ne chiamă la un chef, ca n vremuri:

— Măi, sunteți gata de moarte?

Petrus Stănescu, gures, oltean și încă vâlcean, îi răspunde:

— Gata de moarte? Nu, nu sunt pregătit, pentru că nu o pricep, nu am senzația ei. Și apoi, n'am terminat toate. Avem altceva de făcut și încă mult, foarte mult.

Eu, la fel îi spun. Moartea poate fi un accident, mai devreme, mai târziu. Nu o caut, însă nu mă dau la o parte. În mișcare am intrat după ce am chibzuit bine pasul, pe care-l fac și nu mai am întorcere...

Ne-am despărțit cu aripi la picioare. Fixasem ce vom face. Reorganizarea Centrului, apoi a Regiunii, iar de aici vom lua legătura cu celalalte centre. Petrus trebuia să rămână la Lugoj, la Caransebeș, Costică sau Oreste, eu la Resiță. Fritz la Timisoara, pentru coordonare. Micu și Clement, la București și Cluj. Nu ne îndoiam că și în celelalte centre se vor găsi legionari ca să se ocupe de organizare. Mai târziu ordinea de reorganizare s'a schimbat în raport cu vederile comandamentului dela București. Micu, Clement și Ghită trec la București. Eu, în Oltenia, ca să refac legăturile.

Cu ocazia drumurilor mele la București, am marea bucurie să cunosc pe Bădita Iordache Nicoară, apoi pe domnul Comandant Nicolae Pătrascu. Spune Capitanul: întâlnești în drum un camarad, inima lui apă vie. Acesta era Bădita Iordache Nicoara. Pătrascu, rupt din cremene, cum ar zice poetul Aron Cotrus. Dela prima întâlnire cu dânsul mi-a rămas în minte vehementa cu care cerea să fie scos Căpitanul din închisoare. Pentru că nu se îndrăznea să se treacă peste voia Căpitanului, Pătrascu riposta: «Vrea sau nu vrea, trebuie să-l scoatem, în sac, legat, oricum. El trebuie să știe că nu mai e al lui. E-al nostru, al tuturor, al neamului întreg. Dusmanii îi pregătesc mor-

mântul. Acesta era de altfel spiritul nostru al tuturor. Dumnezeu a vrut altfel...

IUNIE 1938.

Pentru a doua oară, în decurs de trei săptămâni, de când primisem misiunea să refac legăturile organizațiilor oltene, veneam la raport la București. Întâlnirea cu domnul comandant Horia Sima o aveam pe Antim. Era o zi frumoasă de sfârșit de Iunie, soare, cald, nu prea multă lume pe stradă. Mergeam agale răsfoind într'o carte...

Pe dreapta observ că mă depășeste Comandantul cu Romi Tincu, de fel din inima Moldovei, desigur și el venit în misiune ca și mine.

Mă văd luat de brat. Treșar bucuroș, căci era Gheo, inginerul Gheorghe Clement, absovent al Scoalei Politehnice din Timisoara, venit din Făgăraș. Nu ne văzusem de vreo două luni. El fusese chemat la Centru, ca și Micu Augustin. Ne împărtășim noutățile ce aveam fiecare, unele mai bune, altele mai rele. Subiectul principal era reorganizarea, lupta ce se simtea acum foarte grea și mai ales preocuparea pentru procesul Căpitanului. Călăii câștigaseră prima mână, condamnarea în proces. Trebuia să urmeze lichidarea Căpitanului și cu el, asta era convingerea lor, a Mîscării.

...Tinem pasul așa ca să nu ne îndepărțăm prea mult de cei din față. Comandantul și cu Romi iau primul colț, noi pe partea noastră; trecem pe lângă un cersetor, mai facem câțiva pași și traversăm strada, ca să ne luăm după ei.

— Gheo, îi zic, asta nu-i cersetor, asta-i agent...

El izbucnește în răs, râsul lui sănătos, molcom, de țaran ardelean.

— Mă, provincialul a venit și el în Capitală și se vede înconjurat de agenți... Râdea cu poftă și mai să mă molipsească și eu de râsul lui. Mai facem câțiva pași și — provincial, neprovincial — îi suflu:

— Dar privește pe stânga, în spate, și vezi că a apărut alt agent, care, de altfel, se pare că-i și grăbit să ne ia înainte.

El, în glumă, satisfăcut de frica mea de provincial, ca să mă liniștească, se întoarce. Gluma ce-o avea pe buze, îi îngheată.

— Măi, măi, ai dreptate.

— Gheo, nu mai e de stat. Du-te și-l anuntă pe Bătrân.

Cum nu departe era o încrucisare de străzi, totii trei au dispărut pe străduțele, ce se deschideau într'o parte și alta. Tipul, cu pași repezi, mă depășește. Eu încetinesc pasul deabinelea, preocupat să-mi regăsesc capitolul în cartea ce-o aveam cu mine. Dau și eu primul colț la dreapta și, la o nouă încrucisare de străzi, intru într'un debit

de țigări. Profit de faptul că mai era lume și privesc revistele din vitrină. Pe afară nu mai observ nimic suspect. Iau țigările și plec. Dintr'o stradă într'alta, ajung jos la Biserica, de unde plecasem cu trei sferturi de ceas înainte.

Mă trezesc cu Gheo, negru, vânător de furie.

— Ce dracu faci mă, pe unde umbli? Te caut de un sfert de ceas. Esti nebun să stai pe aici?

Luam un taxi și tăiem Bucureștii, mergând la un alt punct de întâlnire.

După ce am coborât din mașină, văd ca se potolise.

— Măi Marine, cum dracu de i-ai ghicit?

— Observând totul cu grijă și atenție.

— Eh...

— Ai văzut cersetorul?!

— Da.

— L-ai văzut că se ulla spre stradă și nu spre poartă?

— Păi cerșea la trecători, probabil.

— Ai văzut că avea ochelari de soare?

— ...

— În momentul când am trecut pe lângă el, l-am văzut că nota ceva pe o hârtiuță în podul palmei. Asta m'a făcut să trag concluzia că poate fi un post fix. Traversând strada, ti-am spus într'o doară că-i agent și nu cersetor. Tu ai răs de mine. Privindu-te cum râzi, am văzut din sus venind un tip grăbit și ca să mă răsun pe bătaia de joc, ti-am spus să privești în spate. Când l-ai văzut că dă colțul și încă cu pași mari, ai luat lucrurile în serios și ai sters puțin. Iar dacă ai fi rămas cu mine, ai fi văzut că, la răscruce, voi atî luat-o la dreapta, din stânga a venit un alt tip, cu care celălalt a schimbat repede câteva vorbe, și au luat-o fiecare pe câte o străduță din cele mici, care se deschideau imediat după colț — probabil sperau să vă iasă în cale.

— Noroc ca ne-am alarmat la timp și nu s'a transformat întâlnirea în catastrofă...

— De, ce vrei, renghiul provincialului venit în Capitală.

Noembrie 1938

Ne trezisem dintr'un vis frumos. Nu credeam că se va găsi o mână criminală care să se ridice contra Lui.

Eram împietriți... Nu ne mai vorbeam, doar mâinile se crispașu ca pe mânerul unui pistol. De ne trezeam, doi trei la un loc, cine știe după cât timp ne desparteam fără graiu...

Ghita Constantin, baiatul popii din Brasov, era tăcut. Acum numai ochii îi licăreau. Lui Petrus Stănescu, vioiu altă dată, în pierise vorba. Gheo (Gheorghe Clement), galben verde negru, ca pământul. Fritz, sac de bancuri, chiar și

tâmpite cum le nimea el, cu chef și gata de chefură, acum clocoțea ca un torent. Gusti, (Augustin Micu), cu zâmbetul lui serafic, radia atâta bunătațe, dragoste și înțelegere și în această împrejurare. El singur reusea să fie calm.

Cu fiecare zi, cu fiecare ceas, ni se părea că trec ani, zeci de ani... iar noi?

Juraserăm că nu vom permite nimănui să se atingă de un fir de păr al Capitanului...

O jurasem în fata lui Mota...

Și... am fost doar de paradă!

«Nu mai sunt legionari afară», a strigat Nicki când auzi, din fundul ochii, că iar a fost arestat Capitanul.

1939

Ne-am înclestat în luptă cu forte adunate din tot iadul.

S'au dăruiț val după val legionarii.

Suflete de o curatenie de fecioară, de o credință nestrămutată, dărzi ca mosneanul care-și apără moșia. «Moartea numai moartea legionarii...»

Petru Fleschin, Petrus Stănescu, Popa Ion și Gheodeon au fost împușcați în pădurea Huedinului, împreună cu profesorul Hodrean, Gruită și locotenentul Borza. Micu Augustin, Ghită Constantin, Marius Cioflec, Coriolan Todan, frați de Cruce din grupul timisoarean, au căzut în lagărul dela Miercurea Ciuc.

Clement, după ce l-au purtat pela Cluj, l-au adus la închisoarea din Brasov. Aici m'a găsit pe mine, adus dela Craiova pentru rejudecarea procesului. Clement a fost luat din închisoarea Brasov, la 12 Octombrie 1939 și agentii l-au sugrumat în mașină, în drum spre crematoriu, unde l-au ars trupul, cum facuseră cu o zi înainte cu Gheorghe Curcă din Ploiești.

In propagandă prin Bucovina.

ERA in toamna anului 1937. Se apropiu alegerile. Legiunea se pregătea să înceapă propaganda electorală. Intr'una din acele neuitate dimineti de toamnă, când suliti de soare se îndreptau încă sfioase asupra Cernăuților, de deasupra pădurii Tetenea, noi ne găseam în coloană de mars spre comunele. Mămăestii Noi și Mămăestii Vechi, din județul Cernăuți, locuite de așa zisi Ucrainieni. 13 soli ai neamului, în costume naționale, pornind spre meleagurile pe unde a pășit și a biruit cu mai bine de 400 de ani înainte, Ștefan cel Mare cu răzesii lui. Pe aceleași poteci pleacă la bătălie și cuibul meu.

Se vede că am pornit la drum cu piciorul drept. Soarele, ca un bulgăre mare de aur, se ridică îndrăznet spre zenit, gonind ceata și roua de pe ogoarele de pe care țărani culegeau ultimele rămășițe de recoltă. «Ștefan Vodă al Moldovei fost-a pela noi prin muntii...» se amesteca cu glasul păsărilor și sopotul apelor. Țărani își sprijinesc mâinile noduroase pe coarneză plugului, pe sape, pe greble și privesc spre noi întrebători. Astfel de manifestatii poate că n'au văzut până acum. Că suntem propagandisti electorali, își dau seama cu toții și unii dintre dânsii sunt chiar legionari și ne salută cu «Trăiască Legiunea și Căpitanul!» Câtiva dintre dânsii lasă sapa pe ogor și ne însoțesc câteva sute de metri în cântece, apoi ne urează noroc bun și se întorc la brazdele lor cu speranțele întărite în biruință. Cu cât ne îndepărtăm însă de Cernăuți observăm că tot mai puțin cunosc Legiunea, semn că începem să ne îndepărtăm de raza de acțiune permanentă a Centrului Studentesc Legionar.

Primul popas îl petrecem într'un prânz frugal și în revizuirea planului de bătălie. În definitiv, nimic complicat. Programul nostru este sufletul nostru: cântec, tabără de muncă, cuib, închisoare etc. Ce putem oferi? Un «om nou», o țară inoaită din temelii, cu condiția însă că toată lumea să contribuie la realizarea lor. Critica partidelor politice nu ne preocupă. Pentru asta n'avem nici timp, nici talent. Din punct de vedere tactic avem totuși un plan restrâns: întâi, cutreerarea ambelor comune în lung și'n lat cu mars și cântece, pentru ca să trezim lumea și interesul ei; seara, după întoarcerea țăranilor dela munca câmpului, adunare în centrul satului, cu cântece, câteva cuvinte de introducere, discuti dela om la om și iarăși cântece și cântece.

Cu cântecul înainte mars!: «Sfântă tinerete legionară, cu piept călit de fier și sufletul de crin...»

Primele case albe, sfioase, privesc întrebătoare de sub acoperisurile înalte de sindrila. O barză ne răspunde de pe căminul unei case mai arătoase, cu aripile deschise și falfăitoare de bun so-

sit. Dela ferestre ne privesc copii și femei. O îi văd une-o și văzut echipe de legionari, dar acest sat nu a mai văzut de buna seama. Care ne-o în melegană umbă și cântecul copiasc ce încep să se apropie ștosi de noi îndrugând câteva cuvinte românești și alte câteva ucrainiene? Dureoasa întrebare pentru un roman de pe meleagurile de glorie ale lui Ștefan cel Mare. Guvernele dela București n'au făcut nimic pentru aceste sunete, ca să se apropie de inimă caua și primitoare a neamului românesc.

Începem prin fata postului de jandarmi. Ne oprim un moment, salutăm pe ser și pe cei doi soldați cu pustiie la umăr și le spunem că aocem în sat pace, ordine și sunet românesc. Argumentul te place, căci oansii se simt că niste naturagiat ai guvernului într'o mare de stram. Deci toate bune până în prezent. Ne continuăm drumul nesânguindu pe toate unele ambelor sate.

Catre seara ne întoarcem în prima comuna. Nimeni nu citea pe fetele noastre ca am străbătut în mars și pe caldura zeci de kilometri de drum. Tragem în curtea unui prieten legionar care-nu rusesse recomandat dela Centru. Intram în casa în care ne primește cu aceeași ospitalitate ca în toate satele românești. O fată de masa curată ca neaua, o mamaiga ca o roata de car, branza de oi, iapie acru de oi, sa-i tai cu cuutu, o tuca și o găraia de must. Ospatul nostru se termina repede, căci lumea aștepta cu nerabdare să le spunem ce avem de spus. În jurul nostru se strâng cu unumui copii satului. îi luăm în brate, îi aruncăm pe umeri și dela unii la alții ca pe niste mungi și le dam apoi cate o iconița de-a Capitanului. Său mai d'ne românești decat parinilor lor. Cei puțin scoala își face datoria cat poate. iesind în curte, ne facem drum prin murme până la mijlocul ei, salutăm toata lumea și le spunem pe scurt cine suntem și ce vrem, apoi ispuțum în «Uria dusmanii în carare și-si arata n ranjet colții». Minune: toată lumea cantă ca și când ar fi toată legionara. Nu mai cuvintele sunt staicite, pronunția stramă. Dar contactul s'a stabilit, atmosfera e splendidă. Sufletul a biruit înstrăinarea de secote în câteva secunde. Inca un cântec și inca unul, căci lumea nu se mai satura de auzit acest program. Într'adevar, un astfel de program electoral n'au mai văzut, nici auzit. Un camarad traduce cateva strofe în ucrainiană iar țărani le cantă imediat, apoi scot un cântec de-al lor, îi schimbă puțin sensul și-l cantă pe melodia lui Ștefan Vodă al Moldovei.

Luna strălucește ca o lampă uriasă peste curtea învoburată de idealuri și sperante și nimenea nu se gândeste să-si plece capul pe pernă. Căci noaptea aceasta e prea frumoasă, prea scumpă și teama că s'ar putea termina în fiecare moment cu revenirea la realitate, începe să-l doară pe fiecare. Oameni cu ochi vioi, cu plete și barbă ca și cu

de pe columna lui Traian, oameni în port românesc, cu traditii românești dar cu nume terminate în «iuc», ca Stanciu, Gavriliuc, Boganiuc, sau în «ovici», ca Nestorovici, Cotorovici etc., se chinuiesc să descifreze cântecele românești. Guvernele dela București nu le-au sters pecetea înstrăinării nici măcar de pe nume, dar mi-te din suflet. În noaptea descrisă însă cât și în cele ce-au urmat, noi am sădit în sufletul lor întrebarea, dacă nu cumva limba ce-o vorbesc în casă este minciună, și dacă este, de unde a căzut pe capul lor această minciună. Ne-am despărțit prieteni și camarazi după ce-am înfiintat câte-o garnizoană și mai mul-

te cuiburi în fiecare sat și am infipt stindardul legionar în sufletele locuitorilor. La alegerile care au urmat am câștigat 90 de voturi. În a doua campanie, din iarna anului 1938, ne-am regăsit pentru scurta vreme cu aceiași elan, pe care numai prigoana carlistă ni l-a sfărâmat, aruncându-ne în închisori. Consecintele cele mai grele le-au tras tot acești urmași înstrăinați ai Daciilor, cari si-au regăsit într'o noapte frumoasă de toamnă neamul și-l poartă cu siguranță si astăzi în suflet, împreună cu Legiunea, prin cine știe ce stepe siberiene, pe unde i-au dus masivele colonizări fortate ale Moscovei.

Dionisie Șhermani

F. D. C. București. Vara 1940

ERA către sfârșitul lunii August 1940. Terminasem în primăvară clasa a șaptea a liceului «Sfântul Sava» din București și începam acum, aproape de încheierea vacanței, să urzesc planuri pentru ultimul an până la bacalaureat. Vara o petrecusem toată în Capitală, în așteptarea a ceva nedefinit dar perceptibil, ce întârziase totuși să se producă. Plutea în atmosferă un balast prevestitor de scadente.

În una din după amiezele calde de sfârșit de vară, a venit la mine un bun prieten și camarad, elev la liceul «Lazăr». Ne cunoșteam de câțiva ani din epoca încadrării mele în Frăție. Venea acum la mine în calitate de curier al Grupului F. D. C., de care depindeau unitățile noastre. Mi-aduc aminte, că tot el venise, cu aproape doi ani în urmă, imediat ce s'a aflat de omorirea Căpitanului, să mă prevină să-mi adun unitatea, să fac rost de arme și să așteptăm eventuale ordine de acțiune care nu au mai venit niciodată. De data asta eram puțin surprins de vizita lui, și, firește, îngrijort, fiindcă păstrasem continuu contactul cu comanda grupului — pe seful grupului îl văzusem în ajun — și legătura între mine și esaloanele superioare fiind normal asigurată de alții.

Mi-a explicat lapidar că se'nătlnise puțin înainte cu cineva din comandamentul regional F.D.C. din București și primise dispoziție să alarmeze imediat, fără să mai apeleze la rețeaua rutina-

ră de contacte și curieri, o serie de sefi de unitate. Avea la el o listă de nume și adrese. Mi-a transmis apoi ordinul să adun în cel mai scurt timp unitatea de sub comanda mea.

Această alarmă era ultima dintr'o serie întregă, începută cândva în luna Mai. În primăvară fusese organizată de către comandamentul regional F.D.C. o școală de cadre, în una din pădurile dela marginea Bucureștilor, la care au fost convocați câte 2-3 inși din toate unitățile din Capitală. Rostul ei era să se creeze din resturile existente un cadru de conducere și acțiune viabil, pe noi baze de organizare și cu o nouă distribuție funcțională. Prigoana lăsase urme adânci și dure-roase și în rândurile noastre. Legăturile între diferitele unități s'au subțiat și, în special, acelea între grupuri. Cei mai mulți pierdusem orice vedere de ansamblu asupra potențialului nostru global și ignoram soarta majorității celorlalte unități. Îmi amintesc că eu însuși, ca singur om al unității mele și numai dat fiind funcțiunea ce o îndeplineam, mai întretinusem, în ultimele 6-8 luni, contact permanent cu seful grupului și numai în mod sporadic cu ceilalți sefi de unitate din grup. De destinul celorlalte trei grupuri bucureștene nu mai știam nimic. Ceilalți frați de cruce, cu foarte puține excepții, nu mai întretinuseră legături decât exclusiv în cadrul unităților respective. Se înțelege atunci că am îmbrățisat cu bucurie acest prilej de reintâlnire nestingherită în

intelegere sau analiză logică. Cei mai mulți, desigur, suneau o piatră de moară pe inimă, nu credeau. Panu Mussuri era în aceea apăsătoare zi, ca și altădată. Toată lupta lui se retrăsese și se concentrase parca în dosul acelei frunți înalte. Rămăsese un el doar fruntea de Mota. A tăcut ca pamantul roată ziua. Noaptea a dispărut fără urmă. Nimeni nu stia nimic despre el. Este o săptămână a răparut obosit, slab și tot atât de pamant ca și altădată. Si-a reluat serviciul tăcut și trist. Câteva săptămâni nu s'a putut afla ce-a fost cu plecarea lui. Apoi s'a mărturisit la câțiva.

Încasase de unul la București. Era hotărât să războie pe Capitan ei singur. În prima zi, în București, își procurase un pistol; apoi a început să cerceteze cum s'a petrecut crima și unde. Criminologii, după aprecierea lui, nu puteau să afle decât Almand Călinescu. Întrebanu încoace și încolo, ajunsese însă la concluzia — cum de altfel îi și convenea să creadă — că totuși Capitanul trăeste. Mai mult, se părea chiar că ar fi reușit să luge în străinătate; ca anunțul la radio, cu asasinarea lui, ar fi fost numai o manevră a guvernului, pentru a săbi și dezorienta Mișcarea. În fata acestei încercutudini, Panu renunțase la ideea războierii și revenise la serviciul său, ceva mai usurat, totuși încă trist și abătut.

Între timp, aproape de peste tot soseau știri, că avizul dela radio ar fi fost într'adevăr o manevră a guvernului, pentru a-si camufla esecul cu ruga Capitanului. Asa încât dela o vreme, nu numai legionarii de pe valea Jiului, dar și o bună parte din legionarii liberi din restul țării, erau într'o dureroasă confuzie asupra soartei Capitanului.

— «A fost Capitanul ucis sau a fugit?» Această era întrebarea care circula peste tot.

Trecuse primăvara și acum se intra în vara anului 1939. Direcția Lucrărilor Noi CFR deschidea un nou santier; începuse construirea soselei moderne București-Alexandria. Noua Secție de lucrări urma să aibe sediul în Alexandria; personalul necesar era detasat de pe valea Jiului, dela Secția Lunca Mare. Soarta răcușe ca o parte din personalul detasat, inclusiv conducerea, să fie legionari. Printre acestuia era și Panu Mussuri.

Noul santier București-Alexandria, întins pe 100km. și fiind în directă legătură cu Capitala, unde functiona subteran un comandament legionar, prezenta un interes special pentru activitatea legionară. Asa că aflând de noutatea mutării, Panu si-a recăpătat seninătatea și voiosia de altădată; se începea acum o nouă activitate.

După organizarea noului santier, s'a trecut la organizarea legionară a lantului de sate însirate dealungul acelei sosele. Operația de tatonare și identificare a elementelor legionare locale se făcea însă cu greu, deoarece jandarmii urmăreau orice mișcare. Totuși echipa de sub conducerea lui Panu, pe două motociclete, reușea să se strecoare prin acele sate în toate duminicile și sărbătorile iar uneori și în zilele de lucru, seara.

Era prin Septembrie, în 20 ale lunii; o zi cu soare, caldă. Era pare-se Joi. Pe santierul de lângă satul Buda, se afla tocmai în inspectie un inginer din Direcție, când apare cu mare viteză motocicletă cu Panu Mussuri. Tâsneste din motocicletă ca o săgeată, spunând tare:

— «Chiorul a cazut!»

Apoi a dispărut în aceeași motocicletă. Toti cei de față au rămas ca înlemniți, fără respirație. Inginerul din Direcție a plecat imediat spre București.

★★★

În următoarele două zile țara a fost scaldată în sânge; cu o bestialitate apocaliptică, unica în istoria neamului nostru, Carol s'a năpustit asupra Mișcării Legionare pentru a o extermina. Lagățele și închisorile din întreaga țară au roșt secerate. Râmnicul Sărat, Vaslui și Miercurea Ciucului, sunt cimitire de imensă durere legionară. În toate orașele, orașelele și satele mai importante din țară, au roșt asasinati și expusi în stradă timp de câteva zile, multi legionari sau presupuși legionari. Oamenii fără nici o legătură cu Mișcarea, au roșt ucisi ca niște câini. S au intrând în acele zile de urgie cele mai elementare reguli de omenie.

Se spune că la Targu-Jiu, un preot ar fi fost ucis în odăjdii, chiar în usa bisericii. În măcelul din aceea fantastica noapte de 21-22 Septembrie 1939, 3 tineri: legionarii Ilie Minca, din lagarul dela Miercurea Ciucului; comandantul legionar Tudose Toader, din lagarul dela Vaslui; și comandantul legionar Ion Herghelegiu, din spitalul dela Brasov, cari printr'o minune a lui Dumnezeu scăpaseră toti trei din acel măcel rănit, dar cu viață — desi fuseseră legati cu frâghiile în fata acelorasi mitraliere cu ceilalti camarazi executati — nu au fost iertati, ci au fost urmăruti timp de câteva ore, până au roșt găsiți și ucisi chiar pe locul unde fuseseră descoperiti; cu toate că ori unde în lume este cunoscuta și respectată ca sfântă, legea după care un condamnat pe care mâna lui Dumnezeu l'a ocrotit în momentul executiei, este iertat și lăsat cu viață.

În noaptea de 21-22 Septembrie 1939, Mișcarea Legionară și cu ea țara însăși, au pierdut numeroase și strălucite valori intelectuale și morale, forte de neînlocuibile. Profile spirituale de înălțimea unui Iordache Nicoară, Puiu Gărcineanu, Valeriu Cărdu, Ion Belgea, Alexandru Cantacuzino, Ing. Gh. Clime, Gh. Furdui, Gh. Istrate, Grigore Pihu... și atâția alții, apar foarte rar în istoria unui popor.

★★★

Activitatea legionară intreruptă pentru câțiva timp de aceste tragice evenimente, a fost reluată încetul cu încetul; ceia ce este surprinzător, de data aceasta chiar cu mai multă energie. Se părea că elementele scăpate de măcelul din Septembrie, preluaseră dela cei plecati o parte din forța și din răspunderea lor.

Panu Mussuri cu echipa sa era în plină acțiune. Functionau cuiburi în Mihăilești, Buda, Asanaga, Drăgănești, Călugăru, Vitănești, precum și în alte sate din județele Vlasca și Teleorman.

Trecuse 1939 și intram în vara lui 1940. Evenimentele pe plan extern, ca și intern, evoluau într'un ritm galopant. Al doilea război mondial început în Septembrie 1939, era acum în plină desfășurare. Europa se clătina. Constructia politicei românești concepută de Carol — cu teroare în interior și cameleonism în exterior — intra într'o fază falimentară; la orizontul politic al țării românești se îngrămădeau semnele unei îngrozitoare furtuni. În scurtă vreme, dictatul dela Viena venea să lovească neamul românesc în inimă. Dezorientarea, teama și haosul, puneau stăpânire pe țară. Situația devenise extrem de gravă.

MAJADAHONDA

Omagiu adus primilor eroi români căzuți în lupta contra comunismului internațional

Mișcarea Legionară, desi sfâșiată de hienele unui rege posadat, reprezenta totuși la aceea oră, pentru spatiul românesc, singurul organism politic cu autoritatea corespunzătoare pentru a stăpâni efectiv noua situație creată; cu atât mai mult, cu cât și conjunctura internațională evoluă în mod evident în favoarea ei. Regele însă, ros de o ură bolnavă și de pasiunea oarbă a puterii personale, refuza orice participare legionară la conducerea țării.

Fiind în joc însăși salvarea țării, Mișcarea Legionară nu putea să mai aștepte; trebuia să intervină urgent. Încât, în noaptea de 3-4 Septembrie 1940, Mișcarea Legionară condusă de Horia Sima, întreprinde o acțiune de soc operată simultan în București, Brasov și Constanta; totodată

lansează un manifest fulminant către țară, cerând abdicarea lui Carol.

Acesta refuză însă abdicarea și încearcă o manevră prin Generalul Antonescu, cunoscut pe atunci ca simpatizant legionar; îl numeste în grabă prim-ministru. La gestul regelui, Horia Sima răspunde cu o serie de mari manifestatii legionare, atât în Capitală, pe calea Victoriei și în fata palatului regal, cât și în câteva din centrele mai importante din țară. Generalul Antonescu face un apel disperat la concursul Mișcării Legionare. Aceasta îl promite, dar cu o singură condiție: abdicarea imediată a lui Carol.

Carol înspăimântat, caută atunci printre generali un alt prim-ministru, care să execute o presiune în masa legionară pe toată țara; toti generalii îl refuză.

De data acesta călăul era încolțit.

Toate încercările generalului Antonescu de a evita abdicarea au căzut. În zilele de 4 și 5 Septembrie, prin intermediul Generalului Băgulescu, Antonescu a făcut nenumărate eforturi în sensul amintit; inflexibilitatea lui Horia Sima a rămas însă inalterată. În cele din urmă Carol văzându-se detestat și respins de toată țara, a trebuit să se resemneze; în noaptea de 5-6 Septembrie 1940, semna actul de abdicare, obținând în schimb permisiunea de a lua cu el tot «fructul» celor 10 ani de domnie.

fost noi, stigmatizati de publicistica română, atât cea oficială cât și cea oficioasă. Înainte de război, pe vremea politicii benesiene a lui Titulescu, eram feroci nazisti. În timpul războiului, când tot castelul politicii pro-aliatelor căzu la pământ, eram comunisti periculoși. După război și numai pentru că marele invingător fu comunismul internațional, am revenit, atât în țară cât și în exil, la nazism. Coincidență face însă că, în lovitura de stat dela 21 Ianuarie 1941, nazistii să ajute banda lor, iar putini camarazi ce au fugit în Germania Nazistă pentru a scăpa persecuției românești, să fie băgați în lagăre acolo. Straniu fapt, nu? Decenta nu fu niciodată partea tare a politicii noastre moderne.

Acesta era marele delict al Legiunii! Delictul de iubire de țară! Delictul de a fi intuit, cu intuiția marilor profetii, pericolul ce amenința ființa neamului nostru. Delictul de a fi încercat nebuneste, cu forțe plâpânde încă, să împiedecăm destrămarea României. Nu am putut-o realiza însă. Coaliția urei fu mai puternică. Istoria însă ne dădu dreptate și din nenorocire, cu cât trece timpul, ne-o întărește și mai mult. Suntem și astăzi primii care să plângem proporțiile colosale ale acestei dreptăți ce o simțeam în noi. E prea târziu însă pentru deschideri de procese. Ele se vor deschide în țară, de către cei mintiți și inselati. Istoria și va scrie odată în toată obiectivitatea ei, iar realitatea legionară va rămâne vie, ca o flăcără puternică în această istorie românească.

Din această cauză călătoream noi cu duba spre temnița din Suceava, frânți de oboseală și cu membrele întepenite de nemiscare. Răzbiti de somn, dormeam în picioare, rezimati de un perete sau de alt camarad, ce rezista până la amoriarea completă, pentru a ocoli somnul de câteva minute ale prietenului lui. Timpul ne trecea tot mai greu și cea blestemată dubă încrămășase acolo pe o linie moartă a stației Chitila.

Spre seară se puse din nou în mișcare și agățată unui tren oarecare, își luă drumul spre pământurile Moldovei. Nu se vedea pe unde trecem, însă bănuim importanța gârilor prin șgometul caracteristic ce se desprindea din ele. Ascultam cu nostalgie, într-o religioasă tăcere, foteala vechi a călătorilor, strigătele vânzătorilor ambulanti sau câte un râs cristalin de fată... Dincolo de vagonul nostru, viața își urma cursul normal. Ce puțin ne despărtea de ea și ce departe totuși ne simțeam! Eram setosi de viață, căci din cupa ei nu avuseserăm încă timp să sorbim. Unora de abia le mijea mustata. Ce crime grozave puteau săvârși oare acești copii, pentru a-și justifica locul pe care-l ocupau în duba aceea? Alții se arătau în floarea vârstei și erau destui și din aceia, pe tamplele cărora se zărea drumul parcurs până atunci. În fiecare se închidea un univers întreg. Iluzii, aspirații, responsabilități, universuri întregi sufocate fără milă de peretii vagonului nostru. După ieșirea din aceste stații păstram mult timp o dulceață tăcere. Fiecare, retras în el,

pleca într-o lungă incursiune, liber acum, spre lumea amintirilor lui: spre casa lui, spre părintii lui, sărmani bătrâni cu sufletele împăienjenite de teamă și lacrimile dorului în ochi; spre fata bălaie de care se despărțise, parcă era ieri, la colțul de lângă grădina publică; spre sotiile și copiii rămași singuri în căsuța din târgul cu tei pe stradă. Ce-or fi făcând ei? Cum vor fi trăind? Desigur suferă cu gândurile îndreptate spre cei dragi, pe care destinul i-a smuls crud, purtându-i prin lumi de idealuri neimplinite.

Încet, încet, se revenea însă la realitatea tristă a vagonului celular. Părea că și durerile ne mai slăbiseră. Doar foamea începea să-și arate colții, dar aceasta era prietena noastră, fidela noastră prietenă, din ziua când fuseserăm arestați... Frânturi de discuții începeau să se închege, tema principală fiind închisoarea din Suceava și directorul ei Mănaru. Un nume cunoscut în istoria suferințelor tineretului român. Acest om se distinsese în prigoana trecută, faimoasa prigoană din 1938, prin cruzimea cu care trata deținuții politici. Era pe vremea aceea directorul închisorii din Chisinău. Celor ce au trecut pe acolo le rămăsesse adânc gravat în carne bestialitatea acestui om. Schingiurile la care fuseseră supuși legionarii în Chisinău, erau deadrptul inspăimântătoare. Perversitatea cu care lucra, rafinamentul diabolic cu care își pregătea marile închizii, definea perfect tristul personaj. Îmi povestise un prieten de suferință multe scene ce păreau ireale prin brutalitatea lor. Asa de exemplu unui camarad legat de mâini și de picioare, i se introduce cu forța var nestins în cisme și după aceea apă. Când se trezește din lesin și se descaltă, fășii de carne rămân lipite de încălțăminte. Câte alte cruzimi ca aceasta! În timpul guvernării legionare, fusesse arestat împreună cu câțiva dintre marii noștri călăi. Dus la Prefectura Poliției din București, omul acesta are o atitudine desgustătoare. Târându-se în genunchi în fața fiecăruia, plânge cerând repunțanțier. Vina nu era a lui, ci a lui Garviliă Marinescu, care dădea ordinele. Scârbiti de atâta lasitate, camarazii noștri, printre care erau și câțiva ce trecuseră prin abatorul din Chisinău, îl pun să spele dusele Prefecturii și-l eliberează. Acum, odată cu reînnoirea prigoanei, Mănaru revine la forma-i obicinuită. Iertarea ne-o plătește acum cu vârf și îndesat. Suceava, cu Mănaru în fruntea ei, se transformase în paroxismul suferințelor legionare.

Desigur, ordinele erau severe în toate închisorile din România. Provoacă, umilinte, maltratările erau comune tuturor. Ceeace se urmărea era distrugerea noastră sub orice formă.

Petrescu, faimosul colonel Petrescu, astăzi generalul Petrescu și presedintele de tribunal militar în toate procesele din țară — și acel al Maresalului — era marele dirijor în funcția de Director General al Inchișurilor, al acestei sinistre orchestre. De câte ori nu l-am auzit pe acest personaj în discursurile ne care ni le tineau, când venea în inspecții pe la diferitele închisori și unde mă aflam, acuzându-ne de comunism! Ei nu-

meu această reeducare. Reeducarea lor! Prima fază era constrângerea pentru a ne desolidariza de Conducerea Mișcării; a doua, distrugerea pur și simplu. Nu au realizat nici una, nici alta. Încă odată puterea noastră de rezistență le-a distrus planurile. Spuneam mai sus că obiectivul final era distrugerea noastră, pentru că cei puțini — eu am cunoscut numai 15-20 și aceștia legionari mai dubioși — încercaseră prima fază, cu speranța că vor fi puși în libertate, nu realizaseră nimic. Din contră, li se înrăutățise mult situația. Fuseseră numai decât separați de grupul legionar și, amestecați cu deținuții de drept comun, duceau viața mizeră a acestora. Contactul cu noi le fusese complet interzis, pentru a nu-i trage cumva înapoi. Cu sufletele prăbusite, fără iluziile unor mari chemări, acești prieteni nu mai știau de ce duc viața de închisoare. Mulți dintre noi am plecat pe front, într-o altă formulă de reeducare, ce se numea acum, batalioanele dela Sărata. Ei însă, acei sărmani camarazi au rămas mai departe în închisore. Opera Guvernului nu se terminase.

Viața în închisorile din România nu era deloc usoară. Suceava însă le bătea pe toate. Suceava era un caz special. Un caz patologic. Cazul Mănaru.

Noi alergam acum prin noaptea friguroasă de Martie spre domeniile acestei stărpituri umane.

★★★

De abia a treia zi seara dela imbarcarea noastră, ajungem la Suceava. Călătoria s'a terminat. Pe fetele fiecăruia se citea epuizarea completă. Singura iluzie ce-o mai purtam în noi era un pat în care să ne întindem oasele chinuite.

Vagonul celular fu tras pe o linie moartă și, în lumină de reflectoare, se începu debarcare. Intr'un careu format împrejurul vagonului, asteptau gardienii cu armele încărcate și cu degetele pe trăgaci. Cine oare s'ar fi gândit la fugă în momentele acelea? Mai bine spus, chiar dacă s'ar fi gândit, cine ar fi putut-o realiza în condițiile de extenuare completă în care ne găseam? Operația debarcării nu era usoară nici ea. Tras pe linie moartă, distanta între singura treaptă a dușii și cum eram și trebuind să coborim unul câte unul, usa celularului nepermitea ieșirea decât sub forma aceasta, debarcarea noastră devenea o problemă. Prima treaptă se cobora cu bine. Când era însă să se sară pe pământ inevitabil cel ce te urma, înlăntuit și sleit de forțe, se prăbusea. Tîn minte că unul dintre noi și-a spart capul acolo, într'o piatră colturoasă de pe marginea liniei ferate. Cei ce rămăseseră mai în urmă, pentru a evita aceste căderi, coborau cu mai multă prudență. Se vede însă că pe gardienii îi distra spectacolul ce le oferea oboseala noastră, căci primei perechi care făcu o mișcare mai lentă, pentru a permite camaradului lui să-și armonizeze mișcările, i se strigă de jos:

— Coboară, bă mai repede, ce, vrei să stăm aici toată noaptea?

— Dumneata nu vezi că nu se poate altfel? Încercă să justifice cel interpelat,

— Cine te-a învățat, bă, să răspunzi unui Domn gardian? Se execută ce spune el și nu se discută. Las'că te învăț eu disciplină!

Ne-am uitat la cel ce vorbea. Un om de talie potrivită, îndesat, cisme lustruite și nasturi luciri chiar și un general de armată. Trăsături comune, mai mult suave decât dure, ochi albaștri, limpezi, aproape candidi. Asa l-am cunoscut pe primul gardian Vosnuc.

Am ctreerat multe închisori din țară și am cunoscut mulți gardieni; specimene de toate solurile. Am întâlnit și oameni admirabili, oameni care înțelegeau nedreptatea ce ni se făcea, oameni ce nu încercau să îngreueze prin atitudinea lor viața — și așa destul de grea a deținuților. Unii te ajutau chiar, cum puteau, pe ascuns, fie cu o țigare vârită prin vizeta usii, fie cu o știre îmbucurătoare sau cu o vorbă bună în momente de deprimare, fie numai cu o privire umană, caldă, înțelegătoare, expresie a unui suflet în care, cu toată meseria ingrătă pe care o aveau, sălășluiau încă sentimente nobile. Toată multumirea și recunoștința noastră pentru aceste suflete întregi,

ULTIMA FOTOGRAFIE A CAPITANULUI
Era în primăvara anului 1938...

în care abundau sobolanii. Într'un colt complet separată, zăcea faimoasa «Cazinca».

«Cazinca» era un fel de cuscă în perete, mai scundă decât înălțimea unui om, iar lățimea nu înțrecea pe cea a unei persoane. O ușă de fier îngustă o despărțea de culoar. Aici era locul de închizie al inchorii din Suceava. Cred că foarte puțini legionari au scăpat fără să fi cunoscut trista «Cazincă». Multi au trecut de nenumerate ori prin ea, căci Vosnuc o întrebuinta cu regularitate înspăimântătoare. Motive gâseă el destule. La provocările deliberate ale acestei bestii, era imposibil să nu-ți pierzi controlul nervilor. Scandalul era gata. «Cazinca» își înghivea prada.

Pedepsitul era încuiat înăuntru. Acolo nu se putea sta nici azezat. Cu corpul în formă greu de imaginat, cu genunchii înfipți în usă și spinarea apăsată de zidul «Cazinei», orice mișcare era imposibilă. În puține ore amortirea era completă. Seara după închiderea celularului, urma invariabil ceasul de bătaie, căci individul complet amortit nu mai putea riposta în nici un fel. Nici glas să strige nu mai avea. Prin usa deschisă a «Cazinei», pumni grei curgeau din belsug în păntecele și pieptul celui pedepsit. De cap nu se atingeau niciodată. Acolo puteau rămâne urme vizibile și asta nu le convenea. Pintiu și Martiniuc erau maestrii executanți. Pedepsitul, când nu lesina, putea doar să injure și să scuipa aceste bestii. Își stergeau liniștit de pe față aceste salive și continuau să introducă pumni în păntecele celui dinăuntru. Când oboseau închideau din nou cusca și până seara următoare domnea liniștea.

Rația de mâncare în astfel de cazuri era și ea redusă la o bucată de pâine sau mămăligă și o cana cu apă. Asa se petrecea în «Cazinca», o zi, două, sau chiar mai multe, depinzând de bunul plac al gardienilor.

Încarcerarea în «Cazincă» se făcea cu anumițe precauțiuni. Se scotea deținutul din celula în care trăia, sub un pretext oarecare. Fie o formalitate la cancelarie, fie anunțarea unei vizite, fie pretextul unui schimb de celulă, etc. În forma aceasta, camarazii lui nu aflau ce se petrecea în subsolul întunecos, decât numai după ce actul se consuma. Îmi amintesc de un caz în felul acesta, dintre nenumăratele cazuri din Suceava. Unui camarad al nostru macedonean, tare ca un taur, i se anunță transportarea la altă închisoare. Omul răsuflă usurat. Își face puținele bagaje și-și ia rămas bun de la câțiva camarazi, cărora le putu anunța fericitul eveniment. Cu câteva zile înainte, avusese un conflict cu primul gardian, pe care puțin lipsi să nu-l trănască în cap cu pumnul de fier. În loc de transport însă ajunge la «Cazincă». Trei zile și trei nopți consecutive fu chinuit barbar în acea cuscă. Fu timpul cel mai lung pe care l-a putut cineva suporta în «Cazincă». Scos în sfârșit în stare de inconștientă, este închis o săptămână într-o altă celulă izolată, pentru a se reface. Când apară din nou în lumea noastră, numai atunci

afarăm adevărul. Și cât îl invidiasem că scăpase din Suceava lui Mănaru! În zilele următoare primul gardian îl evita în mod prudent.

«Cazinca» a avut influențe nefaste pentru multi din camarazii noștri. Acolo între acei tragici pereti și-au lăsat fașii din sănătatea lor. Urcând atunci în noapte, pe drumul închisorii, ignoram complet atâtea detalii pe care le-am cunoscut din plin cu timpul.

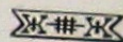
Coloana noastră pătrunde în sfârșit pe poarta ce se deschisese lenes. Suntem înăuntru. Suntem pensionarii Sucevei. Alineați pe un culoar obscur, luninat de niste opaituri fumegânde, ce desemnau pe pereti stranii umbre jucătoare, așteptam extenuati momentul începerii formalităților de încarcerare. Ni se scot lanturile. Ce usurare! Majoritatea dintre noi aveam glezna roasă până la sânge de veriga ce-o târaim de trei zile după noi. Dar bucuria e de scurtă durată, căci prețând ora târzie — era mult după miezul nopții — perchezitia nu se mai poate face. «Domnii gardieni» — formula ce și-o dădeau ei — erau obosiți. A trebuit deci să ne desbrăcăm, rămânând numai în indispensabili și cămase. Ni se tintuiesc din nou fiarele la picioare — nu știu de ce, căci eram între zidurile închisorii — și suntem conduși desbrăcați într-o cameră comună. În forma aceasta, Vosnuc își pune în practică amenințările de pe drum. Nici unul dintre noi nu mai poate reacționa.

Suntem prea obosiți pentru a schita cel mai mic gest de protest. Camera noastră are un pat mare comun, rezemat de perete; pat de scânduri acoperit cu niste rogojini. Drept invelitoare, numai acoperisul, căci eram la ultimul etaj. Punem rogojinile pe jos și ne ghemuim cum putem în pat, pe scândurile goale sau pe rogojinile înghetate de răceala pietrei. Frigul era groaznic. Prin numărul nostru, căutam să-i domolim furia. A doua zi ne-am sculat mai obosiți decât în ajun. Toate oasele ne dureau ca rupe în mii de bucăți, iar rănile de la glesna piciorului ne frigeau pe fierul îngheat. Frigul ne sgâlțâia cu furie. Nu puteam vorbi, căci strângeam fălcile pentru a împiedeca dansul nebun al dintelor. Drept mâncare, ni s'a adus la prânz un terciu de mătăi. Nu ne puteam oferi altceva pentru că sosind târziu în Suceava, nu eram băgați în portie până în ziua următoare. Din bunăvoința d-lui director însă, — asa ne anunță Vosnuc — ni se preparase special acest suculent prânz. Terciul era nesărat și cu miros de mușgaiu. Dar era ceva cald în stomac. De perchezitia lucrurilor și definitivarea stării noastre în penitenciar, nici vorbă. Nu aveam ordin sau nu aveam timp, ni se răspundea invariabil. Trei zile a durat starea aceasta. Desbrăcați, legați de picioare și claie peste grămadă în camera aceea. Făcea aceasta parte din opera de reeducare ce se intenționa cu noi. Iar când în sfârșit ni s'a făcut perchezitia, am rămas cu aproape nimic din asa puține lucruri ce aveam în ranita noastră. O cămase în dungă, reprezenta garda de fier și era confiscată. Un pulover de culoare verzuie sau albastră reprezenta verdele legionar și era confiscat.

O haină ruptă, în careuri, avea pictată pe ea semnul fatidic pentru ei, iar bastele a căror dungă marginală forma câte o cruce la colțuri, erau un lucru interzis. Majoritatea posedam hainele vărgate ale deținuților. L-am întrebat pe primul gardian, căci el conducea operațiunile și era el cel care făcea recunoașterea corpurilor delictive de pe boarfele noastre, cum se explică că nu se confiscau și aceste haine, căci purtau niste dungă mult mai pronunțate decât cămășile noastre.

— «Să nu mă'nvetai tu pă mine regulamentul închisorii», fu singurul răspuns pe care-l putu da.

În sfârșit, ne-au scos definitiv fiarele, ne-au făcut fisele de încarcerare, cu amprentele digitale ale fiecăruia, și am fost repartizați pe diferite culoare. Unii au fost băgați în camere comune —

T. G. Dimitriu

Profesorul Mihail Tase.

P OATE că acest ales camarad și coleg, profesorul Tase, să fie una din fiintele cele mai complexe din lumea legionară, pe care am cunoscut-o după 1938. Era o îmbinare foarte ciudată, pe care n'o puteai s'o descifrezi cu ușurință, dacă nu erai oarecum un cunoscător de oameni. De-aci și unele păreri neserioase, cu cari căutau să-l caracterizeze diferiți înși străini cu totul de zăcămintele de aur din tainele sufletului lui. Cu o cultură aleasă filosofică, cu o logică innăscută, un spirit discursiv întotdeauna colorat, cu idei aprioristice, cari te tintuiau locului (de-atâtea ori l-am văzut victorios în discutiile cu teoreticieni superficiali) cu o asprime bonomă, cu o bunănotate de copil, te uluia dela început, dacă nu te obisnuiai cu felul lui de a fi.

Vesnic ar fi muncit pentru binele Neamului (cum spunea el) și am putut să-l văd cum în timpul războiului, par'că se transformase în mașină spre a da maximum de randament de muncă. Dar lutul vremelnic, care te farămitează cu incetul, dispune de om mereu.

Omenescul din el îl aducea în planul de viață al celorlalti camarazi de luptă, dar atunci când peste frunte îl mângâiau eternitățile, trăia adevăratul filosof traiului lui de singuratic. Nu vreau să spun că nu-i conveneau multimele, sau că se simțea incomod între ele. Nu. Dar multimea nu-l stăta, asa cum este el în singurătate, și voia să si-l apropie de ea, cu calitățile și defectele ei. Iata cum vede Mihail Tase pe om:

«Atâtea valoare rămân de tine, câtă concretizare materială ai reusit să dai personalității tale. Aceasta concretizare materială nu

aveau condamnări mai usoare — iar cei mai mulți în celule singuratece.

Astăzi toată lumea civilizată se îngrozeste de suferințele și chinurile temnelor din spatele cortinei de fier. Dar lumea nu cunoaște în adevărată în jumătate de răsărit a Europei. Numai cei ce au fost striviti sub greutatea unei temnițe, numai cei ce au suferit pe nedrept grozăviile unor represii noi sângeroase — și accentuăm, nu suntem numai noi aceștia, căci multi au făcut după noi botezu suferinței — numai aceștia pot simți în ei permanentul strigăt de jale, ce se înaltă de pe pământurile noastre. Deaceea poate, ingenunchiem cutremurați în fata tragediei țărilor noastre și tot deaceea poate, suntem strigoii sbuciumați în mijlocul unei lumi liniștite și conformiste.

Treisprezece ani sunt treisprezece palme ruse noase pe fata acestei lumi civilizate.

este decât rezultatul muncii fiecăruia în domeniul vieții sociale. Munca nefiind altceva decât forța de expresie a personalității se poate deci afirma: atâtea personalitate are un om cât se vede. Este o lege aspră a vieții în comunitate, dar este legea însăși a omului în general. Din ciclul acesta: **individ — om — muncă — creație — personalitate** nu poate ieși nimeni. Căci nimeni încă nu s'a realizat fără muncă. Produsele muncii unui om constituie ceea ce numim personalitate». (Din «Introducere» la lucrarea «Contribuții la o nouă sociologie și etică românească»).

Preocupările lui Mihail Tase pentru problemele de viață socială românească l-au împins spre Miscarea legionară, unde își găsisse el rostul ultim al vieții. Vieța țărănească și vieța orășenească, cu chinuitoarele probleme ce apăsau sufletele celor mai buni fii al Țării, îl obsedau și pe el. Numai că el trecuse la fapte concrete, imediat ce și formulase, practic, planul de lucru.

Sociologii Dim. Gusti și Tr. Brăileanu, cu sănătoasele lor teorii rurale, fiecare cu punctul său de vedere și cu realizările, mai mult sau mai puțin acceptabile, au răspuns vremii. Gândurile lui M. Tase priveau un viitor mare, care se desvelea fermecător înaintea unei lumi românești noi. Problema — **sat oras** — pentru el era obsesie. Își da seama mai mult decât multi alții, de rostul acestor asezăminte sociale în construcția solidă a Țării de viitor.

Vom spiciu fidel și cu venerație din notele lui M. Tase conceptii despre viața socială, cum o vedea el. Să nu uităm să spunem că lucrarea s'ar fi numit: «Influenta numărului asupra formatiilor

3 Septembrie 1940.

PUTERNICA emotie imi domină fiinta acum, când după 17 ani, incerc să evoc acest mare moment din viața Neamului și a Legiunii. La această emotie contribuie și coincidența calendaristică a aceluiși Marti, 3 Septembrie. Timpul scurs de atunci, cu evenimentele ce au avut loc, mi-au întărit mai mult convingerea în dreptatea luptei noastre și în dreptul la viață al poporului românesc.

Actiunea de la 3 Septembrie 1940, a fost o intervenție curajoasă de a pune sfârșit unei politici dezastruoase, de trădare, corupție, jaf și crime, prin înlăturarea Regelui Carol II și a camarilei sale, de la conducerea țării.

După cedarea Basarabiei la 26 Iunie 1940, se simtea că va avea loc o schimbare decisivă în viața politică a poporului românesc. Era un fenomen natural, intuit de întreg neamul și așteptat să se producă de pe o zi pe alta.

Această intervenție a Legiunii, de a salva ceace se mai putea salva, a fost sprijinită de marea populație, de toți aceia care nu trădaseră interesele Neamului și care vedeau în Miscare, unicul grup politic necompromis prin participare la politica Palatului.

Cea mai teribilă prigoană organizată contra Legiunii (1938-1940) — în timpul căreia cade omorât marelui Capitanul, împreună cu Nicodori și Decemvirii, când sute de camarazi au fost măcelăriți în lagărele de tristă memorie a Vaslui, Miercurea Ciucului și Râmnicul Sărat ca și pe tot cuprinsul țării, expunându-li-se corpurile pentru a fi batjocorite pe străzi sau margini de santuri — își începuse declinul cu căderea lui Armand Călinescu.

În ciuda acestor cutremurătoare și ireparabile jertfe, spiritul de luptă nu descrescuse în rândurile legionarilor.

Cu cea mai mare discreție, cu săptămâni înainte de această dată, Comandantul Măscării Legionare, Horia Sima, pusese la punct cele mai mici detalii ale intervenției legionare.

După 15 August mă întâlnesc cu Nicu Crăcea recent venit din Germania. Rămas singur cu el, mă întreb dacă pot lua parte la o acțiune periculoasă și dacă pot recruta și alte elemente din județ. Primesc propunerea lui cu tot entuziasmul. Voi fi anunțat printr'un curier, ce se va deplasa

În memoria celor căzuți în această zi petru biruinta Legiunii, transfigurati de viziunea României Capitanului: «o țară ca soarele sfânt de pe cer»; pentru constiințele curate, în care spiritul eroismului de durată a rămas nealterat în serviciul neamului, peste ani, spațiu și împrejurări.

în județ, unde și când să plec și eu. Până atunci trebuia să-mi procur bani și un pistol. Mă roagă ca, la întoarcerea mea în județ, să-i vizitez părinții, care-l credeau mort încă din 1938, și să le dau o scrisoare din partea lui.

A fost indescriptibilă explozia de bucurie a familiei lui, când le-am dat vesti de existența fiului lor. Imi dau 5.000 lei ca să-i predau la întâlnirea mea cu el, și să revină cât mai curând acasă.

Incep să caut elemente pentru acțiunea noastră. Mă aflu însă în neplăcută situație de a vedea că elementele capabile pentru acțiune, erau în totalitatea lor concentrate la unități militare în afara județului.

În ziua de 29 August, sunt vizitat de Ionel Anolide, care mă anunță să plec cât mai curând la Brasov, unde voi fi așteptat de Nicu Crăcea. Imi atrage atenția să-mi iau haine groase pentru clima de-acolo, căci eram la sfârșitul verii. Imi anunt familia că plec la București pentru a-mi vizita fratele cel mai mare. De la convorbirea mea cu Nicu Crăcea am căutat să-mi procur un pistol, însă toate eforturile mele au rămas zadarnice. Nu era așa de ușor, dat fiind măsurile de precauție, spre a nu trezi nici-o bănuială în aceste momente, când toată lumea era în așteptarea unui eveniment căruia nu-i prevedeau consecințele. Speram ca în București să rezolv problema pistolului, însă aici nu am avut noroc, deoarece puținele arme ce se găseau, fuseseră expediate în diverse puncte de destinație.

Vineri seara, în jurul orei 11, plecam cu trenul spre Brasov. În curând se pune în mișcare, ducându-ne spre meleagurile unei provincii pe care nu o cunoscusem până atunci. Încet, încet, linistea pune stăpânire pe compartimentul în care mă lătuream. Cum nu puteam dormi, gândurile mă năpădesc și fără să-mi dau seama, timpul trece acum mai repede. Sunt fericit că mi-a fost incred dăruită și mie o părticică din această acțiune a Gârzii de Fier. Nu știu din ce va consta aceasta, însă aveam siguranța că este îndreptată în contra Regelui Carol II și că va fi decisivă. Eram pregătit pentru orice îndeplinire a datoriei față de Neam, Legiune și Capitan.

Pe Comandant, ca și pe Capitan, nu-l văzusem, nu-l cunoscusem; din ceace întreprindea însă, intuiam că acțiunea pe care o conduce acum, nu-

va mai lăsa altă ieșire regelui Carol, decât plecarea de pe tron.

Trenul pătrunde din ce în ce mai mult pe valea liniștită a Prahovei. Intunericul nopții mă împiedică să admir frumusețile fără pereche pe un de treceam. Spre ziuă, când trenul se puse din nou în mișcare dintr-o stație căreia nu-mi amintesc numele, câteva persoane care urcaseră, încep să comenteze pe voie sugrumate de durere cedarea Transilvaniei. Carol chemase la Palat pe reprezentanții tuturor partidelor politice, spre a-si da asentimentul și a-i face părtași la acest act. Adăugând celelalte cesiuni, Basarabia, Bucovina și sudul Dobrogei, România apărea orbil mutilată, umplând toate sufletele românești de o legitimă indignare și de dorința de a îndepărta pe autorul acestei tragedii naționale.

La 7 dimineata, sosit în gara Brasov. Pe peron și la ieșire se pot distinge figuri de care nu ne indoim că sunt camarazii noștri, veniți cu aceiași misiune. Fetele lor palide și triste trădau imaginea lagărelor și închisorilor recent părăsite. Luăm un autobuz care ne lasă în Piața Transilvaniei. Ploua mărunț și frigul începe să ne intre în oase. La un colț de stradă, apare Nicu Crăcea. Ne anunță că între timp a sosit și Jean Jurubită, pe care putusem să-l vizitez și imi promisese că în funcție de vre-un permis-căci și el era concentrat-se va deplasa la Brasov. El însă plecase bolnav de acasă. Schingiuirile suferite în 1938, bătăile repetate la tălpi îi sdruncinaseră sănătatea. Sosit aici, a trebuit să stea tot timpul în pat.

Nicu Crăcea cu mine, plecăm să ne găsim o gazdă. Cu cedarea Transilvaniei, toate hotelurile erau ocupate de lumea care se refugiase. În sfârșit, după multă căutare, reușim să găsim o cameră, pe care o închiriam imediat, fără a ne tocni prea mult. Gazda era o evreică ce se pregătea să părăsească Barsovol, spre a trece în teritoriul cedat. Ne cere pe loc să completăm clasică fișă de imobil, introdusă cu atâta strictetă de regimul politienesc al lui Armand Călinescu. Îi câștigăm repede încrederea și o convingem că noi vom preda această fișă la comisariatul respectiv. Bine înțeles că această onoare am amânat-o până nu a mai fost nevoie de ea. Orasul era plin de agenți deplasati dela București în vederea eventualei participări a Regelui Carol la concursul automobilistic ce trebuia să aibă loc la Brasov de 1 Sept. Tribuna oficială se construise deja, așteptând pe cineva oaspe regal. În acele momente era din partea lui o mare imprudentă să mai apară în public.

Cum nu-mi procurasem încă nici o armă, mă decid să-mi cumpăr un ciocan. Poate va fi folositor în timpul acțiunii. Având ceva cunoștințe sanitare, cu ocazia cursurilor de infirmier ce făcusem în vederea studiului medicinei, cumpăr o trusă completă pentru primul ajutor, spre a face față, oricărei eventualități: vată, alcool, iod, benzil ană oxigenată etc. După amiază, olimbându-mă cu Nicu Crăcea pe lângă Biserica Neagră, mi-l prezintă pe Dr. Victor Apostolescu. Silueta lui era ușor de identificat, cu înălțimea sa de aproape

2 m. și cu fulgarinul negru. Spre a nu atrage atenția curioșilor, umbra mai întotdeauna singur. În cepe să glumească: «În sfârșit și legionarii au ajuns burghezi. Își permit luxul să petreacă sfârșitul veri la munte, în preajma venirii M. Sale Berilă». El nu întrebuinta pentru Carol II decât numai mele faimosului criminal.

Duminecă dimineata, un deputat național tăranist se adresează multimei printr'un discurs, atacând dictatul dela Viena, pe Hitler și Musolini. Nimic însă contra marelui vinovat: Carol II. La sfârșit propune multimei să se deplaseze la statuia lui Andrei Muresanu. Peste câteva momente, Brasovul răsună de muzica marsului «Desteaptă-te Române» și «Stefan Vodă».

Incidentele dintre populația civilă ungară și română, se succed într'un ritm din ce în ce mai accelerat, temându-se că vor degenera într'o încăierare generală. Comandantul pietii Brasov pune în stare de alarmă toate unitățile militare de care dispune, la care se adaugă și cele retrase din teritoriul cedat. Patrulele circulă din 50 în 50 de m. Situația devine explosivă. Alături de trupele retrase, încep să sosească grupuri de civili. Indignarea contra lui Carol era acum generală, însă lipsa o inițiativă civilă sau militară, menită să-l înlăture în numele Neamului umilit, trădat și jefuit. Lipsese călăuzirea revoltei poporului, care identificase în această oră, în mod definitiv, pe marele vinovat.

Actiunea noastră ce trebuia să aibe loc pe data de 1 Sept., se amână. Ziua de 2 Sept. se scurge cu aceleasi caracteristice: încăierări pe străzi, haos, durere, revoltă. Noi suntem în așteptare. Tensiunea nervoasă crește cu fiecare oră ce trece. Nu cred că va mai întârzia mult ora acțiunii. În această zi mă dedic să-l caut la toate regimentele din Barsovol pe Nicu Marinescu, ce se afla concentrat aici, fără a putea da de urma lui. Ne-ar fi fost de mare folos, căci ar fi putut participa și el cu un grup de soldați, înarmați cu mitraliere și puști. Mai târziu am aflat că regimentul lui de artilerie antiaeriană era stabilit la Codlea, în afara Barsovolului.

Marti, la 12, Nicu Crăcea imi spune că a sosit ziua acțiunii. Nici acum nu-i cer detalii despre misiunea noastră. Este de părere să ne odihnim cât mai bine. Terminăm masa și ne hotărâm să nu iesim înainte de orele 7.30. Imi spune, că: «actiunea noastră este destul de periculoasă, s'ar putea să cădem amândoi. Trebuie să ocupăm Palatul Telefoanelor, la ora 9 seara. Suntem puțini. Ne vom împărți în două grupe mici: de 5 și 6 fiecare. Există două intrări. Una spre strada principală, iar cealaltă secundară, dosnică. La 9 fără un sfert, trebuie să fim în fata obiectivului. Ne apropiem de cei doi fără a trezi nici o bănuială de cele două intrări. Ajunși la o jumătate de metru, dezărăm cu cea mai mare iuteală sentinelele și le facem orizonieri, împreună cu tot personalul tehnic și administrativ din Palatul Telefoanelor, pe care îl simțim într'una din camerele din ultimul etaj. Bari-

cadăm si stingem luminile, spre a nu o oferi întâia celor ce ne-ar ataca mai tarziu. Reusita depinde de repeziciunea, decizia si elementul surprizei. Nu uita să îei trusa cu medicamente si bandaje. Prepară-ti ciocanul pentru orice eventualitate. Dumnezeu să ne ajute si nouă după meleagurile Teleormanului, să fim demni de această bătălie a Neamului si a Legiunii. «Ne imbrătișem si ne facem semnul crucii. Mai sunt 20 minute până la ora decisivă. La ora 8.45 ne aflam in parcul situat in fata Palatului Telefoanelor. Din echipa noastră sub conducerea lui Nicolae Popa, nu lipsea decât Ghiță Brahonschi, pe care-l vedem apropiindu-se de noi. Toti muschii mi se incoardează. Respiratia se accelerează. Minutele par o eternitate. Prin fata noastră trec grăbiti perechi, perechi, functionari, murțitori si patrurile militare. Strada unde ne aflam rămâne aproape pustie. Orasul pare că si-ar fi recăstigat calmul. Calmul acesta era însă prevestitor al furtunii care se va deslănti peste câteva minute. La 9 fără trei minute, din mai multe puncte al orasului se aud impuscături, rafale de mitraliere, voci sugrumate de durere, de revoltă. In acelaș moment auzim din ce in ce mai puternic «Stefan Vodă», intonat de sute de camarazi, ce străbăteau străzile Brasovului in coloană de mars. Desorientarea autorităților, a politiei si a patrurilor militare, atinge punctul culminant. Nu stiu cum să intervină si contra cui. Echipelul noastre, deplasate aici pentru alte obiective, atacaseră anticipat, Chestura Politiei, Regimentul 41, etc. Sunt orele 9. Pornim spre intrările stabilite pentru fiecare grup. Garda Telefoanelor era buimăcită de refalele mitralierelor. Ajuns cu Nicu Crăcea, lângă sentinela dela poarta dosnică a clădirei, îl somează cu pistolul in piept să se predea. Sentinela se retrage o jumătate de metru încercând să facă uz de pusca sa. Sunt in acest moment la dreapta sentinelei. Fără a mai sta la indoială, mă reped la el si in busculadă îl rănesc. Il iau in brate. Predă arma. Il pun pe patul corpului de gardă. In acest timp, ceilalti camarazi reuseră să dezarmeze fără incidente toate sentinelele si corpul de gardă. Se începe cu cea mai mare iuteală inchiderea intrărilor si baricadarea. Fără să vrem timp de câteva minute, tinem încă lumina aprinsă. Aproprierea patrurilor ne obligă să le stingem. Prinzierii, 8 soldati, 9 telefoniste si 4 tehnicieni, ce se aflau in acel moment in interiorul Telefoanelor, sunt condusi la ultimul etaj, sub supraveghierea unui camarad. Scaunele, birourile, mesele si casa de bani, ajută să terminăm baricadarea completă a intrărilor. Toată acțiunea de pătrundere si ocupare nu a durat mai mult de un minut. Transpiratia ne apare pe frunti. Prima etapă a misiunii noastre este atinsă. Ne răspândim pe la ferestrele edificiiului, pentru a-l apăra in caz că vom fi atacati. N. Popa reuște să vorbească la telefon cu orasul Ploesti, anunțând reusita actiunii noastre. Cântăm «Stefan Vodă» si «Imnul Otenilor». Lacrimile ne umplu ochii. Sunt cântecele

at de dragi. «De la delala capat al telefonului auzim: «Sfântă Tinerete Legionară». Peste câteva minute vorbeste si cu Capitala. Si acolo bucuria este de nedescris. Populatia, intr'un entuziasm delirant, se alăturase in masă la manifestatia legionară contra regelui. Suntem inconjurati de câteva sute de soldati ce instalează mitraliere in clădirile vecine. Minutele trec greu. Nu stim încă ce s'a întâmplat in restul țării. Nu se întreprinde contra noastră nicio acțiune de a ne constrânge să părăsim Telefoanele. Însfărsit, avem ocazia de a ne cunoaste între noi, componentii echipei ce a avut misiunea de a ocupa acest obiectiv. E o echipa simbolica: suntem 11 din 7 județe: Tibi Novac, Nicolae Popa, Ion Puscariu, Ferestrău, Nicu Crăcea, Eugen Ratiu, Sogoreanu, Jurcă, Ghiță Brahonschi, Gornic si eu. Jean Jurubitu, împiedicat de boală, nu a putut participa la acțiunea noastră.

La 12 fără un sfert, colonelul ce comanda unitatea ce ne încercuise, ne dă ultimatum: in 7 minute ni se cerea să părăsim edificiul. In caz contrar va deschide focul. Nu trec nici două minute, si N. Popa îi răspunde că nu avem nimic de predat. Se adresează apoi ofiterilor si soldatilor.

— «După ce regele Carol II a adus țara la ruină, a cedat vecinilor atâtea provincii, cu atâtea milioane de frati, după ce armata a fost de atâtea ori umilită, acum i se cere să se păteze cu sânge de celor care vor să se opună continuării operii de distrugere totală a poporului românesc. Nu ne vom preda. Vom rezista până la ultimul. Nu va fi o glorie să ocupati acest edificiu, să ne omorâți, dar cu atât mai puțin poate fi o glorie, pentru armata română, a urma ordinele unui rege dement. De partea noastră stă poporul, justitia lui. Noi nu-l putem trăda. Acesta este ultimul nostru cuvânt». Printre soldati încep comentarii. Ofiterii nu rămân indiferenti la elocventa cuvintelor lui N. Popa. Se aud voci: «nu vom trage, nu vom ataca; suntem alături de voi». Noaptea trece fără alte incidente. Nu putem închide ochii. A doua zi primul precuror ne somează si el să abandonăm Telefoanele, asigurându-ne că in acest caz vor fi foarte indulgenti cu noi. «Tentativa Gârzii de Fier de a lua conducerea țării. a esuat complect». I se răspunde că nu suntem obisnuiti a ne supune justitiei lui Carol II si camarilei sale si cu atât mai puțin. să facem tranzactii cu idealul si lupta noastră. Ni se aruncă ziarul «Ardealul», care sustinea aceiasi informatie: «elemente necunoscute au ocupat in câteva centre anumite edificii publice. însă autoritățile au reusit să le recupe. restabilind-se imediat ordinea». Dacă totul este asemănător cu ceea ce se întâmpla in Brasov, ne dam seama de contrariul acestei stiri. In aceiasi zi, la amiază, se anunță la Radio că Generalul Ion Antonescu este însărcinat să formeze un nou guvern. In dimineața zilei de 5 Septembrie, Dl. Nicolae Pătrascu in fruntea unei coloane de peste 400 camarazi, străbate in mars străzile orasului in cântec legionare. In fruntea acestei coloane mergeau venerabilul Prof. Ionică, fostul primar al Brasovului si Dl. Nicolae Pătrascu. Mii si mii de cetățeni

al orasului, cu un entuziasm indescriptibil îi urmează cu lacrimi in ochi si cu aplauze frenetice. Ajunși in fata Telefoanelor, Dl. Pătrascu ordonă oprirea si apoi «pentru onor». Momentul este inofiorător de emotionant. O liniste absolută. Inimile românești bat la acelaș unison. Lacrimile se preling din ochii tuturor. Coloana, in pozitie de drepti, cântă «Stefan Vodă». Dl. Pătrascu spune: «acestei brave echipe toată onoarea si dragostea noastră camaraderească. Trăiască Legiunea si Căpitanul!» Ii răspundem cu «Suntem echipa Mortii». Coloana se pune apoi in miscare să răspândească dragostea si bucuria biruintei in întregul oras.

In dimineata zilei de 6, Vineri, la orele 8 suntem chemati de către Dl. Prof. Ionică la telefon si ne anunță că va lăsa receptorul său conectat la aparatul de radio, ca să putem asculta la orele 9 un comunicat de extraordinară importantă pentru țară. Lipsește câteva minute până la ora 9 si crăi-n'cul dela Radio atrage atentia ascultătorilor asupra importantei comunicatului. Însfărsit cu voce sugrumată de emotie, anunta: «M. S. Regele se va adresa țării». In adevăr, după cateva secunde auzim: «Români, fată de circumstantele actuale, am decis sa abdic in favoarea fiului meu Mihai». Cu fetele crispate de efectul acestei vesti, din piepturile noastre scoatem un urlat de: «Ura». Entuziasmul nu are margini. Un camarad spune: «azi este Minunea Arhanghelului, Mihail. Garda de Fier a invins. Berilă a abdicat».

Dupa 10 ani pierduti in mod crîminal pentru țară aplicând «divide et impera» între partidele si oamenii politici români, prizonier al camarilei, instrument perfid al tuturor nelegiuirilor sale, Carol este constrâns sa abdice. Comandantul, prin manifestul răspândit in seara zilei de 3 Sept., îl soma să abdice cât mai curând, avertizându-l că nu există altă iesire, că țara nu-l mai poate suporta si că Garda de Fier este decisă să ducă la bun sfârșit înlăturarea sa dela conducerea țării. Ora răfuilei sosise. Totusi Carol nu a vrut să cedeze decât când a văzut că armata nu-l mai urmează, asa cum a demonstrat-o splendida atitudine de român a generalului Coroamă, care a refuzat să deschidă focul contra populatiei Capitalei, care cerea abdicarea lui. Garda de Fier câștiga una din cele mai mari bătălii in slujba Neamului, contra unui rege crîminal. Gândurile ni se întorceau ploase spre marile jertfe, pentru pregătirea suflească a Neamului, a biruintei lui: Căpitanul, Nicodori, Mota, Marin, Sterie Ciometti, cei executati in lagăre, exchipta Miti Dumitrescu si toti cei cazuti «pentru Legiune sau morti in credinta legionară». Sâmbata dimineata, Dr. Apostolescu, care ocupase împreună cu 60 camarazi Prefectura Politiei, ne comunica prin telefon, că a primit ordin din partea Comandantului de a părăsi acel edificiu, de oarece misiunea noastră a fost dusă la bun sfârșit. I se răspunde că ar fi bine să mai așteptăm puțin, să vedem cum evoluează situatia. La

amiază, camarazii liberi ne aduc alimente, căci de aproape trei zile nu mâncasem decât câteva bucăți de zahăr si apă, fiind intreruptă orice comunicare cu exteriorul. Pela orele 6 p. m. vine Moiescu, trimis de Comandant, anunțându-ne că putem preda Palatul Telefoanelor Colonelului care ne încercuise dela 3 Sept. Dr. Apostolescu isi pregătește echipa spre a veni să se unească cu a noastră, pentru a străbate străzile Brasovului in coloană de mars, cântând cântecul biruintei legionare. Comandantul dispuse ca toti legionarii să se intoarcă la organizatiile respective si să aștepte in ordine instructiunile sale. Peste câteva minute auzim cântecele legionare ale echipei D-rului Apostolescu, care se apropia de Palatul Telefoanelor, si in curând îi avem in fata noastră. Figurile obosite radiau fericire fără margini. O multime imensă acompănia echipa Drului Apostolescu. Când coborâm in stradă — el ne întreabă de ce nu ies si ceilalti. — «Nu am fost decat 11». Rămâne uimit, căci era convins că numărul nostru trebuia să fi fost mult mai mare. «Voi veti merge in fruntea coloanei. Meritati din plin această onoare». Mai bine de două ore, alături de întreaga populatie a acestui oras, îl străbatem străzile in cântece legionare. Din balcoane întesate de lume, ni se aruncă flori si auzim strigându-se: «Trăiască Garda de Fier». Ne oprim in fata Prefecturii Politiei, spre a da onorul camarazilor căzuti la Brasov: Sultan Donat, Lucian Caramlău si Grigorescu. Cântăm «Imnul Legionarilor căzuti» si cu «Fruntea sus». Multimea este electrizată de durerea ce ne crispează fetele. «Cei ce-au căzut ucisi de gloantele dushman, păsesc in rând cu cei ce au rămas.» Populatia românească a Brasovului se desparte cu greu de noi. Este un moment cutremurător de comuniune a sufletului românesc. Lacrimile brăzdează fetele celor care asistă la această scurtă ceremonie in onoarea fratilor căzuti. Ajunși in punctul de plecare, ne imbrătișem invocând ajutorul lui Dumnezeu si multumindu-l pentru biruinta la care am contribuit fiecare cu credinta si cu fapta.

Linistea pune stăpânire pe străzile Brasovului. Explozia actiunii revolutionare legionare aprinsese in sufletele românești speranta intr'un viitor mai bun...

Profesorul Ion Copuzeanu.

PANĂ în 1932, profesorul Ion Copuzeanu făcuse membru marcant în partidul național-democrat prezidat de Nicolae Iorga, mentorul tineretului universitar pe vremuri. În acest an profesorul Iorga este premier și ministru al școlilor. Toți membrii partidului cuibăriti în posturi grase. Fiecare voia să roadă la ciolanul slab și fără carne al bugetului Țării. Ministrul finanțelor era Argetoianu, inteligent, cult, însă fără scrupule și de-un cinism revoltător. Împreună cu Armand Călinescu, au fost satanele cari l-au îndemnat pe lipsitul de experiență politică practicant profesorul de istorie universală Iorga la multe rele, pe cari le vedea mai târziu, atunci când era cu neputință să mai remedieze răul săvârșit. Mereu boicotat din ordinul Palatului și al oculteii din jurul criminalului Carol II, era pus adesea în situații pe care nu putea să le domine. Spiritualul profesor de altă dată răspundea cu jocuri de cuvinte sau glume rămase celebre, dar cari nu mai multumeau pe oamenii din ce în ce mai nemulțumiți de haosul ce s'ntindea peste Țară, amenințată.

Odată profesorul Iorga, desnădăjduit de controlul și boicotul care-l micșora în fata partizanilor săi și al lumii întregi, a strigat în gura mare în Parlament «Domnilor, eu nu sunt eu! Nu mai cereți dela mine nimic!»

Profesorul Ion Copuzeanu, care vedea în Miscarea Legionară rostul vieții lui, și care simpatiza cu sensul istoric al acestei tinere mari revoluții a sufletelor, a simțit el însuși rusine, în fata celor spuse public de către bătrânul istoric, devenit ridicul.

La prima sedință a Ligii Culturale din București iritat ca nimeni nu întreabă pe profesorul Iorga, mobilul revoltei și exprimarea așa de tragicomică în fata Parlamentului, se scoala și foarte reverentios îl roagă să explice dacă înt'adevăr a spus aceste cuvinte «Eu nu sunt eu» ca să dea ocazie de veselie unor politicieni de duzină, fără cap și fără suflet.

Incurcat, Iorga îi răspunde că într'adevăr a spus așa: «Eu nu sunt eu». Toți cei de față, n'au scos un sunet. Profesorul n'a mai zis nimic, ci l-a privit pe Copuzeanu piezis. Acesta, se ridică în picioare, palid la chip, cu glas tremurat și-i anunță plecarea din partid și din Liga Culturală. Disperat de-o pierdere așa de mare, Iorga îl întreabă de ce face acest lucru, tocmai când sunt la puterea Țării și când se pregătea să-i dea o demnitate. Profesorul Copuzeanu multumeste frumos pentru gândurile bune, dar accentuează că: «Domnule Profesor, plec din partidul Dvs, fiindcă eu sunt eu!»

Dezeceba mai încearcă istoricul să se explice, căci omul de caracter și de mare demnitate Copuzeanu iese pe usă afară.

Asa a intrat în Legiune. Ca apoi să colinde pușcăriile și lagărele de concentrare spre a nu-și desminti țăria sufletului și credința în Căpitan și Miscarea pentru care a murit.

Era așa de pretuit de Căpitan ca aproape în fiecare zi trebuia să se ducă pe la sediul din str. Gutenberg, unde era întrebă în diferite chestiuni. Când odată l-a întrebat Căpitanul ce-ar vrea să fie într'o biruință legionară viitoare, el a răspuns cu o sinceritate de copil, c'ar vrea să fie judecător al fostilor oameni politici cari au jefuit Țara și căreia nu i-au jertfit nici un fel de munca cinstită măcar.

În fiecare Vineri făcea post negru și împreună cu Căpitanul se duceau la baie la «Centrala», după care se ospătau amândoi cu ciobă de fasole și ceapă. Pe urmă se așezau la vorbă despre felurite treburi. Căpitanului plăcându-i nu numai înțelepciunea lui nativă, ci și felul lui de a judeca lucrurile așa de bătrânește.

Când în 1938 a fost informat prin telefon de către un prieten bun, legionar sincer și politist dibaci, că în noaptea Floriilor vor fi arestați Căpitanul și fruntasii Miscării Legionare, el a strigat tare, că-i imposibil, întrucât este... ilegal, ce se săvârșeste. Asa de mult credea el în țăria legilor și în crima de a le călca constient. În lagăre a păstrat o tinută demnă de vieata lui curată și cinstită.

N'a avut nici o funcție publică în scurta guvernare dela 1940-41, dar atitudinea lui dărză și corectitudinea lui proverbială i-a atras mânia stăpânirii pătimase, care a dispus arestarea lui, și pe urma înscenarea unui proces, cu sfârșit tragic: executarea.

A murit însă neprihănit, însusindu-și cel mai mare și puternic exemplu pe care putea să-l aibă ucidearea Căpitanului, care l-a sguđuit profund.

Profesorul Copuzeanu este pentru noi tot o pildă de cum trebuie să fie cineva, care se hotărăște să se sacrifice pentru ideea ce-a îmbrățișat-o, nu pentru învinuiri imaginare.

Ca alte multe sute de martiri, știți și neștiți, Profesorul Ion Copuzeanu a murit nevinovat. Și s'a păstrat tăcere semnificativă în jurul morții lui eroice.

În orice caz, moartea i-a fost adevărată nuntă, căci nu s'a sfiit niciodată de ea și murind pentru Căpitan, a murit fericit.

Comemorarea «Daciei.»

NUL acesta, odată cu comemorarea a trei decenii de existență legionară, modesta noastră publicație sărbătorește și propria ei aniversare.

În Decembrie 1957, «DACIA» împlineste 12 ani de existență; 12 ani de eforturi și sacrificii, închinăte luptei de eliberare a țării, de sub neagra robie comunistă.

Primul număr din «DACIA» a apărut la Paris, în Decembrie 1945. La acea dată nu exista nici-o altă publicație românească anticomunistă; nici în țară, nici peste hotare. «DACIA» este și rămâne primul ziar românesc anticomunist, apărut după ocuparea țării de armatele sovietice.

Limbașul presei internaționale era pe atunci deosebit de retinut și ceremonios cu Moscova. Ca atare, apariția unei publicații ca «DACIA», cu un continut atât de ofensiv la adresa comunismului, era considerată la acea dată, cel puțin ca o îndrăzneală destul de riscantă, dacă nu o nebunie. Și totuși «DACIA» a apărut, apare și cu ajutorul lui Dumnezeu va continua să-si facă datoria.

Desigur, a înregistrat și intreruperi; acestea însă sunt inerente tuturor publicațiilor din exil nesubventionate cu fonduri speciale. Dar ceace merită a fi subliniat, este faptul că în cei 12 ani de existență, «DACIA» nu a schimbat nici de poziție, nici de obiectiv; azi are aceeași orientare și aceiași tinută, ca și în 1945. Forta motrice a «DACIEI» păstrează aceleasi caracteristice:

— Mare credință în Dumnezeu și ajutorul Lui.

— Convingere neșrămutată în valoarea luptei pentru eliberarea țării.

— Certitudinea realizării acestei eliberări.

— Sustinerea ideii de unire a elementelor active din exil.

— Evitarea de polemici și fricțiuni între românii din exil. Acestea sunt gândurile de eri și de azi ale «DACIEI»; sunt mărturisiri care se întâlnesc chiar din primul număr al zărilor. Astfel Ion Tolescu, sub pseudonimul Zamfir Tulniceru, infătisa în prima «DACIE» idealul românesc, într'o subtilă apoteoză de duh creștin:

— «Intotdeauna Neamul românesc a fost aruncat în prăpastia întunerecului, dar el niciodată nu s'a lăsat înfrânt. Din abisuri s'a ridicat după fiecare îngunuchere către minunea ce ardea în cer pentru el. Suisuri istovitoare l-au însângerat tot așa ca și prăbusirile. Veacuri de beznă s'au năpustit asupra lui, dar n'au reușit să-l sugrume. A străns acolo în umbră din ce în ce mai multă dărzenie, în aripile care vor căuta deapururi lumina. În aripile care astăzi năzuiesc încă.

Apariții istorice de fulgere scurte au aprins din veac în veac făclia care mereu se stingea sub viforul unei ursite fără de seamă. Cel din urmă

fulger însă a incremenit în lumină. În lumina celui mai sfânt ideal...

Lovituri grele au trebuit înfruntate. Dar cea mai crâncenă dintre ele este robia de azi. Din fundul temnițelor bolșevice, tara ne cheamă. Frați Români, nimica să nu ne clatine; desuadejdea să nu ne doboare. Singura și cea mai puternică armă e în mâinile noastre: Credință, Credință în Dumnezeu. Că din această înclostare apocaliptică, nu mai Dumnezeu iese-va biruitor».

Tot astfel Dr. Faust Brădescu, sub pseudonimul Dr. Radu Buzdugan, în articolul «Qui nous sommes», prezenta atunci linia de orientare a «DACIEI», care e în funcție și azi.

— «Suntem aceia care credem ferm că inamicul cel mai redutabil al poporului român este Rusia Sovietică, care amenință nu numai independenta țării noastre, ci însăși existența noastră. Suntem aceia care am jurat să luptăm fără cruțare împotriva acestui inamic, indiferent de sacrificiul cerut. Suntem aceia care nu vrem să trădam suferințele, sacrificiile și încercările luptătorilor din țară cari, din întunerecul carcerilor, din lagăre și câmpuri de concentrare, din mine siberiene, din munti și bălți unde luptă, asteaptă cu înfrigurare ziua eliberării. Suntem aceia pentru cari religia nu este un mijloc de a orbi pe cei simpli, ci suprema forță morală, creatoare de civilizație, izvor de viață vesnică și de fericire.

Noi vrem să arătăm occidentului dreptatea cauzei românești și importanța eliberării României pentru însăși viitorul întregii Europe. Noi vrem să arătăm lumii întregi, drepturile României asupra Basarabiei și Bucovinei de Nord, vechi provincii românești, răpite de rasi. Noi vrem să explicăm românilor din exil, nevoia unirii tuturor în jurul ideii de luptă împotriva dusmanului din țară. Noi vrem să devenim un instrument de documentare românească obiectivă și nici de cum un organ de polemică.

Atitudinea noastră va fi totdeauna demnă, stilul cât mai sobru. Vom evita orice fel de amenințări și insulte, indiferent de persoana în cauză. Nu vom ezita însă să denunțăm fără milă minciunile, lasitățile și trădările aceluia care conduc azi «politica» poporului român și ale aceluia care, în exil, lucrează contra intereselor neamului și fac jocul puterii ocupante».

Lupta devine acum tot mai grea. Dusmanul ocupă noi poziții, realizează noi cuceriri, atât în spațiul național cât și internațional. Chiar așa fiind, noi nu avem dreptul nici la disperare, nici la renunțare. Exilul românesc trebuie să se mențină în poziție de atac. Lupta continuă și trebuie să nă în poziție de apărare, și mai vie. Până la urmă, adevărul va învinge. «DACIA» rămâne în luptă. Adevărul va învinge, ridicată în 1945 în Paris și continuată azi în Rio de Janeiro.

BACIA

organe du mouvement patriotique roumain

Director: **CAROL ARBORE**
Redactor in chief: **ZAMFIR TULNICEANU**
Fondator: **STELIAN BISOACIANU**
Delégat publicitar: **D. RADU BUZDUGAN**
Delégat administrativ: **Prof. VASILE COSMIN**

COMITE D'ORGANISATION
Cuvant: **ION VILCESCO** — **NICOLAI BELDUC** — **Prof. SMABANDU IANU** — **D. DUMBRAVA** — **CONSTANTIN ANDRISESCO** — **Iag. ST. DOMNITSI**

Spheres of influences or international coopération?

by Grigore ARBORE

War's chapter has — at least theoretically — closed. The world is waiting now for peace. Or, better still, the world is looking now for peace.

Messengers coming from every nation are traveling eagerly from country to country and from city to city and from town to town, trying to find out the olive-palm bearer.

But the Goddess of peace is hiding. Why does she?

Are't the castles built in her name and for her happiness in Teheran, Yalta and Potsdam, as charming as she could have dreamed of?

It is possible. If that is the reason, the Goddess will go on hiding, the sweetest edification of peace will be put in the foundation of this buildings.

Were agreeing that the last war meant the consummation of one of the worst tragedies of humanity.

But, if we analyze the events, that suggest each other in a breathless cadence, on the international politic chess-board, we see that the realization of Peace means another tragedy, quite as impressing.

No doubt that the problem of the sought peace is more difficult than the problem of the war itself.

A complex of geographical, economical, social and ideological factors, working simultaneously, but in different directions and different ways create serious, multiple and various difficulties to the mentioned problem.

But from the various impeding forces, the dominant characteristic elements in the realization of peace is embodied by the « spheres of influence » idea, that has been proposed, sustained and accepted at the Big Powers talks of Teheran, Yalta and Potsdam.

By applying this idea, the small and middle-sized countries would have to belong, to the future, to one of these « spheres of influence ». According to the above-mentioned principle, one could say that the construction of Peace is starting from a mechanical simplification of the world, in three spheres of so-called influence.

This means that every small or middle-sized State becomes automatically « influenced » by one of the dominating three.

Or expressed in technical words, humanity will be reduced to an electro-dynamic made of three « conductors », each working on a certain number of « receptors ».

Certainly that this « rationalization » of the working energy leads to a good result in mechanics: a world of dead powers.

But we believe that, in the world — the living world — organization, the application of mechanical principles — with the introduction of these spheres of influence means — erects the best generator of future conflicts.

The reason is obvious.

For the application of the sphere of influence means, in spirit and in letter, the alienation even of the principle of national sovereignty of the small and middle-sized States.

Now is this to be explained?

(Voir suite page 3.)

...par la puissance de Dieu,
par les armes offensives et
défensives de la justice...
au milieu de la mauvaise
et de la bonne réputation ;
étant regardés comme imposteurs
quoique véridiques ;
comme inconnus, quoique
bien connus ;
comme mourants, et voici
nous vivons...
notre bouche s'est ouverte
pour vous...

SAINT-PAUL
II Corinthiens, 6.

Români

*Tara noastra se află astăzi în lanturi
În lanturile celei mai negre robii.
Peste sufletul românesc tălăcie steagul roșu
ucigător de neamuri : Steagul Rusiei Sovietice.*

Români,
Vise știne că România e liberă.
Auzii însă strigătul de ajutor al fratelui nostru...
Auzii glasul plaiurilor românești peste care strălucesc baionetele
bolșevice...

Adeverul, libertatea, dreptatea și omnia, pe care Societății le vântura'n lume, în tara noastră sunt : minciună, simnicie, împilare și crimă.

Români,
Am înălțat steindard de luptă în contra lor.
În contra hoardelor fărâ de Dumnezeu, ce ne-au hotărât moartea.
Să primim binecuvântarea străbunilor noștri.
Să ne unim constientele.

Să cerem spiritul tuturor neamurilor pământului.
În clipa când se deslăsoară plinul de ingenușchieră a patriei
noastre, sunați din tulnică strămoșească chemare la luptă.

Români,
Strigați către toate zările lumii :
Libertate sau moarte.

MISCAREA PATRIOTICĂ ROMÂNĂ.

CNEAZUL par Tudor Dava

lo, ce'nsemn în dușul glier
Zăpuzi stătonice
Vîre-ai vie să vă găsece
Staf din staful bătrînesc
Însetați să vă fie
Voa cum mia' fost să mie
Ochiul văghe la hotare
Prins ca apă nîr o vîltoare
Că n' voloc de vale ngustă
Cînd venia stîm'n din pustă.
Numai căt lo diceau
Sponca tolbei de pieleca
Că n' sîburim săgeata drept
Lîngă zăua de la piept
Sîi dăm stăv carăilor
Sub prîschicul cărilor !
Legăa mea gorgan de patriă
Fîi să deapăruri vatră
S' o năvoare scrie
Cu ghînghetorie
S' de o fi cu veacul meu
Să vă necere Dumnezeu.
Fîi ca stîncă mălău
Sub mînia vatră
Fîi senini cum este cerul

QUI nous sommes

par D' RADU BUZDUGAN

Dans un monde bouleversé jusque dans ses profondeurs par un des plus terribles cataclysmes que l'humanité ait connus, nos infortunes pourraient paraître bien minimes à côté de celles de certains autres peuples.

Si l'on considère superficiellement la situation, on peut arriver à une telle conclusion — mais, en fait, les événements ont pris une tournure qui préjuge une ère d'incroyables souffrances pour la Roumanie et la menace dans son existence même d'Etat indépendant.

Un abominable et énorme travail s'accomplit entre les frontières de notre patrie, travail exécuté par les agents d'une puissance sans cœur et sans scrupules dont le but est de l'englober (de force) dans la sphère d'influence du colosse soviétique et, par là, de lui faire perdre, à la longue, toute conscience patriotique et tout sentiment d'un passé glorieux.

Les lourdes chaînes de l'esclavage se serrent autour de notre pays. Liberté, droits, justice n'existent que pour la poignée de traitres qui — en violant les sacrifices millénaires de leur peuple — se sont vendus corps et âme aux intérêts d'une nation étrangère.

L'arrêt de mort de notre patrie a été signé avec l'assentiment tacite de ceux qui, aujourd'hui, tiennent entre leurs mains les destinées de notre pays. Tous jours avec leur assentiment et leur aide effective, les tortures préliminaires produisant déjà de grandes lachés rouges dans la pureté immaculée de notre nation, dans les prisons et les camps gémissent ceux qui ont protesté contre une situation de fait incompatible avec leurs sentiments et en contradiction avec les clauses de l'armistice de 1944. La misère et la famine s'étendent dans le pays de l'abondance, les crois de bois s'allègent de plus en plus nombreuses dans les cimetières, dans les clairières des forêts et le long des sentiers. Le terrible « Poliod na Sibir » se pourrait également sous les yeux dociles de l'actuel gouvernement roumain, sans qu'un seul mot de protestation s'élève de ceux qui le composent.

La Russie soviétique pourrait avoir tout de conquête et de destruction et malheur à celui qui n'est pas capable de s'y opposer. Son attitude est barbare et ne diffère en rien des procédés employés par l'Allemagne germanique dans sa ruée éperdue vers la conquête du monde, mais ce que nous trouvons finalement plus blâmable est l'indifférence à l'égard de la situation et l'assentiment de certains Roumains, tant en Roumanie qu'à l'étranger acceptant la honteuse situation et éventuellement louangeant les puissances qui ont enchaîné leur pays.

Dans cette situation, que faut-il faire? Que nous reste-t-il, à nous qui nous trouvons dans le pays le plus déshonoré et le plus juste du monde, à nous qui avons eu la chance de ne pas sentir directement les « amarares Invenții » des Républiques soviétiques?

En regardant le triste sort réservé à notre patrie et la formidable Invenții qui s'est abattue sur notre peuple, il ne nous reste que deux possibilités : ou bien accepter humblement la situation — une chose que nous estimons pour la volonté des Roumains et, dans ce cas, laisser disparaître notre calice dans la masse agglutinée des élaves, ou bien relever le bras et affronter le monstre de toutes nos forces pour empêcher...

(Voir suite page 3.)

Casa Verde